

Rajaturvallisuusunioni ry

4/2019

RAJAVIESTI

Gränssäkerhetsunionen rf

www.rtu.fi

Päällikkö on poissa

Edunvalvonta vaatii pitkäjänteisyyttä

Talvisodasta 80 vuotta - vieläkö löytyy maanpuolustustahtoa?

Veho Hyötyajoneuvot ja Mercedes-Benz – luotettavaa kumppanuutta.

Suomen suurin autoalan toimija, perheyhtiö Veho, on perustettu Mercedes-Benzin maahantuontiin vuonna 1939. Siitä lähtien olemme kasvaneet henkilöautojen ja hyötyajoneuvojen laajaksi palveluverkostoksi. Yhteistyössä päällirakentajakumppaniemme kanssa tarjoamme Mercedes-Benzin mallistosta monipuoliset ja valmiit ratkaisut eri viranomaisten tarpeisiin.

Veho Hyötyajoneuvojen palveluverkosto kattaa 16 omaa huoltokorjaamoa, joita täydentää laaja itsenäisten valtuutettujen korjaamoiden verkosto. Viranomaisajoneuvojen huoltoon vaadittavat tiukat laatustandardit, varaosien oma keskusvarasto Suomessa ja vahvat 24 h huoltoautopalvelut varmistavat autojen toiminnan kaikissa tilanteissa. Tutustu lisää: **www.vehotrucks.fi**

Mercedes-Benz

VEHO
HYÖTYAJONEUVOT

KehäVeho | Julkinen myynti

Lommilanrinne 3, 02740 Espoo
Puh. 010 569 3684

Puhelun hinta 8,35 snt/puhelu
+ 16,69 snt/min. (sis. alv. 24 %).
Hinta sama kiinteästä
verkosta/matkapuhelimesta.

RAJAVIESTI

GRÄNSSÄKERHETSUNIONEN RF
MEDLEMSTIDNING

WWW.RTU.FI
WWW.RAJAVIESTI.FI

PÄÄTOIMITTAJA / HUVUD- REDAKTÖR

Erkki Hirvonsalo
Seulankatu 4
94100 KEMI
erkki.hirvonsalo@rtu.fi
p. 040 752 1389

TOIMITUS / REDAKTIONEN

Olli Ranua
rajaviesti@rtu.fi
p. 0400 830 040

RUOTSIKSI / ÖVERSÄTTNING

Bertil Nygård

PAINO / TRYCK

Fram Vaasa 2019

ILMOITUSASIAKAS / ANNONSER

(Laskuja koskevat tiedustelut)
Print Screen Oy
p. 040 448 1274
ilmoitukset@rtu.fi

LEVIKKI / SPRIDNING

Lehti toimitetaan jäsenetuna kaikille unionin jäsenille ja mm. Rajavartiolaituksen kaikkiin toimipisteisiin, liittojen sidosryhmille, ilmoittajille ja kansanedustajille. Tidningen distribueras till alla medlemmar, Gränsbevakningsväsendets enheter, intressegrupper, annonsörer och riksdagsledamöter.

RAJAVIESTI NRO 1/2020

Artikkelien oltava toimituksessa viimeistään 28.2.2020.
Redaktionens bör handa artiklarna senast 28.2.2020.

KANNEN KUVA / PÄRMBILDEN

Olli Ranua

ISSN-L 1236-0104

ISSN 1236-0104 (Painettu / Tryckt)

ISSN 2242-3737 (Verkko- / Nättdning)

Lehdessä julkaistut tekstit ovat kirjoittajien omia mielipiteitä ja näkemyksiä, eivätkä välttämättä edusta Rajaturvallisuusunionin virallista kantaa.

Arvoisat lukijat!

Syksyn aikana jo käydyistä ja aloitetuista työehtosopimusneuvotteluista voi jo vetää johtopäätöksen, että ensi keväänä jäsenistöämme koskevilla sopimusneuvotteluilla mitään ei tulla saamaan helpolla. Teknologiateollisuuden neuvottelut, joiden piti työnantajapuolen mielestä määrittää tulevien palkankorotusten taso muillekin aloille, käydään tällä hetkellä valtakunnansovittelijan konttorissa. Peukut pystyyn, ettei sovittelijan oven saranoita tarvitse kevyällä kuluttaa omissa neuvotteluissamme. Sen sitten aika näyttää.

Rajaturvallisuusunioni on omista tulevan kevään tavoitteistaan käynyt keskustelua pitkin syksyä. Jäsenkentältämme on tullut monesta suunnasta viestiä, että eritoten perus raja- ja merivalvontatyötä tekevien jäsentemme palkkausta pitäisi kehittää heti kun siihen on mahdollisuus. Ennen viime kierroksen neuvotteluita meille ei oltu pitkään aikaan jyvitetty valtion isosta pöydästä sopimusvarallisuutta. Onneksi rahaa löytyi hieman ja saimme pitkästä ajasta viime kierroksella korjattua aika hyvin palkkauksessa olleita epäkohtia. Tämä onnistui vain ja ainoastaan siksi, että viime kierroksella oli ylipäättään jotain mistä jakaa. Mielestäni pääsimme kohtuullisen hyvään lopputulokseen jäsentemme osalta sillä varallisuudella mikä meillä oli käytettävissä. Näin joulun alla sopiikin toivoa, että saamme tulevallekin sopimuskierröksellä käyttöömmme varallisuutta jatkaaksemme viime kierroksella aloitettua epäkohtien korjaamista.

Jo nyt on tiedossa, että Rajavartiolaituksen ensi vuoden toimintamenoissa on noin 15 miljoonan euron vaje. Tästä summasta viisi miljoonaa euroa koostuu korjaustarpeesta, joka meillä on Senaatti kiinteistöiltä vuokralle olevissa toimitiloissa. Olen suuresti hämmästynyt valtiotyönantajan välinpitämättömyydestä ja erittäin petettyyn siihen millä tavalla Rajavartiolaistosta kohdellaan tässä asiassa, kun toimitilojen korjaamiseen ei myönnetä rahaa. Kuinka kauan joudumme tekemään töitämme väistötiloissa? Terveet ihmiset sairastuvat paikoissa joissa sisäilma- ja muita ongelmia ei korjata. Tämä on fakta. Joudummeko taas kerran kattamaan toimintamenoja vähentämällä henkilöstövuosia? Eikö Rajavartiolaistos ja sen henkilöstö ole sitä herkkua saanut maistella kahden viimeisen vuosikymmenen aikana jo ihan tarpeeksi!

Kulunut syksy on ollut poikkeuksellisen vilkas erimielisyysprosessien suhteen. Tässä lehdessä olevasta pääluottamusmiehen kirjoituksesta voi lukea asiasta tarkemmin. Mielestäni jotkin neuvottelujen kohteena olleista erimielisyyksistä oltaisiin voitu välttää, jos uusiin tehtäviin määrätty tehtävänhoitajat olisi ammattimaisesti perehdytetty vallitsevaan arviointiin ja edellisen tehtävänhoitajan toimesta.

Haluan näin pääkirjoituksen välityksellä kiittää Markku Väänästä ja Janne Varosta pyyteettömästä, pitkäjänteisestä ja arvokkaasta työstä jäsenistöämme hyväksi. Molemmat ovat lopettamassa vuosien edunvalvontatyönsä. Heidän saappaisiinsa pitäisi löytyä uudet toimijat Markun jäädessä hyvin ansaitulle eläkkeelle ja Jannen keskittyessä siviilipuolen opintoihinsa. Olemmekin käynnistäneet Rajaturvallisuusunionin pääluottamusmiehen varamiehen vaalit. Varsinainen vaali käydään 17.12.2019-19.01.2020 välisenä aikana, mikäli ehdokasasettelun aikana tehtävään löytyy useampia halukkaita.

Rauhallista Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta kaikille lukijoille.

Erkki Hirvonsalo

EDUNVALVONTA – KUINKA JUNA ETENEE

EDUNVALVONTA ON PÄÄOSIN PITKÄJÄNTEISTÄ TYÖTÄ JA RATKAISUT VOIVAT KESTÄÄ VÄLILLÄ VUOSIA. TURNAUSKESTÄVYYTTÄ VAADITAAN NIIN JÄSENILTÄ, KUN LUOTTAMUSMIEHILTÄMME. RTU:N LUOTTAMUSMIESVERKOSTO ON KATTAVA JA VAHVA, JOSSA TUKEA SAADAAN MUILTA LUOTTAMUSMIEHILTÄ TARPEEN MUKAAN. ERI ASIOIDEN ASiantuntemusta kysellään tarpeen mukaan halki Suomen, jotta käytänteet ja todetut ratkaisumallit saadaan jäsenten avuksi kaikkialla.

TEKSTI JA KUVA **MIikka RAUTAVIRTA**

Ohessa tarina, miten alun ongelma ilmentyi, eteni ja päättyi maaliin. Aikaa tässä kului noin 18 kuukautta, ennen kuin virkamiehen tilillä oli puuttunut palkkasumma

korkoineen.

Tehtävän käsittely tuli palkkatiimille pikaisesti s-postiin pe 25.5.2018. Poikkeava tapa ja aikakikkuna.

Tiimiin kuuluvana satuin olemaan viikonvaihteen töissä ja vastasin sähköpostissa olleeseen uuden tehtävän vaativuusarviointiin, että tehtävän vaativuusluokka tulisi tehtävän tiedoilla tasolle 16,0, samoin kuten vastaavassa tehtävässä.

Mystisesti heti ma 28.5.2018 JOPI järjestelmässä täyttyi puolen tunnin aikaleimoilla esimies, palkkatiimi ja palkkalautakunnan rivit ja tehtävä päättyi vaativuusluokkaan 15,5. Virkamies määrättiin samana päivänä tuohon pikaisesti käsiteltyyn tehtävään 1.6.2018 alkaen.

Virkamiehen tultua töihin kyseiseen tehtävään, kävi esimies heti alkukeskusteluissa tehtävän sisällön läpi ja päivitti uuden tehtävän työjärjestyksen ja tehtävänkuvauslomakkeen, sekä rastitti kohdan tehtävä muuttunut. Tehtävännumero siirtyi syksyllä palkkatiimin käsittelyjonoon JOPI järjestelmässä.

Hallintoyksikön palkkatiimi käsitteli tehtävän ja totesi näillä tiedoilla tehtävän vaativuuden päättyvän yksimielisesti tasolle 16,0. Tehtävä lähetettiin palkkalautakunnan käsittelyyn.

Palkkalautakunta kokouksessaan 7.2.2019 päättyi puheenjohtajan ratkaisulla vaativuusluokkaan 15,5. Ratkaisu tehtiin RTU:n edustajan tulkinnan mukaan väärin ja RTU jätti erivän mielipiteen pöytäkirjaan.

Hallintoyksikön luottamusmies laati neuvonpito-pöytäkirjan kommentajalle 16.5.2019, jossa vaadittiin asian oikaisemista ja vaativuusluokan vahvistamista vaativuuskäsikirjan mukaisesti tasolle 16,0. Hallintoyksikössä neuvonpito käytiin 31.5.2019 ja pöytäkirja saatiin valmiiksi 11.6.2019, jossa asia jäi erimieliseksi.

JHL laati paikallisneuvottelupöytäkirjan 10.9.2019 RVLE henkilöstöosastolle, jossa vaadittiin vaativuusluokan vahvistamista tasolle 16,0 ja korkoa maksamatta jääneelle palkkaosastavalle. Pääluottamusmies kävi neuvonpidon RVLE:ssä

13.11.2019 ja tuloksessa saavutettiin haluttu lopputulos. Tehtävän vaativuus vahvistettiin tasolle 16,0. Alkuaikakohdasta tehtiin vielä pientä selvitystä ja virkamiehelle maksetaan puuttuvat eurot ja korkoa. Nyt 1.12.2019 odotellaan vielä rahoja tilille... Ehkä tänä vuonna homma saadaan maaliin.

Virheen syntymekanismista voi jokainen tehdä omat tulkintansa, mutta voidaan todeta suht

yksinkertaisen ja heti alkuvaiheessa havaitun virheenkin käsittelyn kestävä byrokratian rattaissa pitkään ja työllistävän monia henkilöitä. Viivästymisiä syntyy erilaisista syistä johtuen. Positiivisen lopputuloksen kohdalla viiveajalta virkamies saa nykyään korkoa, joka tällä hetkellä on 7%, joten odotusaikaa ei voi nyt pitää kovinkaan huonona "sijoituskohteena".

INTRESSEBEVAKNING – HUR TÅGET RULLAR FRAMMÅT

INTRESSEBEVAKNING ÄR I HUVUDSAK LÅNGSIKTIGT ARBETE OCH IBLAND KAN DET DRÖJA ÅR INNAN MAN FÅR EN LÖSNING. TÅLAMOD OCH UTHÅLLIGHET KRÄVS AV BÅDE MEDLEMMAR OCH FÖRTROENDEMÄN. GRÄNSSÄKERHETSUNIONENS FÖRTROENDEMANNANÄTVERK ÄR BÅDE OMFATTANDE OCH STARKT, DESSUTOM FÅR MAN VID BEHOV ÄVEN STÖD AV ÖVRIGA FÖRTROENDEMÄN. EXPERTIS I DE OLIKA ÄRENDENA KAN BEGÄRAS FRÅN OLIKA DELAR AV FINLAND, FÖR ATT SPRIDA PÅ GODA TILLVÄGAGÅNGSSÄTT OCH LÖSNINGAR ÅT SÅ MÅNGA MEDLEMMAR SOM MÖJLIGT.

Man kan redan på basen av höstens påbörjade och genomförda arbetsvillkorsavtalsförhandlingar dra slutsatsen att våra kommande förhandlingar knappast på något enkelt sätt kommer att ge våra medlemmar något. Teknologiska industrin förhandlingar, som ur arbetsgivar sidans perspektiv borde sätta nivån för även övriga sektorer, hålls för tillfället i riksförhandlarens kontor. Tummen upp för att vi inte behöver nöta på förhandlarens dörrgångjärn i våra egna förhandlingar. Tiden kommer att visa det senare.

Gränssäkerhetsunionen har diskuterat egna målsättningar för vårens förhandlingar nu under hösten. Från medlemsfältets många olika hörn har kommit budskap om att speciellt grundläggande gräns- och sjöbevakningsarbets avlöning borde förbättras så fort som det är möjligt. Före senaste omgångs förhandlingar hade vi inte på lång tid fått förhandlingsresurser från statens stora bord. Lyckligtvis hittades en del pengar och vi lyckades korrigera en hel del oegentligheter i avlöningen under senaste omgång. Det här lyckades helt enkelt därför att vi under senaste omgång över huvudtaget hade något att dela av. Enligt mig uppnådde vi ett skäligt slutresultat för våra medlemmar med de tillgångar vi då hade. Så här i juletiden kan man bara önska att vi även i kommande avtalsomgång får mer tillgångar att fortsätta korrigera oegentligheter även i denna omgång.

Redan nu vet man att Gränsbevakningsväsendets har ett underskott av verksamhetsanslag på 15 miljoner euro under inkommande år. Av den här summan är fem miljoner renoveringsbehov som vi har i fastigheter som vi hyr av Senatsfastigheterna. Jag är mycket förvånad över statsarbetsgivarens likgiltighet och är väldigt besviken på hur Gränsbevak-

ningsväsendet behandlas i det här ärendet, då man inte beviljar pengar till reparationer av fastigheterna. Hur länge ska vi måsta göra vårt jobb i tillfälliga arbetsutrymmen? Friska människor insjuknar på ställen där man inte reparerar inomhuslufts- och övriga problem. Det är fakta. Skall vi åter igen täcka för verksamhetskostnaderna genom att minska på manarbetsåret? Har inte Gränsbevakningsväsendet och dess personal fått smaka på den delikatessen under de två senaste årtiondena riktigt tillräckligt?!

Den gångna hösten har varit ovanligt livlig på tvistemålsfronten. Man kan läsa mer om detta i huvudförtroendemannens text i denna tidning. Jag anser att en del av dessa förhandlingar hade kunnat undvikas genom att de nya tjänsteinnehavarna skulle ha på ett yrkesmässigt sätt fått bekanta sig med de nuvarande bedömningskriterierna med föregående tjänsteinnehavare.

Jag vill även så här i ledaren tacka Markku Väänänen och Janne Varonen för ett osjälviskt, långsiktigt och värdefullt arbete för våra medlemmars skull. Båda kommer att avsluta sina åtskilliga års intressebevakningsarbete. Vi borde hitta ersättare att fortsätta deras jobb då Markku går i en välförtjänt pension och Janne koncentrerar sig på studerande i det civila. Vi har starta Gränssäkerhetsunionens val huvudförtroendemannen suppleant. Valet hålls 17.12.2019-19.01.2020 om det finns flera intressenter till uppgiften.

En fridfull jul och gott nytt år till alla läsare.

Erkki Hirvonsalo

TEXT OCH BILD MIIKKA RAUTAVIRTA

Här följer en berättelse om hur problemet uppstod, fortskred och fördes i mål. Behandlingstiden blev hela 18 månader innan tjänstemannen hade den obetalda lönen med ränta på sitt konto.

Behandlingen av uppgiftsbedömningen kom till löneteamet per e-post 25.5.2018. Avvikande förfarande och tidtabell.

En av lönenämndens medlemmar råkade vara på jobb under veckoslutet och svarade på e-postmeddelandet att uppgiftens kravklass borde vara 16,0 på samma sätt som motsvarande uppgifter.

Konstigt nog så godkändes uppgiften genast måndagen 28.5.2018 och med en halv timmes tidsfönster hade både förman, löneteamet och lönenämnden fyllt i sin bedömning och uppgiften landade på kravklassen 15,5. Tjänstemannen utnämndes i all hast under samma dag till uppgiften börjande från om med 1.6.2018. Då tjänstemannen kom på arbete till denna uppgift så behandlades uppgiftens innehåll tillsammans med förmannen och man uppdaterade uppgifts-

beskrivningen, samt kryssade för att uppgiften har ändrats. Uppgiftsnummern flyttades på hösten till löneteamets behandlingsskö i JOPI-systemet. Förvaltningsenhetens löneteam behandlade uppgiften och konstaterade enhälligt med dåvarande tillgängliga information att uppgiftens kravklass är 16,0. Uppgiften skickades till lönenämnden för behandling.

Lönenämnden beslöt 7.2.2019 med ordförandes avgörande att kravklassen är 15,5. GSU:s representant tolkades beslutet som felaktigt och meddelade avvikande åsikt i protokollet. Förvaltningsenhetens förtroendeman gjorde en begäran om förhandling med kommandören 16.5.2019, i vilken man begärde en korrigerande och en bekräftelse av kravklassen till nivå 16,0 helt enligt kravklasshandboken. Förhandlingen hölls 31.5.2019 i förvaltningsenheten och protokollet blev klart 11.6.2019. Överenskommelse kunde inte uppnås i ärendet.

JHL gjorde en begäran om lokalförhandlingar 10.9.2019 till gränsstabens personalavdelning, i vilken man krävde en bekräftelse av kravnivå 16,0 i fallet och ränta på den obetalda löneskillnaden. Huvudförtroendemannen förhandlade i tvisten 13.11.2019 och man kunde slutligen uppnå det

önskade resultatet. Uppgiften kravnivå bekräftades till nivå 16,0. Tidpunkten för när tjänsten påbörjats granskades ännu och tjänstemannen fick de obetalda euron och räntorna. I skrivandets stund 1.12.2019 väntar man ännu på pengarna skall dyka upp på konto. Kanske man under det pågående året kunde avsluta ärendet.

Var och en kan göra sin egen tolkning på hur felet uppstod men man kan konstatera att ett förhållandevis enkelt och redan i inledningsskede noterat fel kan i byråkratins kugghjul dra ut på tiden och sysselsätta många inblandade. Fördröjningar uppstår av en hel del olika orsaker. I vilket fall kan man konstatera att ur tjänstemannens synvinkel positivt beslut får man idag en fördröjningsränta på 7 %. Väntetidens ränta är i det perspektivet ingen dålig "investering"...

RAJATURVALLISUUSUNIONIN KOULUTUSTOIMINTA SYKSYLLÄ 2019

TEKSTI JA KUVA JANNE VARONEN

03.-04.09.2019

Rajaturvallisuusunioni ry:n palkkatiimien varsinaiset- ja varajäsenet kokoontuivat Helsinkiin koulutautumaan tehtävien vaativuudenarvioinnista. Koulutuksessa tarkasteltiin palkkatiimien toimintaa hallintoyksiköissä ja edustajien mukaan tiimien toimintoissa on hallintoyksiköittäin eroavaisuuksia, jotka ilmenevät tehtävien käsittelyajoissa sekä fyysisten kokouksien määrissä. Palkkatiimien rooli jäsenten tehtävien edunvalvonnassa on tärkeä varsinkin tehtävän tosiasiallisen sisällön tuntemuksen ja tehtäväkuvauksien sekä työjärjestyksien tarkistami-

nessa ennen RVL:n palkkalautakuntakäsittelyä. Koulutuksessa keskitettiin RVL:n palkkalautakunnassa vuonna 2019 erimieliseksi jääneisiin RTU ry:n jäsenten tehtävien käsittelyyn pääluottamusmies

Jouni Kurttilan johdolla. Käsiteltävää näiden tehtävien osalta oli riittävästi, koska RTU ry:n edustajan toimesta erimieliseksi jääneitä tehtäviä oli yli 100 kpl:ta. Erimielisten tehtävien osalta laadittiin edunvalvontastrategia, joka tulee näkymään mm. neuvopitopyyntöinä hallintoyksiköissä ja paikallisneuvotteluina RVL:ssä. Erimielisten tehtävien perusteella on nähtävissä RVL:n tehtävien kehitys lainsäädäntö- ja organisaatiomuutosten sekä tekniikan kehittymisen vuoksi. RVL:ssä käytössä oleva palkkausjärjestelmä mahdollistaa tehtävien yksityiskohtaisen arvioinnin muutostilanteissa, mutta työnantajalla ei ole tähän halukkuutta. Tämä tulee kasvattamaan tyytymättömyyttä palkkausjärjestelmää kohtaan ja heikentämään hakeutumista tehtäviin, joiden palkkaus ei ole sisältöön kuuluvalla tasolla.

01.-02.10.2019

Luottamusmiestiedon jatkokurssi Helsingissä

Jatkokurssi oli koulutuksellinen jatkumo RTU ry:n edellisinä vuosina järjestämälle luottamusmiestiedon peruskurssille ja yhteistoimintakoulutukselle yhdessä Aliupseeriliiton kanssa. Kurssilla keskitettiin neuvottelumenettelyyn RVL:ssä ja luottamusmiehen tehtäviin prosessin eri vaiheissa hallintoyksiköstä työtuomioistuimeen saakka. Työtuomioistuimen toimintaan tutustuttiin esimerkiksi annettuja tuomioita, joissa oli osallisena RVL. Koulutuksen päätteeksi osallistujat laativat välittömän neuvonpito-pyyntö, joka tarkasteltiin ja arvioitiin kurssin kesken. RTU ry tulee jatkamaan luottamusmiestiedon hoitamisen tarvittavien

neuvotteluja jo käyville sopimusaloilla. Tulevat viikot näyttävät suunnan näille sopimuksille ja nämä tulevat vaikuttamaan myös valtion sopimusraameihin keväällä 2020. Karrasch esitteli JHL:n neuvottelutavoitteita ja jäseniltä tulleita suuntaviivoja neuvottelutoimintaan.

Luottamusmiehet esittelivät hallintoyksiköittäin hoitamiaan tehtäviä. Käytyjen katsauksien perusteella luottamusmiehet olivat palvelleet jäsenistöä kymmenissä yhteistoiminta- ja virkaehtosopimuksen tulkintaan liittyvissä kysymyksissä. Jotkut asiakysymykset ovat ajallisesti pitkiä prosesseja johtuen valitusprosesseista tuomioistuimissa.

Käytyjen esittelyjen kautta pohdittiin yhdessä pääluottamusmiehen ja puheenjohtajan kanssa soveltuvia keinovalikoimia tilanteiden ratkaisemiseksi. Yhdistysten puheen-

johtajilla oli tilaisuudessa oma erillinen osio yhdistystoimintaan liittyvien asioiden käsittelyyn, jonka aikana luottamusmiehet keskittyivät virkaehtosopimukseen liittyviin asiakysymyksiin.

19.-21.11.2019

Luottamusmiesten ja puheenjohtajien koulutuspäivät (Kuva yllä) RTU ry:n jäsenten edunvalvonnan ydinjoukko kokoontui runsaslukuisena vuoden tärkeimpään koulutustilaisuuteen, joka järjestettiin m/s Silja Symphonylla. Tilaisuudesta teki erityisen tärkeän lähestyvät vuoden 2020 virkaehtosopimusneuvottelut.

Tilaisuuden aluksi RTU ry:n puheenjohtaja Erkki Hirvonsalo esitti RTU ry:n kiitospuheen ja luovutti muistolahjat luottamusmiestiedon päättävälle Markku Väinänselle ja Janne Varoselle.

Edunvalvontaosion avasi JHL:n valtiosektorin neuvottelupäällikkö Kristian Karrasch, joka kertoi katsauksen vallitsevasta työmarkkinatilanteesta. Käynnissä oleva tilanne vaikutti huolestuttavalle

johtajilla oli tilaisuudessa oma erillinen osio yhdistystoimintaan liittyvien asioiden käsittelyyn, jonka aikana luottamusmiehet keskittyivät virkaehtosopimukseen liittyviin asiakysymyksiin.

Tilaisuudessa kartoitettiin pääluottamusmiehen johdolla virkaehtosopimustavoitteita vuoden 2020 neuvottelukierrokselle. Koulutuspäivät saivat kokoon kattavan kaikkia tehtäväryhmiä koskevan tavoitelistan viettävi RTU ry:n hallituksen käsittelyyn priorisoitavaksi. Tavoitteita riittää ja ne lisääntyvät johtuen kehittyvistä tehtävistä. Nähtäväksi jää mitä tuleva sopimuskierron tulee mahdollistamaan virastokohtaisten ongelmien ratkaisemiseen. Se mitä voidaan pitää varmana, on käsitys siitä, että muu kuin ammattijärjestö ei tule tekemään sopimuksia palkkauksen tai palvelussuhteinehtojen kehittämiseksi tai niiden puolustamiseksi.

PAIKALLISNEUVOTTELUJEN SYKSY

SYKSYN AIKANA ON RAJAVARTIOLAITOKSEN JA RTU:N VÄLILLÄ KÄYTÄ USEITA PAIKALLISNEUVOTTELUJA. KAHDESSA NEUVONPIDOSSA PÄÄDYTTIIN YKSIMIELISEEN RATKAISUUN, YHDESSÄ ERIMIELISEEN JA YKSI NEUVONPITO ODOTTAA KESKUSNEUVOTTELUJA.

TEKSTI PLM JOUNI KURTTILA

Paikallisneuvottelu palkkatakauasta tilanteessa, jossa virkamies siirrettiin kroonisen sairauden perusteella toiseen tehtävään, päättyi erimielisyyteen. Työnantajan kannan mukaan virkamiehen sairaus voi olla syy, joka ei oikeuta palkkatakaukseen. Työnantajapuoli katsoi, ettei virkamies selviydy asianmukaisesti tehtävästään, joka sopimuksen mukaan ei oikeuta palkkatakaukseen. Virkamiehen suoritusarviointi oli noussut, vaikka hän oli sairastanut jo pitkään kroonista sairautta. Sopimuksen mukaan näytti siis siltä, että virkamies oli suoriutunut hyvin tehtävästään. Työnantajapuolen kannan mukaan palkkatakausta käsittävää sopimuskohtaa tulisi kuitenkin tulkita niin, että siinä arvioidaan virkamiehen selviytymistä tehtävästään kokonaisuutena, johon kuuluu yhtenä osana arviointi työnsuorituksesta. Työnantajan näkemyksen mukaan virkamies ei terveydellisestä syystä johtuen selviydy asianmukaisesti tehtävästään, vaikka tämä ei ole näkynyt työnsuorituksen arvioinnissa. Korkein Hallinto-oikeus oli todennut tämän tapauksen kohdalla siirron sairauden perusteella olleen laillinen ja aiheellinen. Sopimuskohta palkkatakaukseen on

sovittu 2005. Rajaturvallisuusunioni tai JHL eivät pystyneet aukottomasti näyttämään toteen sitä, etteikö virkamiehen terveydentilasta johtuva siirto toiseen tehtävään saisi vaikuttaa arvioihin siitä, selviytyykö virkamies asianmukaisesti tehtävästään.

Toinen erimieliseksi jäänyt paikallisneuvottelu koski Valtion yleisen virkaehtosopimuksen kohtaa viralta pidätysajan palkkauksesta. Virkamies oli määräämättömästi pidätetty virasta rikostutkinnan ajaksi. Virkamiestä ei tuomittu siitä rikoksesta, jonka perusteella hänet oli pidätetty virasta, vaan hän sai sakkotuomion tapahtumaan liittyvästä rikkomuksesta. Työnantajapuoli ei suostunut maksamaan virkamiehelle palkkaa takaisin viralta pidätyksen ajalta, koska virkamies oli saanut tapahtumaan liittyvästä rikkomuksesta sakon. Rajaturvallisuusunionin näkemyksen mukaan virkamiehelle tulee maksaa palkka takaisin, koska häntä ei tuomittu siitä rikoksesta, josta hänet viralta pidätettiin. Asia jäi erimieliseksi ja odottaa nyt Keskusneuvottelujä.

Nuoremman kansimiehen tehtävä jäi Palkkalautakunnassa erimieliseksi. Työnantajapuoli katsoi, ettei kansimies nuoremmalle tulisi lukea osatehtävälueksi kuljettamista, koska tehtävässä toimi nuorempi merivartija. Tehtävän vaativuusarviointikäsikirjan mukaan nuoremmalle merivartijalle kuljettaminen luetaan osatehtävälueksi vasta siinä vaiheessa, kun hänestä tulee vanhempi merivartija. Nuoremman kansimiehen tehtävä on kuitenkin eri tehtävä kuin nuoremman merivartijan tehtävä. Tässä tulee erottaa virka ja tehtävä toisistaan. Neuvottelun aikana kävi selväksi, että neuvottelun kohteena oleville nuoremmille kansimiehille sisältyi laivan kuljettamista. Kun tehtävien hoitajien pätevyudet vielä tarkastettiin ja todettiin mitä vaativuudenarviointikäsikirjan mukaan nuoremmalle kansimiehelle voidaan lukea tehtä-

vään kuuluvaksi osatehtävälueksi, päädyttiin neuvottelussa Rajaturvallisuusunionin esittämään kantaan yksimieliseksi.

Edellisten tarkentavien virkaehtosopimusneuvottelujen tuloksena sovittiin mm. vaativan tutkinnan vaikutus palkkaukseen. Länsi-Suomen merivartiostossa osa virkamiehistä tekee sopimuksen tarkoittamaa vaativaa tutkintaa. Johtuen työjärjestyksen myöhäisestä hyväksynnästä ja ehkä hiukan hitaasta LSMV:n palkkatiimin arviointityöstä, tehtävät arvioitiin Palkkalautakunnassa vasta helmikuussa 2019. Erimielisyyden kohteena ei ollut tehtävän arviointi, vaan ajankohta mistä arviointitulos olisi tullut voimaan. Koska kyseessä oli sopimusmuutoksen kohteena ollut tehtävä, olisi muutoksen pitänyt tulla voimaan jo 1.6.2018 lukien. Rajaturvallisuusunionin kannan mukaan tehtävässä ei ollut tapahtunut muutosta, vaan muutos johtui tarkentavan virkaehtosopimuksen tuomasta muutoksesta. Neuvotteluiden aikana saatiin selvitettyä, että Länsi-Suomen Merivartioston tekemää vaativan tutkinnan kriteerit täyttävää tutkintaa on tehty sopimusmuutoksen alusta lähtien, joten tarkentavan virkaehtosopimuksen muutoksen nojalla virkamiehille kuuluu maksaa takautuvasti palkka 1.6.2018 lukien. Tässä neuvottelussa päädyimme yksimielisyyteen, mutta täytyy todeta, että asian todentaminen oli vaikeaa. Rajavartiolaituksen sopimuksista löytyy kyllä suhteellisen tarkat kriteerit, milloin tehtävän muutoksen johdosta aiheutuvat palkkaukselliset muutokset astuvat voimaan, mutta ne ovat joiltakin osin pirstaloituneet sopimuskokonaisuuden sisälle. Epävarmoissa tilanteissa kannattaa aina kysyä neuvoa omalta hallintoyksikön luottamusmieheltä, jotta muutoksen aiheuttamat asiat saataisiin menemään sovittujen sopimusten mukaisesti.

LOKALFÖRHANDLINGARNAS HÖST

UNDER HÖSTEN HAR GRÄNSBEVAKNINGSVÄSENDET OCH GRÄNSSÄKERHETSUNIONEN HÅLLIT ÅTSKILLIGALOKALFÖRHANDLINGAR. I TVÅ OENIGHETSFÖRHANDLINGAR UPPNÅDDES ETT ENHÄLLIGT BESLUT, EN FÖRBLEV OENIG OCH EN ANNAN VÄNTAR PÅ CENTRALFÖRHANDLING.

TEXT JOUNI KURTTILA

Lokalförhandling om lönegaranti i en situation där tjänstemannen förflyttades till annan uppgift på grund av en kronisk sjukdom förblev oense. Arbetsgivarens tolkning är en sjukdom kan vara en orsak som inte berättigar till lönegaranti. Arbetsgiversidan ansåg att tjänstemannen inte klarar av sin uppgift på ett ändamålsenligt sätt och är därför inte berättigad till lönegaranti enligt avtalet. Tjänstemannens prestationsbedömning hade stigit även om han redan en lägre tid varit kroniskt sjuk. Enligt avtalet såg det ut som att tjänstemannen bra klarar av att sköta sin uppgift. Arbetsgiversidans ställning är att lönegaran-

tins avtalspunkt borde tolkas som så att man bedömer tjänstemannens förutsättningar att sköta uppgiften i sin helhet, varav arbetsprestationen endast är en del av bedömningen. Arbetsgivarens uppfattning är att tjänstemannen inte klarar av sin uppgift pga. sjukdomen även om det inte framkommit via arbetsprestationsbedömningen. Högsta förvaltningsdomstolen har konstaterat att i det här fallet var förflyttningen laglig och saklig. Avtalspunkten för lönegaranti är avtalad år 2005. Gränssäkerhetsunionen och JHL har inte kunnat påvisa att en förflyttning till en annan tjänst pga. hälsotillstånd inte skulle få påverka bedömningen om tjänstemannen kan utföra sin uppgift på ett

>>>>>

ändamålsenligt sätt.

Den andra lokalförhandlingen som förblev oense gällde tolkningen av statens allmänna tjänstevillkorsavtal om avlöning under tiden man är avstängd från tjänstgöring. Tjänstemannen hade blivit temporärt avstängd från tjänstgöring under tiden för brottsutredningen. Tjänstemannen dömdes inte för det brott som förorsakat avstängningen utan han fick ett bötesstraff för en förseelse som berör fallet. Arbetsgiversidan har inte gått med på att betala lön för tiden tjänstemannen varit avstängd därför att han har fått en bot som följd av en förseelse i samma brottsärende. Gränssäkerhetsunionens åsikt är att tjänstemannen bör få sin lön tillbaka eftersom han inte dömts skyldig för det brott som förorsakade avstängningen. Ärendet kunde inte nå en överenskommelse och väntar nu på centralförhandlingar.

Bedömningen av en yngre däcksmans uppgift förblev olöst i lönenämnden. Arbetsgiversidan ansåg att en yngre däcksmän borde få transport som ett delområde i sin uppgiftsbedömning eftersom i uppgiften tjänstgör en yngre sjöbeva-

kare. Enligt handboken för uppgiftsbedömningen av yngre sjöbevakare beaktas transport som ett delområde först i det skede att han blir äldre sjöbevakare. Yngre däcksmannens uppgift är en annan uppgift än yngre sjöbevakarens uppgift. I det här fallet bör man skilja på tjänst och uppgift från varandra. Under förhandlingarna framkom i den yngre däcksmannens uppgift ingår även styrande av fartyget. Då man granskade uppgiftsinnehavarnas behörigheter och konstaterade vad man enligt kravklasshandboken bör beakta som delområden för yngre däcksmän avslutades förhandlingarna med ett enhälligt beslut enligt Gränssäkerhetsunionens tolkning.

Under föregående specifika tjänstevillkorsförhandlingar beslöt man om bl.a. krävande utredningars inverkan på lönen. I Västra-Finlands Sjöbevakningssektion gör en del av tjänstemännen det man i avtalet klassar som krävande. På grund av sent fastställande av arbetsordningen och kanske även VFSBS:s löneteams långsamma bedömningsarbete kunde uppgifterna bedömas i lönenämnden först i februari 2019. Oklarhe-

terna var inte bedömningen av uppgiften utan tidpunkten då bedömningen trätt ikraft. Eftersom det var frågan om en uppgift som ändrats pga. avtalsförändring borde förändringen trätt ikraft redan .6.2018. Gränssäkerhetsunionens ställningstagande var att uppgiften inte har förändrats, utan att förändringen förorsakades av omskrivande av tjänstevillkorsavtalet. Under förhandlingarna framkom även att utredningarna som uppfyller definition av krävande utredningar har gjorts Västra-Finlands sjöbevakningssektion sen avtalsförändringarna och därför kommer lönerna att utbetalas retroaktivt fr.o.m. 1.6.2018. I denna förhandling kunde överenskommelse uppnås men man måste påpeka att det var svårt att få saken bekräftad. Gränssäkerhetsunionens avtal har förhållandevis noggranna kriterier för vilken tidpunkten lönen ändras till följd av en uppgiftsförändring men det är delvis splittrat inom avtalshelheten. Vid osäkra situationer lutar det sig alltid att fråga råd av förvaltningsenhetens egna förtroendemän så att förändringarna går enligt avtalen.

KOMENTAJAN TAPAAMINEN

Länsi-Suomen merivartioston komentaja kommodori Marko Tuominen kutsui henkilöstöjärjestöjen edustajia tapaamiseen esikunnassa. Rajaturvallisuusunionista tapaamiseen osallistui Länsi-Suomen osaston ja Oulun merivartiostoyhdistyksen puheenjohtajat sekä luottamusmiehet mantereelta ja Ahvenanmaalta. Muista henkilöstöjärjestöistä paikalla oli Upseeriliiton luottamusmiehen varamies ja Päällystölaitosta luottamusmies.

Komentaja oli tyytyväinen henkilöstöjärjestöjen

ja työnantajan yhteistyöhön. Yhteistoimintalautakunnan ja palkkatiimin työskentelyprosesseissa todettiin yhteisesti olevan haasteita, mutta tahtotila prosessiin kuntoon laittamiseksi on olemassa molemmilla osapuolilla. Tapaamisen lopuksi sovittiin, että keväällä kokoonnutaan jälleen saman pöydän ääreen.

TEKSTI JA KUVA MIKA AHOLA

TRÄFF MED KOMMENDÖREN VID VFSBS

Kommendören för Västra Finlands sjöbevakningssektion kommodoren Marko Tuominen kallade representanter för personalorganisationerna till en träff vid staben. I träffen deltog ordförandena för Västra Finlands avdelning och Uleåborgs sjöbevakningsförening

samt förtroendevalda från fastlandet och Åland. Övriga personalorganisationer representerades av Officersförbundets förtroendemans suppleant och Befälsförbundets förtroendeman.

Kommendören var nöjd med samarbetet mellan personalorganisationerna och arbetsgivaren. I samarbetsnämndens och löneteams arbetspro-

cesser konstaterades gemensamt att det finns utmaningar, men att det på båda parternas sida finns en vilja om att sätta processerna i skick. I slutet av träffen kom man överens om att man på våren igen samlas kring samma bord.

TEXT OCH BILD MIKA AHOLA

INFOTILLFÄLLE I ÅLAND

Den 27.11.2019 höll Gränssäkerhetsunionen ett infotillfälle för sina medlemmar på Åland. Informationstillfället hölls på sjöbevakningsstationen i Mariehamn för de medlemmar som var på jobb och därefter på

Hotell Adlon där det bjöds på bastu och pizza. Totalt deltog 10 medlemmar förutom förtroendemännen; Ilpo Pietiläinen förtroendeman för SBVF, Miikka Rautavirta förtroendemannens suppleant SBVF samt Christian Eriksson förtroendeman för Åland. Kommande kollektivavtalsförhandlingar

och aktuell information diskuterades och förtroendemännen svarade på medlemmarnas frågor och funderingar. Det var så bra diskussion att man knappt hann med bastubadet.

TEXT CHRISTIAN ERIKSSON

Laadukasta ovi- ja porttiautomaatiikkaa Pohjolan vaativiin olosuhteisiin

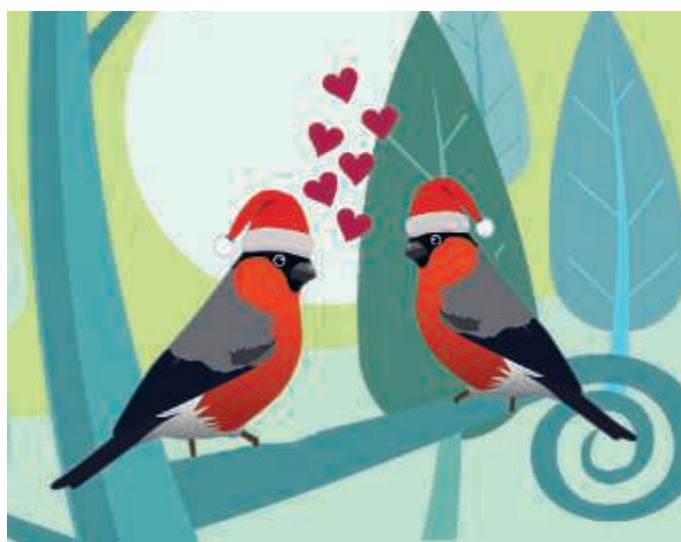

- Puomikoneistot
- Porttikoneistot
- Oviautomaatiikka
- Tarvikkeet

Nice

Suomessa jo
15 vuoden ajan

Sicutec
Valtuutettu maahantuoja
www.sicutec.fi

**Hauskaa joulua ja
iloista uutta vuotta 2020!**

Glad jul och lyckosamt nytt år 2020!

Klassikko välipala

Leader Protein So Much Taste! on erinomainen välipala niin maalla, merellä kuin ilmassakin. Nauti proteiinipatukkaa kentällä tai tuvassa.

Useita herkullisia makuvaihtoehtoja, proteiinipitoisuudet tuotteissa 19–23 g, riippuen mausta.

Tuotesarjan patukoista löytyy myös täysin **gluteenittomia** ja **laktoosittomia** vaihtoehtoja.

Saatavilla hyvinvarustetuilta kioskeilta, huoltoasemilta ja päivittäistavarakaupoista.

Katso lisää
leader.fi

SAK:N EDUSTAJISTO: **YHDESSÄ** TYÖEHTOJEN HEIKENNYKSIÄ VASTAAN

Käynnissä oleva neuvottelukierros on alkanut myrskyisästi työnantajien esitettyä rajuja heikennystavoitteita eri työehtosopimuspyödyissä. Tämä on johtanut siihen, että alle kuukausi ensimmäisten sopimusten umpeutumisen jälkeen maassamme on käynnissä useita lakkoja ja ylityökieltoja. Työnantaja on selkeästi lähtenyt romuttamaan sekä suomalaisia työehtoja että suomalaista työmarkkinamallia.

Jokaisella työntekijällä on oltava oikeus riittävään palkkaan. Ay-liikkeen perustehtävä on taata jokaiselle toimeentulo, joka mahdollistaa normaalin elämän. Parantuneesta taloudellisesta tilanteesta kuuluu osuus myös työntekijöille ja ilmaisen työn tekemisen on loputtava. Vaatimus on, että kiky-tunneista on sopimuksissa

päästävä eroon.

SAK:lla on ollut haasteita sopimuspoliittisten tavoitteiden edistämässä, ja se on osaltaan avannut oven työehtojen shoppailulle. Työnantaja pyrkii siirtämään useilla aloilla työntekijöitä halvemman työehtosopimuksen piiriin. Tämä on torjuttava tarvittaessa kovinkin ottein. Nyt jos koskaan liittojen yhteistyön on oltava vahvaa.

Sopimushoppailu estetään parhaiten yhteistyöllä ja keskinäisellä luottamuksella. SAK:n edustajisto vaatii, että sopimushoppailun mahdollistavaan työlaainsäädäntöön puututaan jo tällä hallituskaudella ja tarvittavat muutokset tehdään tämän epäoikeudenmukaisen ilmiön saattamiseksi historiaan.

Aktiivimallista luopuminen on maan hallitukselta järkiratkaisu. Yhteinen viestimme torilla niin poliiti-

koille kuin laajasti julkisuuteen on vihdoin kuultu ja ymmärretty. Tässä voimme sanoa onnistuneemme. Työttömien toimeentuloa kurjistanutta mallia ei jää kukaan kaipaamaan.

Työllisyyden edistäminen on kaikkien etu ja siihen myös SAK on sitoutunut. Työttömien toimeentulon leikkaaminen ei lisää työllisyyttä. SAK on vastustanut ja vastustaa työttömyysturvan porrastusta. Heikommassa asemassa olevien työttömien kiusaamisesta on tultava loppu.

Työttömyysturvan tulee olla töihin ja koulutukseen kannustavaa. Työttömien tukeminen osaamisensa kehittämiseen johtaisi pidempikes-toisiin tuloksiin kuin turvan leikkaaminen. Kepin tarjoamisen sijaan nyt on keskityttävä toimeentulon turvaamiseen ja työttömien henkilökohtaisen ohjauksen parantamiseen.

SAK:N EDUSTAJISTON SYYSKOKOUS

TEKSTI JA KUVA MIKA AHOLA

Syyskokous pidettiin 21. – 22.11.2019 Hotelli Paasitornissa Helsingin Hakaniemessä. Rajaturvallisuusunionin edustajana kokouksessa oli Mika Ahola ja myös puheenjohtaja Erkki Hirvonsalo osallistui kokoukseen. Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat mm. ensi vuoden talousarvio. Kokousväkeä puhututti erityisesti Postissa menossa ollut työmarkkinatilanne ja työehtosopimushoppailu. Lisäksi menossa olevat sopimusneuvottelut ja työnantajapuolen niissä esittämät rajut heikennykset työehtosopimuksiin aiheuttivat varsin kitkeriä puheensarsia.

KARI MIKKONEN ELÄKKEELLE

TEKSTI JA KUVA ESA KORPELA

Vainikkalan rt-aseman vanhempaa kaartiä saattelemassa Kari Mikkosta (toinen oikealta) eläkkeelle viimeisen partion merkeissä 26.11.2019 Ukonjärvellä. Mikkonen jäi virallisesti eläkkeelle 1.12.2019 lukien.

Partion muut jäsenet vasemmalta: Väinö Hosionaho, Petri Lyytikäinen, Esa Korpela, Mika Lautala ja kuvan ottanut Santeri Metsähonkala.
Hyviä eläkepäiviä Kari!

TILLSAMMANS MOT FÖRSÄMRADE ANSTÄLLNINGSVILLKOR

Den pågående avtalsrörelsen har fått en stormig start när arbetsgivarna har föreslagit kraftiga försämringar vid de olika bord där man förhandlar om kollektivavtal. Det här har lett till att flera strejker och övertidsförbud pågår i vårt land, när det har gått mindre än en månad sedan de första avtalen löpte ut. Det är tydligt att arbetsgivaren strävar efter att skrota såväl de finländska anställningsvillkoren som den finländska arbetsmarknadsmodellen.

Varje arbetstagare måste ha rätt till en tillräcklig lön. Fackföreningsrörelsens grunduppgift är att garantera alla en utkomst som möjliggör ett normalt liv. Också arbetstagarna har rätt till sin andel av den förbättrade ekonomiska situationen, och det måste bli ett slut på gratisarbete. Vårt krav är att vi ska bli av med timmarna från konkurrenskraftsavtalet i våra avtal.

FFC har haft utmaningar med att främja sina avtalspolitiska mål, och det har bidragit till att öppna upp för shopping med anställningsvillkoren. Inom flera branscher strävar arbetsgivaren efter att flytta över arbetstagare till billigare kollektivavtal. Det här måste vi sätta stopp för, vid behov också med hårda tag. Nu om någonsin måste samarbetet mellan förbunden vara starkt.

Bäst förhindrar vi avtalsshopping genom samarbete och inbördes förtroende. FFC:s representantskap kräver att man redan under den här regeringsperioden ingriper i den arbetslagstiftning som möjliggör avtalsshopping, och gör de ändringar som krävs för att det här orättvisa fenomenet ska förpassas till historien.

Att avskaffa aktiveringsmodellen är en förnuftig lösning av regeringen. Vårt gemensamma budskap på torget till såväl politikerna som den breda offentligheten har äntligen hörts och förstås. Här

kan vi säga att vi har lyckats. Det är ingen som kommer att sakna modellen som har utarmat utkomsten för dem som är arbetslösa.

Det ligger i allas intresse att främja sysselsättningen och det har också FFC förbundit sig till. Att skära ner utkomsten för arbetslösa ökar inte sysselsättningen. FFC har motsatt sig och motsätter sig fortfarande en gradering av arbetslöshetsskyddet. Det måste bli ett slut på att plåga de arbetslösa som har det sämst ställt.

Arbetslöshetsskyddet ska sporra till arbete och utbildning. Genom att stödja de arbetslösa att utveckla sitt kunnande kan vi uppnå mer långvariga resultat än genom att skära ner skyddet. I stället för att använda piska måste man nu fokusera på att trygga utkomsten och förbättra den personliga handledningen för de arbetslösa.

FFC:S REPRESENTER HÖLL HÖSTMÖTE

TEXT OCH BILD MIKA AHOLA

FFC:s representanter höll höstmöte 21. – 22.11.2019 på hotell Paasitorni i Hagnäs, Helsingfors. Gräns-säkerhetsunionens representanter på mötet var

Mika Ahola och även ordförande Erkki Hirvon-salo deltog i mötet. Under mötet behandlades stadgenliga ärenden bl.a. kommande års budget. Särskilt Postens pågående arbetsmarknadssituation och arbetsavtalsshoppande diskuterades

bland mötedeltagarna. Dessutom de pågående förhandlingar och arbetsgivaridans framlagda grova försämringar av arbetsavtalen förorsakade bittra diskussioner.

VUOROVAIKUTUS- JA NEUVOTTELUTAITOKURSSI

OSALLISTUIN MARRASKUUN PUOLIVÄLISSÄ JHL:N JÄRJESTÄMÄLLE VUOROVAIKUTUS- JA NEUVOTTELUTAITOKURSSILLE. KURSSI PIDETTIIN JHL-OPISTOLLA SÖRNÄISSÄ HELSINGISSÄ JA SE OLI TYÖNANTAJAN TUKEMAA AY-KOULUTUSTA.

TEKSTI JA KUVA MIKA AHOLA

Kurssi alkoi nelikenttä-analysin (SWOT) laatimisella omista vahvuuksista ja heikkouksista. Ensimmäisenä päivän käytiin läpi neuvottelutoiminnan teoriaa, elekieltä, jännityksen hallintaa ja puheenvuoron valmistelua.

Toinen päivä alkoi äänenavaus harjoituksilla,

jonka jälkeen jokaisen tuli pitää 5 minuutin puhe aiheesta ”Minä luottamusmiehenä/työsuojeluvallatutettuna/työntekijänä/järjestöihmisenä”. Samalla käsiteltiin puheviestintään ja ilmaisutaitoon liittyviä asioita, kuten esiintymisjännityksen hallintaa ja elekielen merkitystä vuorovaikutustilanteissa. Ilmapäivällä käytiin läpi neuvottelutoiminnan teoriaa ja tehtiin siihen liittyviä harjoituksia.

Viimeisenä päivänä käytiin läpi kokouskäyttämistä ja –tekniikkaa sekä mietittiin ryhmätyönä hyvän neuvottelijan ominaisuuksia.

Mielestäni kurssi oli hyvä kokonaisuus ja sain hyviä vinkkejä esiintymiseen. Suosittelun kurssia esimerkiksi uusille luottamusmiehillä tai yhdistysten puheenjohtajille, erityisesti niille joille esiintyminen on epämukavaa.

PÄÄLLIKKÖ ON POISSA

KUVA: RAJA / JUHA SAARI

RAJAVARTIOLAITOKSEN
PÄÄLLIKKÖ KENRAALILUUTNANTTI
ILKKA LAITINEN NUKKUI POIS
29.9.2019 ANKARAN SAIRAUDEN
UUVUTTAMANA. LAITINEN
JÄI RAJAVARTIOLAITOKSEN
HENKILÖKUNNALLE MIELEEN
ERITYISESTI HÄNEN TAIDOISTAAN
KOHDATA TOINEN LAITOKSEN
TYÖNTEKIJÄ IHMISENÄ, EI NIINKÄÄN
ALAISENA.

TEKSTI **OLLI RANUA**

Vanhän liiton sotilasjohtajan on perinteisesti pitänyt hakea arvostusta käskyttämisellä ja jopa huutamisella. Ilkka Laitisella ei tarvinnut näin tehdä, sillä hän oli henkilöstöjohtajana erittäin taitava.

Voi olla hieman ontuva vertaus, mutta ehkä Laitinen toimikin laitoksen päällikkönä hieman samalla tavalla kuin jalkapallomanageri. Yrittäen enemmänkin kannustamalla ja rakentavan ilmapiirin luomalla saada joukkuetta, eli Rajavartiolaituksen henkilökuntaa pelaamaan paremmin yhteen, mutta samalla tukemaan myös yksilöinä onnistumista.

Arvostusta hän nautti laitoksen koko kentältä, laidasta laitaan. Ja varmasti myös Suomen ulkopuolella.

Meille Rajavartiolaituksen väelle Ilkka Laitinen oli työkaveri, esimies ja päällikkö. Siviilissä hän oli mm. aviomies, isä, veli, serkku, kummisetä, lanko, eno ja ystävä. Meihin kaikkiin hän jätti omana itsenään ja omalla olemuksellaan erityisen lähtemättömän jäljen.

Ihmisten kohtaaminen oli Ilkka Laitiselle tärkeää. Ja siinä hän oli erityisen hyvä. Ja siitä hänet myös parhaiten muistetaan.

URASTA JA HENKILÖSTÖN ARVOSTUKSESTA

Ura Rajavartiolaituksessa oli Ilkka Laitisella harvinaisen pitkä ja menestyksekkäs. Alokkaaksi Laitinen tuli Onttolaan saapumiserässä II/81 ja varusmiespalveluksen jälkeen kesällä 1982 hän toimi jo vänrikkinä. Tämän jälkeen tie vei eri hallintoyksikköjen kautta Eurooppaan yhteensä yli kymmeneksi vuodeksi ja lopuksi vielä takaisin Suomeen. Laitinen eteni siis rajamiesurallaan alokkaasta aina Frontexin pääjohtajaksi ja Rajavartiolaituksen päälliköksi asti.

Kun reilu vuosi sitten Rajaviesti kysyi tuoreelta

Rajavartiolaituksen päälliköltä ”Mitä vuodet Suomessa eri hallintoyksiköissä ovat Teille opettaneet?”, vastauksessa vastuuta vieritettiin hänelle tuttuun tapaan myös omille harteille.

– Tietenkin paljon ammatillisesti. Suurin anti on ollut kuitenkin oppia tuntemaan paikallisia ihmisiä, mukaan luettuna rajamiehet, ja heidän elämäänsä. Se oppi on mukaan jäänyt, että Rajavartiolaituksen on hakeutunut oivallista ja isänmaallista väkeä, jolla on halu kehittää laitosta. Väkeä, joka palkitsee johtajansa, kunhan tämä vaan osaa johtaa oikein, vastasi Laitinen.

Kenraali Laitisen haastattelussa 27.1.2019 Ruotuväki -lehdelle hän kertoi, että aika ulkomailla kasvatti häntä niin ihmisenä kuin johtajana. Ja että monikulttuurisuus ja sopeutuminen erilaisiin työyhteisöihin loivat oppeja, jotka hän toi mukanaan palatessaan Rajavartiolaituksen esikuntaan vuonna 2014.

– Mitä pidempään olin Frontexissa, sitä enemmän opin arvostamaan Rajavartiolaituksen henkilöstöä. Näin miten hommat hoidetaan muissa maissa ja mikä on heidän ammattitaito. Meillä on aivan fantastinen porukka. Suurin ero suomalaisella rajamiehellä verrattuna ulkomalaisiin on siinä, että suomalainen rajamies haluaa kehittää omaa organisaatiotaan pienemmissä tai suuremmissa asioissa ja osaa toimia itsenäisesti, kertoi Ilkka Laitinen.

Rajavartiolaituksen päällikön pestin vastaan ottaessaan hän kertoi tuolloin, että se oli äärimmäisen suuri kunnia, joka veti nöyräksi.

– Kun katsotaan, mikä porukka tuolla on, sotasankareita ja laitoksen kehittäjiä (Laitinen kertoo osoittaen entisten päälliköiden tauluja), eli jos

vähänkin tuntuu siltä, että pitäisi alkaa henkseleitä paukuttamaan, niin tulen tähän neuvotteluhuoneeseen ja katson näitä tauluja. Kun olen pikkuisen aikaa tuijottanut, niin ei kuule yhtään tee mieli alkaa rintaa röyhistelemään, pikemminkin päinvastoin, jatkoi kenraali Laitinen.

Kyllä hänellä olisi ollut varaa rintaa röyhistää ja henkseleitä muutaman kerran paukuttaa, sen verran komean rajamiesuran hän oli 38 vuodessa jo ehtinyt tuolloin rakentaa. Voimme vain arvailla, minkälainen tehtävä Frontexin perustaminen ja varsinkin alkuvuosina sen johtaminen oli ollut. Saattoipa ollakin, että päällikkyyks Rajavartiolaituksessa oli kevyttä kauraa niiden kokemusten jälkeen!

RAJAVIESTIN HAASTATTELU VUOSI SITTEN

Kun viime vuoden keväällä kyselin sähköpostin välityksellä voisiko hän uutena Rajavartiolaituksen päällikkönä vastata muutamaan Rajaviesti -lehden kysymykseen, vastaus oli seuraavanlainen:

– Laita vaan kysymykset tulemaan. Toisaalta tässä oman porukan lehden kohdalla voidaan hoitaa myös puhelinhaastatteluna. Taikka sekä-että. Rajamiesterveisin, ILA

Kysymyksiä ei tarvinnut lähettää hänelle sihteerin kautta, vaan ne piti toimittaa suoraan hänelle. Kun hän sitten lähetti vastaukset, viesti kuului:

– Tässä vastauksia. Voidaan vielä viilailla puhelimessa. ILA

Se että lopussa luki toisille Ilkka, ja toisille ILA tai pelkkä i-kirjain, kertoi hänestä paljon. Siellä olisi voinut ihan hyvin lukea titteli, arvo ja koko nimi.

Mikä olisi ollut se mihin on totuttu ja sekin olisi tietysti ollut oookoo. Mutta ei lukenut. Ystäville hän oli mm. ipi, ilu tai illu.

Kiitin päällikköä saatuaani vastaukset ja pahoiteltuani, etten saanut tällä kertaa ketään paikan päälle tekemään haastattelua. Toivotin myös: "Onnea ja menestystä tehtävään! Meillä on hieno laitos, jota kannattaa jatkuvasti kehittää ja josta täytyy koko ajan pitää huolta."

Kenraali Laitisen vastaus oli taas varsin maanläheinen – suorastaan nöyrä:

– Terve Olli! Kiitokset toivotuksista. Olen samaa mieltä, että meillä on hieno laitos. Pidän siitä niin hyvää huolta kuin vain ikinä pystyn. Rajamiesterveisin, Ilkka.

Sähköpostihaastattelusta ei mennyt kuin pari viikkoa, kun sain lukea työpaikalla päällikön viestin Rajavartiolaitoksen henkilökunnalle. Hänellä oli todettu miesten yleisin syöpä. Ja hän halusi sen avoimesti myös työkavereilleen kertoa.

Toivotin kotiin päästyäni haastatteluviestitysten jatkoksi hänelle pikaista tervehtymistä. Ja siihenkin viestiin hän vaivautui hoitojen keskellä vastaamaan. Itselläni oli kymmenen vuotta aiemmin ollut nuorten miesten yleisin syöpä, joten osasin aavistaa, että rankat hoidot ja kovat ajat olivat hänellä edessä. Mutta en osannut aavistaa lopputulosta.

VIIMEINEN VUOSI

Laitinen oli viimeisen vuoden aikana myös pitkiä aikoja hoitamassa tehtäväänsä Rajavartiolaitoksessa. Ja aina välissä saamassa hoitoja. Hoidot eivät kuitenkaan saaneet syöpää miehessä nujerrettua, joten lopulta tämän vuoden syksyllä taistelu syöpää vastaan oli hänen kohdallaan päättyvä tappioon.

Kenttäpiispa Pekka Särkiö siunasi Ilkka Laitisen 25.10.2019. Puheessa Särkiö toi Ilkka Laitisen esiin erityisesti lujana ja aina töihin hyvin valmistuneena päällikkönä, mutta myös perheen isänä, puolisona sekä vakaana ystävänä. Laitinen oli yhtä lailla huumorintajuinen ja toiset huomioon ottava ihminen ja myös perhettä arvostava isä ja puoliso, joka hän suuntasi Euroopan metropoleisakin työskennellessään viikonlopuiksi kotiinsa Vantaalle perheensä luo.

SYÖPÄ ON KAVALA TAUTI

Syöpähoidot ovat viime vuosina ja vuosikymmeninä kehittyneet valtavasti. Esimerkiksi vielä 1970-luvulla ennusteet eri syöville olivat aivan erilaisia kuin nyt. Nykyään syövät havaitaan aiemmin ja hoidot ovat parempia, mutta vielä on paljon kehitettävää, ennen kuin hoidot ja lääkkeet saadaan sille tasolle, että syöpiin kuolee vain hyvin hyvin harva.

Laitisen kuoleman jälkeen syöpäsäätiön internetsivuilla julkistettiin Rajamies Ilkka Laitisen ke-räys: Edesmennyt rajamies kenraaliluutnantti Ilkka Laitinen menehtyi nuorena 57-vuotiaana vakavan

sairauden seurauksena. Movember -hengessä rajamiestoverit haluavat saada vanhan päällikön muistolle kerättyä rahaa tärkeään kohteeseen.

Tavoitteena oli kerätä marraskuun aikana 5 000 euroa syöpätutkimukseen. Tavoite täyttyi, sillä lahjoittajia oli 331 ja lopullinen summa 7 946 euroa.

Ilkka Laitisen muistolle lahjoittaneet muistelivat häntä mm. seuraavilla sanoilla: hieno ihminen - hieno mies - iloinen - positiivinen - upea ystävä - aina niin iloinen ja valoisa - rehti sinivalkoinen soturi - sinulla oli suuri sydän - arvostettu päällikkö - päälliköllä oli aina leijonan hymy - aina niin positiivinen - kunnianosoitus miehelle joka hakee vertaistaan sekä ihmisenä että rajan kenraalina - suuri sydän ja suuri johtaja - lämmin ja kaunis muisto jäi Ilkasta miehistä parhaimmasta.

Yksi lahjoittaja kirjoitti päälliköstä myös erittäin osuvasti: "Laitista päällikkönä arvostivat kaikki, henkilöstöryhmistä riippumatta. Henkilöstön antama arvostus nousi persoonasta, eikä niinkään sotilasarvosta. Kenraali oli "ihminen" myös nuorimmille rajamiehen aluile."

Rajaviesti haluaa toivottaa kaikkien entisten ja nykyisten rajamiesten puolesta surunvalittelut Ilkka Laitisen omaisille ja ystäville!

MUISTOJA JA TARINOITA ILKASTA

Rajaviesti pyysi tarinoita Ilkka Laitisen kohtaamisista. Seuraavassa muutamia muistoja ja jälkiä mitä hän on ympäri Suomea jättänyt.

TAPAAMINEN JUNASSA - Minulle jäi Ilkasta seuraavanlainen muisto, kun olin Vainikkalassa töissä ja olimme juuri tulleet junalla Helsingin päärautatieasemalle. Tiesimme, että junassa oli venäläinen delegaatio saapumassa tapaamiselle RVLE:aan. Silloin Ilkka oli vielä RVL:n varapäällikön ominaisuudessa vastassa delegaatiota. Muistan, kuinka hän tervehti kaikki junapartion jäsenet ja kyseli samalla kuulumiset ja oliko junassa mahdollisesti mitään ongelmia. Tästä pienestä ja lyhyestä tapaamisesta minulle jäi mieleen muisto Ilkasta, että hän oli vilpittömästi kiinnostunut siitä, mitä alaisille kuuluu.

i-KIRJAIN - Edesmennyt kenraali Laitinen vieraili Kainuun rajavartiostossa toimiessaan apulaispäällikkönä. Silloin tapasin hänet ja minulle piirtyi Ilkasta hyvin ihmismyönteinen ja positiivinen kuva. Olin iloinen, kun kuulin kenraalin valinnasta Rajavartiolaitoksen päälliköksi. Ajattelin tuolloin, että nyt saimme tolokun miehen, kuten Kainuussa on tapana lausua.

Edellinen päällikkö yllätti minut soittamalla minulle puhelun. Ilkka lähetti minulle keväältävalla 2019 suoraan sähköpostia. Vaikkakin kyseessä oli lyhyt pyyntö saada luettavaksi paikallislehdessä ilmestynyt juttu, jossa käsiteltiin Rajavartiolaitosta, niin se, että laitoksen päällikkö tiesi keneltä sitä suoraan pyytää, lämmittää edelleen mieltäni.

Viestin välitettyäni sain vielä sähköpostiketjuun vastauksen: Kiitos. i

Tuo pelkkä pieni i-kirjain sähköpostiviestin allekirjoituksena viesti minulle kenraali Laitisen välittömästä luonteesta ja antoi kuvan rajan nykyaikaisesta päälliköstä. Koskaan emme tiedä milloin aikamme on, siksi siihen asti eletään jokaisen päivä. Muisteli p

RENTO JA LUPSAKAS "KENU" - Taisi olla vuoden poismeno oli suuri menetys hänet tuteneille ja varmasti koko Rajavartiolaitokselle. Varsinkin Muoniossa, Särkijärvellä, palvelleille hän tuli tutuksi, kun hän oli siellä aikoinaan varapäällikkönä. Ilkka poikkesi nykyvuosina Särkijärven mökillään käydessään usein myös Muonion rajavartioasemalla vaihtamassa kuulumiset paikallaloijoiden kanssa. Eikä häntä tarvinnut orjailla, vaikka "iso kenu" jo oli. Jutteli ja kyseli rennon lupsakkaasti asioista. Terv. Tuomas

EPPUJA KUUNTELEMASSA - Taisi olla vuoden 2005 keväällä kun olin Kuusamon Tropiikilla kuuntelemassa Eppu Normaalia vaimoni kanssa. Tuttava tuli konsertin alkuvaiheessa nykäisemään hihasta, että hän on täällä konsertissa rajamieskaverinsa kanssa. Menin vaihtamaan muutaman sanan tämän rajamiehen kanssa Eppujen pauhassa taustalla. Minulla kun kuulo ei ole koskaan ollut parhaasta päästä, varsinkin taustamelun häirittäessä, en kuullut kuin sanan sieltä ja toisen täältä. Sen verran sain selvää, että hänkin oli ollut Sallassa töissä rajamiesuransa alkuaikoina. En tuntenut miestä ulkonäön perusteella, mutta kotona tuli sitten mieleen, että liekö tuo rajamies ollut jostakin tuttu. Seuraavana päivänä selvisikin, että tuo hymyilevä ja kohtelias mies oli ollut Ilkka Laitinen. Eipä mennyt kuin pari kuukautta, kun hänestä tuli Frontexin pääjohtaja. Sen jälkeen hän oliikin, paitsi kaikille suomalaisille, myös eurooppalaisille rajamiehille erittäin arvostettu ja tuttu kasvo. Vaikka kuinka oli Frontexin pääjohtaja ja myöhemmin Rajavartiolaitoksen päällikkö, niin ei tehnyt itsestään turhan isoa numeroa silloin, eikä jälkeen päinkään. T.Olli

KALASSA JA METSÄLLÄ - Onkamon rv-aseman vanhojen rajamiesten kolme muistelua silloisesta 1. rajaj. johtajasta Ilkka Laitisesta:

AAMULLA AIKAISIN - Syksyllä 1987 illalla laskimme Ilkan kanssa kymmenen siikaverkkoa Oravaaaren tuntumaan ja sovimme kokevamme ne seuraavana aamuna ennen palveluksen alkua. Tarkka lähtöaika 05.20 pihasta. Hyvissä ajojen ylös, pari kuppia mustaa kahvia aamupalaksi ja portaille tupakalle. Hiljaista on naapurissa, ei kuulu pikkuprinssankaan komentoääntä. Kävelen parkkipaikalle, kello näyttää sovittua lähtöaikaa, mutta kalakaveria ei näy. Ajan rantaan, vene vesille. Samalla rantaan tulee auto kuin Vatasen kiidättämänä. Ilkka ponnahtaa autosta hänelle >>>>>

tyyppillinen hymy kasvoillaan ilmoittaen haluavansa mukaan, myöhästy mistään pahoitellen. Vakuutan kokemuksesta aamu-unisuuden olevan pelkkä etu, jonka aika poistaa niiltäkin aamuilta, kun et sitä haluaisi.

HIRVIOEHARJOITUKSET ONKAMOSSA - Uusi joukkueenjohtajamme Ilkka alkoi kiinnostua metsästyksestä. Hän suoritti metsästäjätutkinnon ja kun hirviporukassakin oli tilaa, niin siitpä koetta harjoittelemaan. Hänellä ei ollut vielä sopivaa omaa asetta, joten tarjouduin lainaamaan ja lupailin valinnanvaraakin olevan. Ilkka valitsi komerosta kaksi kokeiltavaksi, molemmissa vahva sotilastausta. Mosin Nagantista porattu 8,2 x 53R ja Winchester 95 7,62x53R. Menimme radalle, Ilkka tarttui Winchesteriin ja päätti aloittaa harjoittelun sillä, koska siinä oli outoa viehätystä. Muistelimme kuuluisaa lännen miestä John Waynea, joka osasi

ladata vipulukkoaseensa heilauttamalla sitä yhden käden otteella ilmassa. Sovimme kuitenkin, että m95 vaatii painonsa vuoksi kaksi kättä. Se eroaa JW:n suosikkiasesta siinäkin, että liipaisin on kiinnitetty aseeseen runkoon eikä seuraa latausvipua, vaan koukku odottaa latausvivun kanssa palaavaa laukaisusormea. Jos se on koukussa, ase laukeaa hipaisusta. Tämä jäi Ilkalle kertomatta ja sormi oli koukussa. Ase laukesi ja rekyyli siirtyi ja kumoutui liipaisinsormeen. Ilkka päätti luottaa enemmän auringonnousun kuin auringonlaskun tekniikkaan. Hän vaihtoi aseensa tsaarinvallan tekniikkaan, ampui sillä kokeen ja ensimmäisen hirvensäkin.

NUOREN UPSEERIN ENSIMMÄINEN HIRVI - Lokakuinen pilvinen lähes tyyni aamu. Ajoketju on siirtynyt rajanylityspaikalle johtavaa tietä poroesteaidalle ja levittäytynyt pohjoiseen turhaa ääntä vältellen. Passiketju asettuu Kaakkuriaavan

länsilaitaan. Ketjun keskivaiheilta saa passipaikan nuori rajaupseeri Ilkka Laitinen. Kyseessä on hänen ensimmäinen hirvipassinsa. Ajoketju avaa äänensä ja lähtee kalistellen liikkeelle. Odotus ei kestä kauaa, kun aavan laitaan passiketjun eteen ilmestyy kolme hirveä, emä vasoineen ja niiden perässä kookas uros. Hirvet aloittavat aavan ylityksen kapeimmasta kohtaa. Noin 100 metriä ennen passiketjua naaras saa vainun vaarasta ja yrittää kaartoa vasa tiiviisti kyljessään. Uros pysähtyy hetkeksi Ilkan passin kohdalla. Pysähdys on sen viimeinen, kun Ilkan käsissä oleva vanhasta sotilaskivääristä porattu 8,2 x 53 jysähtää. Uroksen sorkat uppoavat syvälle vetiseen jänkään ja Ilkka on kohonnut hirvenkaatajien kastiin.

Kenraaliluutnantti Ilkka Laitisen muistoa kunniottaen, Sallan rajamiehet.

TAKAISINPERINNÄT

JOSKUS TULEE TILANTEITA, ETTÄ TYÖNANTAJA PERII TAKAISIN VÄÄRIN MAKSETTUA PALKKAA. TÄMÄ TIETO TULEE MONESTI VIRKAMIEHELLE YLLÄTYKSENÄ, MIKÄ AIHEUTTAA MIELIPAHAA.

TEKSTI HEIKKI TIIPPANA

Rajavartioloitoksella on oikeus periä virkamieheltä väärin maksetut palkat takaisin, vaikka virhe ei johtuisikaan virkamiehen omasta syystä. Syynä palkan takaisinperintään voi olla usein inhimillinen virhe tehtävien muuttuessa, jolloin ei ole huomioitu mahdollisia palkkaa alentavia tekijöitä. Esimerkiksi vanhat palkkaustekijät ovat jääneet voimaan uudessa tehtävässä, ja tämä huomataan vasta jälkikäteen.

Joskus voi mennä vuosia ennen kuin asia tulee ilmi. Työnantajalla on oikeus periä liikaa maksettua palkkaa takaisin takautuvasti kuluvan vuoden

lisäksi kolmelta edelliseltä vuodelta.

MAKSUVAPAUTUSTA VALTIOKONTTORILTA

Palkan takaisinperinnästä työnantajan tulee toimittaa virkamiehelle takaisinperintäpäätös. Työnantajan tulee myös muistuttaa virkamiestä mahdollisuudesta hakea maksuvapautusta Valtiokonttorilta. Virkamiehelle tulee varata 30 vuorokautta aikaa tehdä maksuvapautushakemus Valtiokonttorille perintäpäätöksen allekirjoittamispäivästä. Huomioitavaa on se, että maksuvapautusta ei voida myöntää, mikäli takaisinmaksu on jo suoritettu ennen hakemuksen tekemistä. Maksuvapautushakemukset käsitellään ja ratkaistaan Valtiokonttorilla tapauskohtaisesti. Maksuvapautuksen ratkaisussa huomioidaan esimerkiksi haken taloudellinen ja terveydellinen tilanne, ikä sekä muut erityiset seikat. Maksuvapautusta voi hakea vapaamuotoisella hakemuksella tai lomakkeella. Hakemus lähetetään suoraan Valtiokonttoriin tai vaihtoehtoisesti perivälle viranomaiselle.

Lisätietoa maksuvapautusasioista: valtiokont-

tori.fi

MAKSUAIKATAULUSTA VOIDAAN SOPIA

Työnantajan kanssa voi perustelluista syistä ja tapauskohtaisesti sopia takaisinmaksuun liittyvistä aikatauluista ja kuukausittain maksettavien erien suuruuksista. Alle sadan euron (netto) takaisinperinnät suoritetaan seuraavan mahdollisen palkanmaksun yhteydessä.

TARKKAILE PALKKALASKELMIASI Palkkalaskelmia kannattaa tarkastella aika-ajoin. Välillä palkkalaskelmat ovat sekavia, ja niistä on vaikea saada selvyyttä. Epäselvissä tilanteissa kannattaa olla yhteydessä Rajavartioloituksen HR-palveluun ja tehdä palvelupyyntö palkanmaksuun liittyen. Työnantaja on velvollinen selvittämään virkamiehelle epäselvyydet palkkalaskelmissa. Epäselvyyksien selvittämisellä voidaan välttyä esimerkiksi ikäviltä takaisinperinnöiltä.

ÅTERBETALNINGARNA

IBLAND UPPSTÅR SITUATIONER DÅ ARBETSGIVAREN DRIVER IN LÖN SOM BETALATS UT FEL. VANLIGTVIS KOMMER DET SOM EN ÖVERRASKNING FÖR TJÄNSTEMANNEN VILKET FÖRORSAKAR MISSNÖJE.

TEXT HEIKKI TIIPPANA

Gränsbevakningsväsendet har rätt att driva in lön

som betalats ut fel, även i de fall då felet inte beror på tjänstemannen. Orsaken till indrivningen kan ofta vara ett mänskligt fel då uppgiften förändras och man inte beaktat möjliga faktorer som kan minska lönen. Till exempel gamla lönefaktorer som förblivit kvar i den nya uppgiften och så märker man det först i efterhand.

Ibland kan det gå årtal innan saken uppdagas. Arbetsgivaren har rätt att retroaktivt driva in lön som utbetalts felaktiga grunder under det pågående året plus de tre föregående.

BETALNINGSFRIHET FRÅN STATSKONTORET

Arbetsgivaren bör meddela ett beslut om återbetalning åt tjänstemannen innan lönen drivs in. Arbetsgivaren borde också påminna tjänstemannen att man har möjlighet att ansöka om betalningsfrihet från statskontoret. Man borde reservera 30 dagars tid åt tjänstemannen att ansöka om betalningsfrihet från indrivningsbeslutets underteckningsdatum. Man bör observera att >>>>>

VIRKAMIESLAKI OSA 3

VIIMEISESSÄ VIRKAMIESLAKIA KOSKEVASSA ARTIKKELISSA KÄSITELLÄÄN JÄSENTEN EDUNVALVONNAN KANNALTA EHKÄ MERKITTÄVINTÄ LAIN SÄÄTÄMÄÄ KOKONAISUUTTA; PALVELUSSUHTEN EHTOJA JA MUUTOKSEN HAKUA. PALVELUSSUHTEN EHDOSTA SOVITAAN TARKEMMIN VIRKAEHTOSOPIMUKSILLA, MUTTA VIRKAMIESLAISSA ON SOPIMUKSIA VAHVEMPANA OIKEUSLÄHTENÄ KESKEISIÄ KOHTIA TURVAAMAAN OSAPUOLTEN ASEMAA.

TEKSTI JANNE VARONEN

Virkamieslaki 44§ säättää viraston mahdollisuuden tehdä kirjallinen sopimus palvelussuhteesta noudatettavista ehdoista virkamiehen kanssa. Sovittavien asioiden osalta on huomattava, että sopimuksella ei voida sopia esimerkiksi virastorakenteesta, eläkkeestä tai kelpoisuusvaatimuksista. Lain valmisteluaineiston (HE 291/1993vp) mukaan sovitettavia asioita olisivat erityisesti virkamiehen palkkausta, työaikaa, vuosilomaa, kustannusten korvauksia ja irtisanomaiskoja koskevat kysymykset. Sopimusta tehtäessä ei voi sopia virkaehtosopimuksessa sovittuja palvelussuhteen ehtoja huonoimmista ehdoista. Tämä tarkoittaa, että RTU ry ja muut RVL:n ammattijärjestöt eivät voi sopia työnantajan kanssa valtion yleisessä virkaehtosopimuksessa sovittuja ehtoja huonoimmista ehdoista tarkentavalla virkaehtosopimuksella.

Mikäli virkamies katsoo, ettei viranomaisena ole antanut hänelle sovittua virkasuhteesta johtuvaa taloudellista etuutta, saa, jollei ole toisin säädetty, vaatia oikeutta kirjallisesti viranomaiselta. Viranomaisen on annettava asiassa päätös. Asiassa on huomattava kuitenkin merkittävä asia, joka koskee ammattiliittojen jäseniä. Asia säädetään 58§:ssä, jonka mukaan virkamies ei voi tehdä oikeusvaatimusta tai laittaa asiaa hallintoriita-asiana käsiteltäväksi, jos virkamiehellä tai virkamiesyhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, jollei työtuomioistuin työtuomioistumesta annetun lain nojalla ole päättänyt olla ratkaisematta asiaa. Säännös määrittää tässä kohtaa asian vastuun ammattijärjestölle. Jäsenten tuleekin olla pienellä kynnyksellä yhteydessä luottamusmieheen palvelussuhteen ehtoja koskevien etuuksien osalta. Vastaavasti ammattijärjestöön kuulumaton on

itsenäisesti vastuussa oikeusvaatimuksen ja/tai hallintoriita-asian käsittelystä tällaisessa tilanteessa.

Edellä todettu vaatimus taloudellisesta palvelussuhteesta johtuvan edun saamisesta on tehtävä ammattijärjestön kautta kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jonka aikana suorituksen olisi pitänyt tapahtua. Muuten oikeus etuuteen on menetetty.

Vastaavasti on työnantajalla virkamieslain 60§ mukaan oikeus periä virkamieheltä takaisin aiheutomasti maksettu palkka tai muu palvelussuhteesta johtuva taloudellinen etuus. Tästä lisää tämän lehden toisessa artikkelissa.

Virkamieslaki säättää myös virkasuhteeseen perustuvan saatavan viivästystapauksissa korkolain mukaisen viivästyskoron oikeutuksen. Viivästyskorkoon liittyvissä asioissa kannattaa olla yhteydessä luottamusmieheen, koska säännöksen soveltamisessa on ollut tulkintaan liittyviä ongelmia RVL:ssä.

Virkamieslain 64§ on merkittävä jäsenen asemaa turvaava säännös ammattijärjestön työtaistelutoimenpiteessä. Kohdassa säädetään virkamiehen vahingonkorvausvapautuksesta työtaistelutoimenpiteessä, mikä on ammattijärjestön järjestämä. Virkamiehen ei ole suoritettava valtiolle eikä valtion ole suoritettava virkamiehelle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, jollei työtaistelutoimenpiteeseen ole ryhdytty noudattamatta työriitojen sovittelua koskevia säännöksiä tai toimenpide ole valtion virkaehtosopimuslain säännösten tai virkaehtosopimuksen määräysten vastainen ja jollei keskeytyksestä aiheutunut haitta ole huomattava. Virkamies ei myöskään ole velvollinen suorittamaan valtiolle korvausta vahingosta, joka aiheutuu työtaistelutoimenpiteestä johtuvasta työn keskeytymisestä, jos

hän virkamiesyhdistyksen päätöksen perusteella on osallistunut yhdistyksen toimeenpanemaan työtaistelutoimenpiteeseen, vaikka työtaistelutoimenpide on edellä mainittujen säännösten ja määräysten vastainen. Säännöksen osalta on merkittävää, että vapautus koskee myös ammattijärjestön jäseniä tilanteissa, joissa järjestö käynnistää työtaistelutoimenpiteet edellä todettujen säännösten ja määräysten vastaisesti.

Valittaessa virkamies toiseen valtion virkaan, joka on vakinainen ja tähän liittyy koeaika, virkamies katsotaan eronneeksi aikaisemmasta virasta, kun koeaika on päättynyt, jollei virkasuhdetta ole koeaikana purettu. Virkamies on virkavapaana aikaisemmasta virastaan siihen saakka, kunnes koeaika uudessa virassa päättyy (virkamieslaki 65§).

Lopuksi on laista todettava vielä rangais-tuspykälä (virkamieslaki 69a§), jonka mukaan viranomaisena tai virkamies, joka estää tai pakottaa kuulumaan ammatilliseen yhdistykseen tuomitaan rikoslain 47:5§ mukaisesti työnteekijöiden järjestäytymisvapauden loukkaamiseen.

Virkamieslaki tutuksi -artikkelisarja päättyi tähän. Toivottavasti pystyin lisäämään tietoa säädöksen soveltamisalasta ja sisällöstä jäsenille. Kuten ensimmäisen artikkelin alussa totesin, turvaa virkamieslaki osaltaan virkamiehen oikeudenmukaista asemaa työnantajaa, vaikka säädös sisältääkin velvoitteita runsaasti molemmille osapuolille. Tämänkin lain käytännön soveltamisessa vaikuttaa runsaasti muita normeja EU-tasolta tarkentaviin virkaehtosopimuksiin saakka. Jäsenen kannalta on olennaista tiedostaa käsitellyillä lailla säädettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia sekä korostaa ottamaan yhteyttä RTU ry:n luottamusmieheen epäselvissä kysymyksissä.

Lähteet: Valtion virkamieslaki 750/1994, HE 291/1993 vp, HE 298/2014 vp

betalningsfrihet inte kan beviljas om återbetalning redan skett innan man gjort ansökan. Betalningsfrihetens ansökningarna behandlas och beviljas i statskontoret som enskilda fall. Man beaktar den ansökandes ekonomiska ställning och hälsotillstånd, ålder och andra särskilda orsaker då man beviljar betalningsfriheten. Betalningsfriheten kan ansökan med en fritt formulerad ansökan eller blankett. Ansökan skickas direkt till statskontoret eller alternativt till den indrivande myndigheten.

Mer information om betalningsfrihet: [https://](https://www.valtiokonttori.fi/sv/)

www.valtiokonttori.fi/sv/

BETALNINGSTIDTABELLEN KAN FÖRHANDLAS

Man kan med motiverade grunder komma överens med arbetsgivaren om återbetalningsplan och storleken på återbetalningen. Under hundra euros (netto) återbetalningar utförs vid samband av följande löneutbetalning.

GRANSKA DITT LÖNEINTYG

Löneberäkningarna lönar sig att granska med jämna mellanrum. Ibland är löneberäkningarna otydliga och det kan vara svårt att förstå sig på dem. Vid oklara fall lönar det sig att kontakta Gränsbevakningsväsendet HR-tjänst och göra en tjänstebegäran på löneutbetalningens grunder. Arbetsgivaren är skyldig att reda ut oklarheter i tjänstemannens löneberäkningar. Med att reda ut oklarheter kan man förbygga oöverskådliga överraskningar med återbetalningar.

VAATIVAA TYÖTÄ YHDELLÄ SUOMEN VILKKAIMMISTA RAJANYLITYSPAIKOISTA

VUONNA 2018 ULKORAJAN YLITTI HELSINKI-VANTAAN LENTOASEMALLA YLI 6 MILJOONAA IHMISTÄ. MATKUSTAJAMÄÄRÄ ON HELSINKI-VANTAALLA JATKUVASSA KASVUSSA ERITYISESTI AASIAN SUUNNALTA LISÄÄNTYVÄN LENTOLIIKENTEE MYÖTÄ. LENTOKENTTÄ ON TÄLLÄ HETKELLÄ JATKUVIEN MUUTOSTEN JA REMONTTIEN KESKELLÄ: HELSINKI-VANTAAN KEHITYSPROJEKTI JATKUU VUOTEEN 2022 ASTI.

TEKSTI JA KUVAT **NINA LAMPËN**

Myös rajatarkastusten kapasiteettia kasvatetaan merkittävästi. Tämän vuoden heinäkuussa otettiin käyttöön uuden sukupolven rajatarkastusautomaatit, jotka pikkuhiljaa korvaavat vanhat rajatarkastusautomaatit.

Lentokentän monet muutokset on nähnyt vuosien aikana läheltä ABC (Automated Border Control) -ryhmän vuoropäällikkö Karl Karjalainen, joka tuli Helsinki-Vantaalle Helsingin rajatarkastusosastoon töihin vuoden 2008 alussa. Tätä aiemmin lentokenttä oli jo tuttu komennuksilta. Ensi vuonna eläkkeelle siirtyvän Karjalaisen työtehtäviin on mahtunut vuosien varrella monenlaista.

— Aloitin urani Rajavartiolaitsella vuoden 1992 syyskuussa, jolloin hakeuduin alalle silloisen työpaikkani heikkojen tulevaisuudennäkymien vuoksi. Suomenlahden merivartiosto haki tuolloin työntekijöitä rajatarkastustehtäviin poliisin tehtyä virka-apupyynnön Rajavartiolaitselle. Pyyntöä taustalla oli matkustajamäärien nousu rautasieripun poistuttua, jolloin Itä-Euroopan kansalaiset pääsivät matkustamaan länteen.

Uusia automaatteja on otettu tänä vuonna käyttöön 50 kappaletta Helsinki-Vantaalla. Kuva: Nina Lampén

AUTOMATISOIDUN RAJATARKASTUKSEN MERKITYS

Karjalaisen ensimmäinen työpiste rajalla oli Helsingin Eteläsatamassa. Helsinki-Vantaan lentokentälle hän siirtyi pysyvästi 1.1.2008, jolloin hän aloitti vuoropäällikön tehtävässä. Samana vuonna lentoasemalla otettiin käyttöön ensimmäiset rajatarkastusautomaatit, joita oli alussa kolme kappaletta. Vuonna 2011 Karjalainen

siirtyi ABC-ryhmän vuoropäälliköksi. Tähän mennessä automaatteja oli lisätty jo huomattavasti enemmän sekä lähtevien että saapuvien lentojen puolelle. Matkustajat ovat pikkuhiljaa ottaneet automaatit omakseen, ja vuonna 2018 automaatteja

Automaattinen rajatarkastus perustuu matkustajan biometriseen tunnistamiseen. Kuva: Elias Laukkanen

käytti jo yli 2,4 miljoonaa matkustajaa eli 40% kaikista ulkorajan ylittäjistä.

Uusissa, nyt 2019 käyttöön otetuissa rajatarkastusautomaateissa on ilmennyt kesän ja syksyn mittaan haasteita, eikä laitteiden toimittaja ole kyennyt poistamaan kaikkia toimintahäiriöitä. Jonkin verran alkukankeutta oli Karjalaisen mukaan aikoinaan myös edellisten automaattien käyttöönotossa.

— Lopulta niihin alkoi löytyä rutiinia, ja toimintahäiriöitä pystyttiin omallakin porukalla korjaamaan.

Automaatit ovat rajanylytyksessä isossa roolissa erityisesti lentokentällä, jossa rajaa ylittävien matkustajien määrät ovat hetkellisesti hyvinkin suuria ja aikataulut tiukkoja lentojen puitteissa.

— Rajatarkastusautomaatti tarvitsee toimiakseen kolme asiaa: järjestelmä toimii moitteetta, asiakas osaa käyttää automaattia ja automaattia valvova rajatarkastaja osaa työnsä. Jos yksikin näistä puuttuu, järjestelmä ei toimi niin kuin sen pitäisi toimia.

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Helsinki-Vantaan lentokentällä toimii kaksi Suomenlahden merivartioston yksikköä: Helsingin rajatarkastusosasto sekä Rikostorjuntayksikkö. Vilkas rajanylytysliikenne vaatii työskentelyä kellon ympäri. Lentokentän yhä jatkuvan laajenemisen myötä myös rajatarkastajan arki on muutoksia täynnä esimerkiksi rajatarkastuslinjastojen paik-

kojen vaihtumisen ja muiden väliaikaisjärjestelyjen myötä.

Helsinki-Vantaalla väärennettyjä asiakirjoja ja etsintäkuulutettuja henkilöitä tulee vastaan päivittäin. Tällöin rajatarkastajan tarkkana pysyminen on ehdottoman tärkeää. Ykköslinjan tarkastajien työmotivaation ja tarkkaavaisuuden säilyttämiseen pitäisikin kiinnittää huomiota.

— Kyllähän se on vastuullinen työ. Ykköslinjan perustyö on kuitenkin se kivijalka, jonka päällä muu työ lepää. Ilman sitä ei olisi juttua, jota kakkoslinjassa tutkia. Ykköslinjan hyvä pohjatyö vaikuttaa siihen, miten asiat sen jälkeen etenevät, Karjalainen muistuttaa.

Uusien rajatarkastajien rekrytoinnissa tulisikin ehkä muistaa kertoa, ettei työ aina tarjoa vauhtia ja vaarallisia tilanteita, mutta sen sijaan rajatarkastajalta odotetaan alituista valppautta, jotta tämä erottaisi tapaukset, joihin pitää puuttua. Valmiuksia tähän voisi Karjalaisen mukaan parantaa esimerkiksi se, jos koulutukseen kuuluu pitkä työharjoittelu – rajatarkastajan silmä kun kehittyy parhaiten itse työssä.

VUOSI 2018

Etsintäkuulutukset	1445
Vastaanotetut turvapaikkahakemukset	626
Myönnetty viisumit	617
Pääsyn epäämiset ja käännetykset	491
Väärennystapaukset	305
- joissa väärennettyjä asiakirjoja	587

MAHDOLLISUUS

KANSAINVÄLISIINKIN TYÖTEHTÄVIIN

Myös Helsinki-Vantaalla törmää päivittäin hyvin monien eri kansallisuuksien edustajiin, mutta rajavartijana työskentely voi tarjota mahdollisuuden lähteä itsekin ulkomaille. Karl Karjalainen tavoitettiin tätä juttua varten Albaniasta, jossa hän toimii kolmen kuukauden ajan Frontex-tehtävissä. Ennen Albaniaa Karjalainen ehti olla kuukauden Bulgarian Sofiassa, minkä jälkeen Frontex tarjosi hänen profiiliaan vastaavaa työtä Albaniasta.

— Yleensä Frontex-tehtävät ovat EU:n tai Schengen-jäsenvaltioiden alueella, mutta Albania on tässä tapauksessa erikoinen, että ollaan kolmannen maan alueella.

Mitä tehtäviä kuuluu Albaniassa?

— Toimin täällä screening-asiantuntijana. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että paperittomille pakolaisille luodaan oletama heidän oikeasta henkilöllisyydestään ja kansalaisuudestaan. Tämä tapahtuu screening-prosessin aikana, jolloin pakolaiselta kysytään hänen henkilötietonsa ja tarvittaessa nämä annetut tiedot haastetaan, mikäli prosessin aikana herää epäily pakolaisen antamien tietojen oikeellisuudesta. Esimerkiksi kaksi päivää sitten oli tapaus, jossa ryhmä syyrialaisiksi esittäytyneitä pakolaisia osoittautuikin jemeniläisiksi tarkemman puhuttelun jälkeen.

Kokenut tulkki huomasi heidän aksentistaan, etteivät he puhu arabiaa syyrialaisittain. Lisäksi tarkemmin kysyttäessä heidän paikallistuntemuksensa ilmoittamastaan kotiseudusta osoittautui hyvin ohueksi, Karjalainen kertoo.

Kokemus siis auttaa paljon, ja ammattitaito kehittyy ennen kaikkea sen kautta.

— Frontexin järjestämissä koulutuksissa debriefing- ja screening-asiantuntijoille on painotettu haavoittuviin ihmisryhmiin kuuluvien henkilöiden, kuten esimerkiksi ihmiskaupan uhrien, havaitsemista muiden pakolaisten joukosta. Myös pakolaisten joukossa olevien vierastaistelijoiden havaitseminen ja heistä ilmoittaminen isäntämaan viranomaisille kuuluu luonnollisesti työnkuvaan. Olen huomannut, että lisäkoulutusta tarvittaisiin muun muassa erilaisten taisteluvammojen sekä kriisien aiheuttamien mielenterveysongelmien tunnistamiseksi, jotta näitä asioita pystyisi paremmin ottamaan huomioon esimerkiksi screening-tehtävissä. Täysin valmiiksi ei näissä töissä kuitenkaan tule.

Mikä sitten on ollut Karjalaisen uralla kaikkein palkitsevinta tai kiinnostavinta?

— Kun katson uraani taaksepäin, niin onhan se ollut aika rikasta, ja työt ovat olleet vaihtelevia niin Suomessa kuin näissä Frontex-tehtävissäkin. Palkitsevinta on itsellä se tunne, että on tehnyt työt niin hyvin kuin on pystynyt. Vaikka rajatarkas-

Karl Karjalainen tarkastamassa passeja Eteläsataman Olympialaiturilla 1990-luvun puolivälissä. Kuva: Rajavartiolaitos.

tajan tehtävät erityisesti ykköslinjassa voivat olla raskaita, tärkeää on, että vaikka läpi meniisi 10 000 asiakasta, niin huomaa siitä valtavirrasta sen kymmenenentuhannen, jolla asiat eivät olekaan kunnossa.

Lähteet: raja.fi, Finavia

Frontexin henkilöstöä: vasemmalla ajoneuvotutkija Sloveniasta, keskellä Karl Karjalainen ja oikealla asiakirjatutkija Saksasta. Debriefing- ja screening-asiantuntijat pukeutuvat siviilivaatteisiin työnsä luonteen vuoksi. Kuva: Karl Karjalainen.

JOHTOKESKUKSESTA KOIRANOHJAAJAKSI

ESA PALOKANGAS ON 43-VUOTIAS PERHEELLINEN YLIRAJAVARTIJA ROVANIEMELTÄ. HÄN SIIRTYY TAMMIKUUSSA LAPIN RAJAVARTIOSTON ESIKUNNASTA JOHTOKESKUSVALVOJAN PENKILTÄ KOIRANOHJAAJAKSI SALLAAN.

TEKSTI JA KUVAT **PETRI MÄNTYNENÄ**

Esa aloitti uransa Lapin rajavartiostossa 1.4.1996 Raja-Joosepin vartioasemalla, sieltä hän siirtyi Näätämön rv-asemalle jo seuraavana vuonna. Lyhyen hetken Esa ehti toimia Ivalon johtopaikan varastollakin, josta vapaaehtoisesti ”pakko siirtyi” SLMV:oon Länsisatamaan samana vuonna 1998. Vuoden verran hän pyöritti Hki-Vantaalla, mutta siirtyi sieltä takaisin Länsisataman ajoneuvoryhmään.

Viron ja muiden Baltian maiden mentyä EU:hun työn mielenkiinto satamassa väheni ja Esa haikautui takaisin Lapin rajavartiostoon. Siirto Ivalon rajavartioasemalle toteutuikin vuonna 2005.

Lapin rajavartioston esikunnassa sijaitsevaan tilannekeskukseen Esa haki ja pääsi vuonna 2007. Tilannekeskus muuttui johtokeskukseksi ja ylirajavartijkurssin Esa suoritti vuonna 2011.

KOIRANOHJAAJAKSI

Ohjaajan tehtävät ovat olleet Esan haaveena jo pitkään, sillä koirien kanssa hän on aina ollut tekemissä.

- Metsästystä harrastin vielä lapsuudenkodissa asuessani ja myöhemmin sitten muitakin koiraharrastuksia, Tokoa, valjakkourheilua ja agilityä”, Esa kertoo.

Esalla on ollut useita koirarotuja: pystykorva, kultainen noutaja, walesinspringerspanieli, kääpiöpinseri, pitkäkarvainen collie, dobermanni ja italialainen vesikoira.

Miten sie päädyit Martan rotuun?

- Olin rotuun tutustunut tuttavaperheen belgalkan myötä. Mainitsin, että tällaisen haluaisin joskus harrastuskaveriksi ja toivottavasti myös työkaveriksi. Olin jo aiemmin keskustellut koiratoimintaup-

seerin kanssa, että olisin halukas koiranohjaajan tehtäviin jossain vaiheessa uraa ja roduksi haluan tervu-belggarin. Ystävä sitten kertoi lupaavasta käyttölinjaisesta belgianpaimenkoiran tervueren -pentueesta, jotka syntyvät loppuvuodesta 2018, kertoo Esa.

- Pennut syntyi ja niin myös kaipaamani tervunarttu. Kävimme tutustumassa pentueeseen Raahessa, enkä tiedä kummin kävi, valitsiko Martta minut vai minä sen. Ehkä se oli molemmien puolta. Martta oli ensimmäinen pentu, joka lattialla istuessani tuli luokseni ja pisti viereen pötköttämään. Itselle tuli päätös, tämän kanssa aloitetaan yhteiselämä, Esa valaisee.

Perhe oli jo hyväksynyt, että tulee toinen koira. Kotosalla heillä oli valmiina lenkki-, seura- ja epävirallista terapiakoiran virkaakin hoitava Italian vesikoira Hilma. Pentu kotiutui helmikuussa ja siitä alkoi Esan ja Martan yhteinen taival. Talven ja kevään kaverukset rakensivat taloa ja keskinäistä suhdetta oivalliseen kuosiin.

Syksyllä Esalle tuli tieto, että tammikuussa 2020 avautuu paikka Sallassa. Paperit sisään ja Marttaa näyttämään ensin Sallan rajavartioaseman koiratoimintavastaavalle ja sen jälkeen RMVK koiratoimintavastaaville, joilta tuli vihreää valoa.

Koulun ja LR:n koiratoimintapuseerin kanssa he sopivat, että jatkavat jo käynnissä olevalle koiranohjaajan peruskurssille, missä on saman

ikäisiä ja taseisia koiria. Sinne he matkaavat taas keväällä 2020.

- Eli reissuhommia olisi tiedossa. Rouva antoi luvan reissutyöhön, kun kotonakaan ei ole enää niin kiireistä. Kaksi vanhempaa lasta on muuttanut omilleen ja kotona asuu enää yksi yläasteikäinen. Vaimo myös tiesi kuinka tärkeä tuo koira minulle on sekä haaveeni ohjaajaan tehtävästä, Esa kertoo.

Kuinka usein siviilistä on koira kelpuutettu Rajavartiolaituksen palvelukseen?

- Muutamia tiedän, mutta määrästä en osaa sanoa. Martan rotumuunnos(tervueren) kyllä poikkeaa muutenkin linjasta, Esa naurahtaa.

Vuoden alusta Martasta tulee ensimäinen

muun rotuinen kuin saksanpaimenkoira Lapin rajavartioston historiassa!

Ylirajavartijan koulutus oli tulla esteeksi Esan siirrolle koiranohjaajaksi. Onneksi päättävässä portaassa ymmärrettiin motivaation merkitys. Ylirajavartijan koulutuksesta voi olla tulevaisuudessa myös etua.

- Eläkkeeseen on vielä matkaa. Nyt avautui mahdollisuus Lapin rajavartioston sisällä päästä uuteen ympäristöön ja haluamaani tehtävään. Pohjalla on myös pitkä palvelus johtokeskuksessa ja kaipaen uusia haasteita urallani, Esa perustelee.

Entä miten palkkauksen muutos vaikuttaa sinuun?

- Ei juurikaan merkitystä, vaikka joku ihmetteli-

kin asiaa, Esa kuittaa.

- Monestihan tehtäviin hakeudutaan myös paremman palkkauksen perässä. Enemmän painoi tilaisuus päästä haaveena olleeseen tehtävään, Esa jatkaa.

Onko tulevaisuudessa jotain tavoitteita koiranohjaajan uralla?

- Ainakin ensi vuoden tavoitteena on saada Bptn Martta käyttöönottotarkastuksen läpi kurssisuunnitelman mukaisesti. Ehkä sitten, mikäli miehestä ja koirasta löytyy potentiaalia, niin esimerkiksi Frontex-operaatioihin osallistuminen olisi kiinnostavaa.

Rajaviesti toivottaa onnea uusiin haasteisiin!

ELEKTRONIIKKA-ASENTAJA

AULI LAITINEN

RAJATURVALLISUUSUNIONIN JÄSEN AULI LAITINEN TYÖSKENTELEE ELEKTRONIIKKA-ASENTAJANA RAJAVARTIOLAITOKSEN ESIKUNNAN TEKNILLISEN OSASTON TIETOTEKNIKKAYKSIKÖN KAJAANIN YKSIKÖSSÄ. HÄNEN TOIMIPISTEENSÄ SIJAITSEE KAJAANISSA RAJAVARTIOLAITOKSEN TILOISSA SAMASSA RAKENNUKSESSA KAINUUN RAJAVARTIOSTON ESIKUNNAN KANSSA.

TEKSTI JA KUVA PÄIVI DAHL

Kysymykseen mitä tehtäviisi kuuluu Auli valotti asiaa näin:
- Elektroniikka-asentajan työtehtäviin kuuluu puhelinten ja tarvikkeiden tilaukset sekä puhelinten käytön opastus. Lisäksi toimenkuvaan kuuluu teknisen valvonnan rakentamista, ylläpitoa ja korjausta, kertoo Auli.

Työpäivät ovat vaihtelevia ja Aulin mukaan se riippuu siitä, onko konttorilla vai liikenteessä.

- Viime aikoina ollaan järjestetty konttorin kaappeja ja nurkkia. Monesti olen puhelinapuna asemille ja välillä tehdään välineiden huoltoa.

Maakuntiin lähtiessä aamu alkaa aikaisemmin ja matkustaminen vie aina aikaa. Joskus reissupäivät saattavat venähtää ja välillä jäädään yöksi asemille.

- Jos lähdän yksin reissuun, niin varaan asemalta ”poikakaverin”, jos on semmonen asennus, että yksin en pärjää, heittää Auli pilkettä silmäkulmassa.

Elektroniikka-asentaja Laitisen työhön iloa tuottaa se, kun vehkeet tulee kuntoon ja näkee iloisia naamoja asemilla ja Kajaanissa. Ja tietysti ”vaki poikkikset” eli tutut työkaverit asemilla.

- Sekin oli mukava yllätys, kun Lapista soitteli tuttu mies ja muisteltiin aikoja, kun olin Lapin rajavartioston esikunnassa siivoamassa. Pitkälle olen päässyt niistä hommista, tuumailee Auli uralla

etenemistään, ja jatkaa, että hyvin olen myös viihtynyt!

Aulilla on työuraa rajalla virallisesti 4,5 vuotta, epävirallisesti 5 vuotta, kun lasetaan puolen vuoden työharjoittelu Lapissa vuonna 2012.

Kysymykseen toteutuuko työssäsi RVL:n arvot Auli vastaa, että kyllä tosi hyvin.

- Yhteistyötä tehdään laajalti moneen suuntaan talon sisällä ja talon ulkopuolella. Ammattejani olen saanut harjoittaa ja paljon olen oppinut täällä ollessani. Luottamus on kohillaan, kun on tikkaijen yläpäässä tekemässä töitä ja vielä en ole tipahtanu, kun on ollut työkaveri alapäässä turvaamassa työskentelyäni, kehuu Auli.

Elektroniikka-asentaja Auli Laitinen asennushommista Kajaanissa varastolla.

AUTOT OVAT TIMOLLE TÄRKEITÄ TYÖSSÄ JA VAPAALLA

YLIRVJA TIMO HALLIKAINEN ALOITTI RAJAMIESURANSÄ SILLOISELLA ILOMANTSIN RAJAVARTIOALUEELLA TALIKKAJÄRVEN RAJAVARTIOASEMALLA VUONNA 1998. KESÄLLÄ 2002 TIMO SIIRTYI NIIRALAN RAJANYLITYSPAIKALLE MISSÄ HÄN TYÖSKENTELEE NYKYISIN VUOROPÄÄLLIKKÖNÄ JA AJONEUVORYHMÄN JOHTAJANA.

TEKSTI JA KUVA ASKO RISTOLAINEN

Vaikka Ilomantsin alueen eteläisimmän aseman Talikkajärven monimuotoinen toiminta-alue suurine vesistöineen oli Timolle mieluisa paikka työskennellä, hän hakeutui pieneltä ”korpivartiolta” Niiralan missä on enemmän asiakaskontakteja.

- Minulle henkilökohtaisesti sopii vaan paremmin rajatarkastusasema työympäristöksi, Timo pohtii.

Niiralassa suurin osa työntekijöistä asuu yli 50km päässä.

Joustava työsuunnittelu on tärkeässä osassa työssä viihtymistä. Timo antaakin kiitosta työvuorosuunnittelijoiden suuntaan, jotka mahdollistavat harrastusten ja perhe-elämän sujuvan yhdistämisen epäsuunnollisiin työaikoihin.

Työntekijöiden vaihtuvuus on ollut Niiralassa hyvin vähäistä. Iso osa työntekijöistä on ollut

rajanylityspaikalla töissä toistakymmentä vuotta ja se näkyy ammattitaidossa. Timon mukaan onkin helppo työskennellä vuoropäällikkönä, kun vuorossa on laajasti osaamista. Vuoropäällikkö jakaa tehtävät ja erilaisiin erityistehtäviin erikoistuneen miehet ja naiset hoitavat ne rutiinilla. Tämän mahdollistaa osittain myös se, ettei Niiralassa ole ulkoryhmää ja passiryhmää erikseen. Kaikki tekevät I-linjaa, II-linjaa, ulkotyötä, evyä, jne lähes yhtä paljon. Näin kaikilla on laaja kokemus kaikesta rypillä tapahtuvasta. Erityisryhmien ammattitaitoa käytetään tukemaan päivittäistä

työtä mm. pääsyyntämisessä, rattitutkinnassa, asiakirjatutkinnassa, ajoneuvojen teknisen kunnon vaatimuksissa, jne.

- Tarpeen tullen asioista keskustellaan ja mietitään yhdessä, miten asia saadaan käsiteltyä jouhevasti ja oikeudenmukaisesti. Lyhyesti sanottuna, on helppo tehdä töitä, kun on ammattitaitoiset työntekijät, Timo toteaa.

Yhteistyö tullin kanssa on mutkatonta, kun ihmiset tuntevat hyvin toisensa. Apua pyydetään ja tarjotaan puolin ja toisin hyvin matalalla kynnyksellä. Kerran kolmeen viikkoon pidettävissä palavereissa sovitaan mm. tulevien viikkojen yhtei-

ja siihen kyllästyy melko nopeasti. Nykyisin hän tykkääkin vanhojen autojen modernisoinnista missä vanhaan koriin asennetaan moderni tekniikka. Siinä on omat haasteensa sekä tekniikan, että myös lainsäädännön puolesta.

Vuodesta 2006 ajoneuvoryhmässä toimineena Timolla on tullut vastaan kaikenlaista. Oma autoharrastus ja tekniikkaan perehtyminen on antanut paljon lisää myös työtehtävien hoitamiseen. Kun tietää miten auton tekniikka toimii ja miten se on tehty, on helpompi etsiä poikkeavuuksia tutkin-

nassa olevista autoista. Ajoneuvorikollisuus on jatkuvaa kilpajuoksua viranomaisten ammattitaidon kanssa. Varkailta on käytössään modernia tekniikkaa ja paljon rahaa sen hankkimiseen. Ajoneuvon identiteetin muuttamisen hoitavat oman alansa ammatillaiset ja väärennysten taso onkin korkealla tasolla. Tietoa ajoneuvoista on saatavilla runsaasti internetin avoimista lähteistä ja

sistä valvontaiskuista ja käydään läpi menneiden viikkojen tapahtumia.

- Jos raja löytää jotain tullille kuuluvaa, ilmoitamme löydöksestä heille. Myös tulli informoi meitä, mikäli he havaitsevat jotain meille kuuluvaa, Timo kertoo.

Autot ovat lähellä Timon sydäntä niin vapaalla kuin töissäkin. Autotallista löytyy vanhoja Toyotia ja Datsuneita eri tyyliuuntiin rakennettuina. Museautojen harrastaminen on Timon mukaan mukavaa siihen saakka, kunnes auto on rakennettu valmiiksi. Sen jälkeen jäljelle jää vain ajaminen

varkaat osaavat hyödyntää sitä.

Vaikka Timo on työskennellyt työurastaan suurimman osan rajanylityspaikalla, hän ei mielellään lähde vertailemaan ryppiä ja vihreää rajaa. Mikä sopii yhdelle, voi olla vastenmielistä toiselle. Timo on viihtynyt hyvin rajanylityspaikalla ja on tyytyväinen että työnantajalla on tarjota erilaisia tehtäviä erilaisille tekijöille. Automiehelle autojen kanssa touhuaminen on sopinut hyvin.

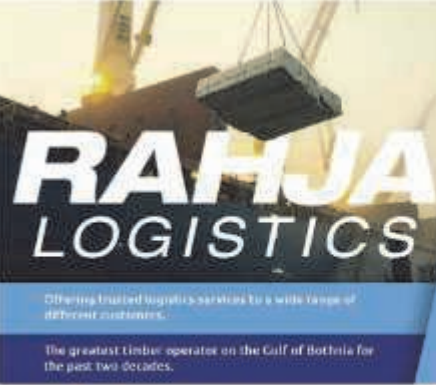

TEHDYT TYÖT PUHUVAT PUOLESTAAN

OY WESTERN SHIPYARD LTD

WWW.WSY.FI

RAHJA LOGISTICS

Offering trusted logistics services to a wide range of different customers.

The greatest Liner operator on the Gulf of Bothnia for the past two decades.

- Inland transportation
- Terminal operator
- Customs warehousing
- Forwarding agent
- Cargo handling
- Chartering of vessels
- Ship's agent
- Tugboat services

In the port on Raahja, Kalajoki

RAHJA LOGISTICS

RAHJALINJASTO
Sivut: 1000
Puh: 010 / 410000
010 / 410000

WORLD'S LARGEST material handling crane

Kvarken Ports
THE PORTS OF UMEÅ AND UNGÅ

TWO PORTS STRONGER TOGETHER

A LOGISTIC HUB FOR THE BOTHNIA REGION

KVARKENPORTS.COM

TURVALLISUUS-KOULUTUKSET

Osaamisen kehittäminen on investointi organisaation ja yksilön kilpailukykyyn! KIP Service tarjoaa monipuolisia ja laadukkaita turvallisuuskoulutuksia mm. tuli-työkortti-, työturvallisuuskortti-, sähkötyöturvallisuuskortti-, vesityökortti-, ensiapu- sekä säteilysuojelun täydennyskoulutuksia.

Tutustu tarkemmin koulutustarjontaan www.sivuillamme!

Investering i kompetensutveckling ger konkurrensfördelar för både organisationen och individen! Via sakkunniga utbildare erbjuder KIP Service ett stort utbud utbildningar t.ex. arbetssäkerhetskort, heta arbeten kort, elsäkerhetskort och första hjälp.

Bekanta er noggrannare med vårt utbildningsutbud i vår hemsida!

KIP SERVICE OY
www.kipservice.fi

ALUSTARKASTAJANA TURUSSA

OLEN MAIJAELENA OVASKA JA TYÖSKENTELEN ERIKOISUPSEERINA ALUSYKSIKÖSSÄ TURUN PALVELURYHMÄSSÄ. VALMISTUIN RAJAVARTIJAN PERUSKURSSILTA 20 VUONNA 2014 JA VALMISTUMISEN JÄLKEEN ALOITIN TYÖT KAAKKOIS-SUOMESSA NUIJAMAAN RAJATARKASTUSASEMALLA. OLEN ENNEN RAJALLE TULOJA VALMISTUNUT KONETEKNIIKAN INSINÖÖRIKSI. OLEN KOTOISIN IMATRALTA, JOTEN SIIJOITUS NUIJAMAALLE OLI TOIVEISSA JO PERUSKURSSIN ALKAESSA.

TEKSTI JA KUVAT MAIJAELENA OVASKA

Kolme vuotta siellä vierähtikin nopeasti, työ tarjosi sopivasti haastetta niin kehittyvien rajatarkastusten kuin muun muassa venäjän kielen opintojen vuoksi. En ollut ajatellut siirtyväni rakkaalta kotiseudultani Etelä-Karjalasta mihinkään koko virkaurani aikana, mutta sain kuitenkin vuoden 2016 lopulla ohittamattoman tarjouksen Länsi-Suomen merivartioston suunnalta. Tieto aiemmin suorittamastani insinöörin tutkinnosta oli kiirinyt alusyksikköön ja heiltä oli vapautumassa alustarkastajan paikka Turussa. Koska elämäntilanne mahdollisti muutoksen, tartuin tarjottuun tilaisuuteen ja muuttoauto kaarsikin pihaan vuoden 2017 maaliskuussa. Kävin merivartiokurssin heti siirtoni jälkeen ja sain parhaan mahdollisen perehdytyksen uuteen tehtävään ja Rajavartiolaituksen monipuoliseen aluslukuun.

Virallisesti hallintoyksikköni on RVLE, mutta virkapaikkani on LSMV:n esikunnan tiloissa ja teen päivittäisen työni tiiviisti Länsi-Suomen merivartioston ja RMVK:n merellisen opetusyksikön kanssa. Työpäiväni ovat varsin erilaisia. Tärkeimpiä tehtäviä on olemassa olevan aluslukuun kun- nossapito, sen katsastaminen, veneiden ja alusten telakointien läpivienneistä huolehtiminen sekä

uudishankintojen suunnittelu. Matkapäiviä kertyy vuodessa aika liuta, kun palvelualue on Hiittisistä Kemiin. Työsäni ehdottomasti parasta on ihmisten tapaaminen eri asemilla ja työn myötä olenkin tutustunut merivartioliikkeen koko rannikon mitalta. Veneitä on maarajavartiostoihin ja tuemme myös heitä. Ei ole yhtään pöllömpää viettää heinäkuista hellepäivää Pallasjärvellä veneillen.

Turun palveluryhmässä työskentelee 5 alustarkastajaa ja Helsingissä 3. Lisäksi yksikköömme kuuluu alus- ja järjestelmäinsinöörejä ja rajalle määrätyn merellisen öljyntorjuntavastuun myötä ympäristöasiantuntijoita. Rajalle on viime vuosina

tullut paljon uusia raja- ja merivartioliikkeen erilaisilla työ-/koulutustapaustoilla ja kannustan rohkeasti selvittämään, millaisia työtehtäviä työnantajallamme on tarjota. Eikä koskaan ole myöhäistä opiskella lisää tai uutta. Muun muassa konetekniikan ammattilaisia tarvitaan jatkuvasti lisää merellisissä yksiköissä ja oppilaitosten kanssa on järjestelyjä niin, että opiskelu työn ohella on mahdollista.

Rajaviestin lukijoille haluan

>> Telakointien suunnittelu ja läpiviennit vie merkittävän osan työstä. Vartiolaiva Turva RMC:n telakassa keuhalla 2019.

<< Tekeville sattuu ja konehaverit ovat arkipäivää. Wärtsilän koneen remonttia VL Turvalla.

AV-005 ja alustarkastaja koeajolla Jussarössä joulukuussa 2018.

toivottaa valoa alkavaan talveen. Olkaa ylpeitä työstänne. Olen onnekaassa asemassa, kun olen saanut työskennellä valtakunnan itä- sekä länsirajoilla ja todeta molemmissa paikoissa vallitsevan huikean hienon hengen. Kaikki työtehtävät Rajavartiolaituksessa ovat yhtä tärkeitä ja rajan turvaaminen niin maastossa kuin merellä meidän yhteinen päämäärä.

SCUBAMAFIA

Valoa ja varusteita syvyyksien sankareille
vuodesta 2009

WWW.SCUBAMAFIA.FI

ÖLJYNTORJUNTAJÄRJESTELMIÄ
JA PARTIOVENEITÄ
– VAHINKOJA ESTÄMÄÄN
TAI RAJAAMAAN.

FinnSWEEP™

MOBIMAR

MOBILE MARINE APPLICATIONS

Kaikissa olosuhteissa

DA GROUP

Advanced Solutions
from Seabed to Space

Vaalimusmäärittelyt • Konseptisuunnittelu • Projektituki
SUMA-heräte- ja taistelunkestävyyspalvelut

www.da-group.fi

SUOMUSSALMEN JA RAATTEENTIEN TAISTELUPAIKOILLA

TALVISODAN YKSI MERKITTÄVIMMISTÄ SOTARINTAMISTA SIIJAITSI SUOMUSSALMELLA. KAHDEN NEUVOSTODIVISIOONAN VOIMIN HYÖKÄNNYT VIHOLLINEN YRITTI KATKAISTA SUOMEN KAHTIA SEN KAPEIMMASTA KOHDASTA. SITKEYDELLÄ, SOTATAIDOLLA JA PERIKSIANTAMATTOMALLA ISÄNMAANPUOLUSTUSHALULLA VARUSTETTU SUOMI OLI 80 VUOTTA SITTEN, ALTAVASTAAJAN ROOLISTA HUOLIMATTA, VAHVASTI TOISTA MIELTÄ.

TEKSTI JA KUVAT **OLLI RANUA**

Olimme kaveriporukassa puhuneet jo parin vuoden ajan, että lähtisimme jossain vaiheessa tutustumaan Suomussalmen ja Raatteentien taistelupaikkoihin ja samalla sen taistelumuistomerkkeihin. Kun talvisodan syttymisestä alkoi olla kulunut 80 vuotta, päätimme toteuttaa reissun. Matkaan lähti kahdeksan sotahistoriasta kiinnostunutta maanpuolustushenkistä miestä.

Itsenäisyys ei ole itsestäänselvyys. Sitä pitää vaalia ja arvostaa mm. sotaveteraaneja kunnioittamalla ja sodissa menehtyneitä muistamalla.

VALMISTELUT

Sotahistoriaan perehtyminen vaati tietysti oikeanlaista pukeutumista. Hankimme Oulun SA-kaupasta käännettävät maastopuvun takit ja harmaat lakit. Rahallinen sijoitus ei ollut iso, vain (5+1) 6 euroa, mutta yhtenäinen pukeutuminen lisäsi ryhmämme yhteishenkeä ja osoitti osaltaan arvostusta Suomussalmella taistelleita sotaveteraaneja kohtaan.

Hankimme myös asianmukaisella tekstillä varustetun seppeleen laskettavaksi Raatteentien sodan päämuistomerkillä. Kun hain ko. seppeleen

Liekkipatsas, eli Suomussalmen taistelujen päämuistomerkki Kuhmontien alkupäässä.

kukkakaupasta, halusi kauppias lahjoittaa sen meille, kun kuuli reissumme tarkoituksen. Emme halunneet sitä kuitenkaan ilmaiseksi ottaa, sen

verran kova työ on seppele tehdä. Tuo ele kertoo kuitenkin siitä, että sotaveteraanien muistamista arvostetaan.

Olimme varanneet myös aiheeseen sopivia palkintoja pientä kisailuamme varten. Kilpailu oli-kin tiukka, miehekäs ja tasainen. Ei siis ihme, että voittajan, eli Olli-Pekan naama oli reissun jälkeen pitkään ollut varsin mairaa. Voittotaulu oli löytänyt paikan makuuhuoneesta sängyn päältä...

Ostimme myös riittävän määrän kynttilöitä, laitettavaksi muistomerkeille ja vanhan Suomussalmen kirkon hautuumaalle vietäväksi. Sattui nimittäin, että ko. vierailun ajankohtana oli pyhäinpäivä, jolloin on tapana muistaa vainajia, myös sodissa kaatuneita.

TAISTELUJEN KULKU

Saavuimme Suomussalmelle perjantaina illalla 1.11. ja illan käytimme sotahistoriaan perehtymiseen. Suomussalmen ja Raatteentien taisteluita kävimme läpi etukäteen riittävällä tarkkuudella,

Purasjoki oli strategisesti merkittävällä paikalla heti Raatteentien itäosassa. Senpä vuoksi sinne rakennettiin varsin mittavat puolustusasemat.

jotta kaikki olisivat seuraavana aamuna klo 08.00 sen suhteen samalla viivalla.

Neuvostodivisioona 163:n hyökkäys tapahtui 30.11.1939, eli heti kun Talvisota alkoi. Divisioona (n. 17 500 miestä) hyökkäsi yllättäen pääosin Juntusrannan kautta ja eteni 7.12. aina Suomussalmen silloiselle kirkonkylälle saakka, kunnes vetäytyessään kirkonkylän rakennukset polttaneet suomalaiset saivat kiivaiden taisteluiden jälkeen vihollisen pysähtymään Haukiperrään.

Hjalmar Siilasvuon johtama 9. divisioona sai joulukuussa ankarien taistelujen jälkeen 163. divisioonan luovuttamaan Suomussalmen poltetun kirkonkylän takaisin suomalaisille. Divisioonan pääosat perääntyivät pitkin Kiantajärven jäätä Juntusrantaan, mistä ne olivat hyökkäyksen aloittaneetkin. Neuvostoliittolaisten tavoite pitää voitonparaati Oulussa Stalinin 61-vuotispäivänä

Purasjoen puolustusasemaa.

18.12. oli siis peruuntunut.

Suomalaisille oli jo joulukuun lopulla selvinyt, että Raatteen tien suunnassa eteni toinen kokonainen neuvostodivisioona. Sinne hyökännyt puna-armeijan 44. divisioona (myös n. 17 500 miestä) oli muun muassa osallistunut Neuvostoliiton 17. syyskuuta 1939 aloittamaan Puolan itäosien miehitykseen ja koostui pääosin ukrainalaisista. Suomalaisen onni saattoi olla, ettei 44. divisioona hyökännyt samaan aikaan Suomussalmelle kuin 163. divisioona.

Raatteentielle Kuivasjärven ja Kuomasjärven väliselle kannakselle (Kuomanjoelle) pienellä, vain noin 300 sotilaalla pysäytetty 44. divisioona sai vastaansa paitsi vahvistuneen suomalaisdivisioonan, myös kipakan pakkasen. Suomalaiset pilkkoivat tammikuun alussa 1940 muutamassa päivässä divisioonan osiin, hyökkäämällä useampaan eri kohtaan pitkin tietä pääosin etelän suunnasta. Huoltoyhteydet saatiin katkaistua,

Raatteen Portin museolla tutustumassa Talvisota -näyttelyyn.

jolloin yli -30 asteen pakkasessa pääosin kesäisissä kampeissa olleet neuvostosotilaat alkoivat taipua.

Raatteen tien taistelut ovat asiantuntijoiden mukaan erinomainen esimerkki suomalaisten käyttämän saarrostustaktiikan toimivuudesta. Tärkeintä oli huoltoyhteyden katkaiseminen. Sen jälkeen vihollinen sidottiin pieniin taisteluihin ja pilkottiin palasiksi keveiden joukkojen hyökkäyksillä. Suomalaiset löivät vahvasti panssarein ja tykein varustetun 44. divisioonan lähes ilman omaa tykistöä. Neuvostojoukot luottivat omiin ajoneuvoihinsa, jotka loppujen lopuksi osoittautuivat kelvottomiksi kapeilla teillä lumipukuisia hiihtäjiä vastaan.

Suomalaisten kyky liikkuu tietämässä maastossa, paksussa lumessa, yöllä ja päivällä ja tarvittaessa vuorokausikaupalla sekä kokemus pakkasesta olivat ratkaisevat syyt siihen, että miesluvultaan ja erityisesti raskaalta aseistukseltaan täysin ylivoimainen vihollinen hävisi. Puna-armeijan Raatteen tuomat kevyehköt T-26-panssarivaunut pystyivät hyvin heikosti tunkeutumaan jäärepuustoiseen lumiseen metsään. Ne olivat sidottuja tiehen ja jalkaväen kaatuessa ympäriltä lopulta avuttomina tien kalustoruhkassa. Sekin selittää osaltaan suomalaisten

Suomussalmen rv-aseman esittelyssä. Valkokypäri voitti, kuten kasvoista näkyy, pienimuotoisen kisailumme. Karvahattu, kuten ilmeestä näkyy, oli toinen.

silmiinpistävän pienet miestappiot, verrattuna 44. divisioonan kahden rykmentin miehistön melkein täydelliseen tuhoon.

Neuvostoliittolaisten tappioon vaikutti myös huono varustautuminen pakkassäähän. Osa puna-armeijan sotilaista kuoli Raatteen tiellä kylmyyteen. Lisäksi puna-armeijan elintarvike- ja rehutilanne oli varsin huono taisteluiden loppuvaiheessa. Päivittäinen ruoka-annos saattoi olla ainoastaan kaksi korppua miestä kohden.

Suomussalmen taistelut kestivät joulukuun 1939, eli noin kuukauden ja Raatteen tien taistelut noin viikon verran tammikuun 1940 alussa. Molemmat menestyksikkäät taistelut ovat tärkeitä osa suomalaista sotahistoriaa ja olivat merkittäviä voittoja talvisodan ja toisen maailmansodan asetelmia haettaessa.

Suomalaisia kuoli Suomussalmen ja Raatteen tien taisteluissa vajaat tuhat, mutta neuvostoliittolaisten kuolleiden määrästä on useita suuresti heittäviä arvioita. Valistunut arvio lienee jossain 10 000 ja 15 000 välillä. Sotasaalista suomalaiset saivat runsain mitoin.

MUISTOMERKEILLÄ JA MUSEOISSA

Kävimme lauuantin 2.11. aikana neljällä muistomerkillä, kahdessa museossa ja Purasjoki -linjalla. >>>>>

Muistomerkkejä ja taistelupaikkoja olisi ollut paljon muitakin, mutta päivän pituus oli marraskuun alussa jo sen verran lyhyt, että oli priorisoitava missä ehti käydä.

SUOMUSSALMEN TAISTELUJEN PÄÄ-MUISTOMERKKI - Muistomerkkin on suunnitellut akateemikko Alvar Aalto. Patsas on pystytetty 30.8.1959 Suomussalmen taistelujen 20-vuotisjuhlien yhteydessä. Patsaan jalustan päällä olevassa metallilaatassa on kuvattu Suomussalmen taistelupaikat ja päädyssä on kenraali Hjalmar Siilasvuon sanat: "Moni urhea soturi lunasti sydänverellään Suomussalmen suuret voitot. He näyttivät kansalleen kunnian tien, joka oli raskas, mutta ainoa".

KUOMANJOEN MUISTOMERKKI - Sijaitsee Kuhmontien varressa, Kuomanjoen P-paikan reunassa, ja se on pystytetty JR-osasto Möntän kahden Talvisodassa kaatuneen sotilaan muistoksi v. 1965. Muistolaatassa on teksti: "Mäntäläiset aseveljet Sulo Aalto 26.12.1939, Erkki Huttunen 4.1.1940."

TALVISODAN MONUMENTTI - (Tämän lehden kansikuva) Monumentti on talvisodan uusi muistomerkki (vihitty 13.3.2003) ja se sijaitsee Raatteen Portin museon yhteydessä. Monumentti koostuu kivikentästä ja keskusmuistomerkistä. Kivikentän pinta-ala on n. 3 ha ja siinä on n. 17 000 kiveä muistuttamassa sodan uhreista ja kärsimyksistä. Keskusmuistomerkki "Avara syli" muodostuu neljästä puukaaresta ja niiden päällä soi tuulessa 105 vaskikelloa, yksi kutakin talvisodan päivää kohden. Muistomerkkin on suunnitellut suomussalmelainen Erkki Pullinen.

RAATTEEN TIEN TAISTELUJEN MUISTOMERKKI - Muistomerkki sijaitsee Raatteen tien

varrella, Likoharjun talon luona. Muistomerkkin laatassa on teksti: "Tämä muistomerkki on pystytetty Raatteen tien vv. 1939-1940 käytyjen kunniakkaiden taistelujen muistoksi – Korpisoturiaseveljet (11.8.1963)"

PURASJOKI-LINJA - Purasjoen puolustusasemaa on linnoitettu kolmessa eri vaiheessa. Tien molemmin puolin suunniteltiin ja toteutettiin vahvennetun komppanian puolustusasemat noin 300 miestä varten. Jokitörmän länsirannalle tehtiin tukein lujitettua panssariestettä, josta vielä jokimutkassa on jäännöksiä nähtävissä. Panssariesteen taakse kaivettiin puilla lujitettu ampuhauta, johon sisältyi myös puulla lujitettuja konekivääripesäkkeitä sekä muutamia katettuja tähystyspesäkkeitä. Ampumahaudasta taaksepäin kaivettiin yhdysautoja. Korusuja ei tehty, vaan niiden sijasta rakennettiin yhdysautojen kylkiin sirpaleenkestäviä suojakomeroita. Vallattuaan puolustusaseman puna-armeijalaiset käyttivät näitä suojakomeroita majoitustiloinaan varustaan niitä tilapäisillä kamiinoilla, sillä heiltä puuttuivat teltat.

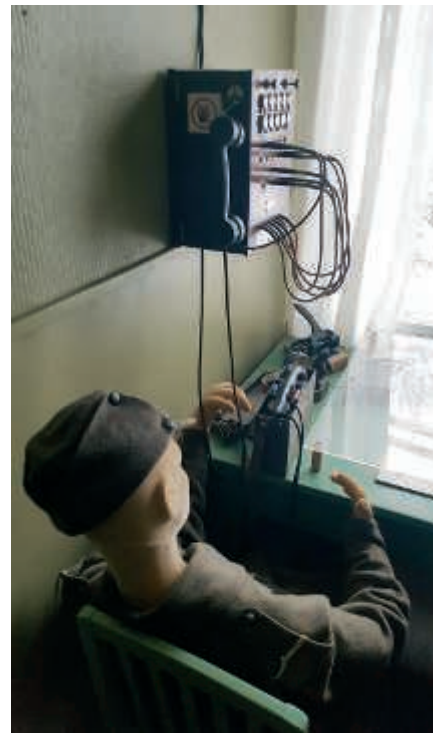
RAATTEEN VARTIOMUSEO - Raatteen tien itäpäässä sijaitseva Vartiomuseo on entisöity vuoden 1939 asuun. Se kertoo rajavartioaseman elämästä ennen toista maailmansotaa. Rakennus on ennen sotia rakennetuista vartiorakennuksista ainoa, joka on säilynyt. Museoksi vartiorakennus avattiin kesällä 1988. Avain on aukioloaikojen ulkopuolella mahdollista rajamiehillä saada lainaan SuoRvAs:ilta.

TALVISOTAMUSEO RAATTEEN PORTTI - Talvisotänäyttely kertoo Suomussalmesta ennen talvisotaa, evakkoon lähdöstä, kylmyyden vaikutuksista sodan kulkuun, puna-armeijan kohtalohetket, Suomelle kallisarvoisesta sotasaaliista Raatteen tieltä sekä olosuhteet, joihin palattiin sodan jälkeen. Näyttelyyn kuuluva filmi on myös uutta tuotantoa, jonka käsikirjoituksen on laatinut Pekka Lehtosaari. Näyttely esittelee sodanaikaista raskasta kalustoa mm. Raatteen tien taisteluissa mukana ollut venäläinen panssarivaunu on esillä uusituissa ulkotiloissa. Näyttelyssä on esillä Raateentie-pienoismalli sekä tieaura, jolla Raateentie puhdistettiin talvisodan jälkeen. Näyttelyn voi kiertää joko omatoimisesti tai tilata opastuksen. Huikea paikka, jossa kannattaa todellakin käydä! Vaikka museo olisi kiinni, siellä voi erikseen sovittavaa maksua vastaan olla mahdollista käydä opastettuna myös aukioloaikojen ulkopuolella. Kannattaa varata useampi tunti museoalueella kiertelyyn.

LOPUKSI

Reissua tutustumaan sotahistoriaan Suomussalmelle ja Raateentielle ei voi kuin lämpimästi

Laskimme seppeleen Suomussalmen taistelujen päämuistomerkille. Kynttilä sytytettiin kaikille muistomerkkeille joissa kävimme.

Raatteen vartiomuseon päivystäjä työssään.

suositella! Hyvässä ja isänmaallisessa porukassa on hienoa uhrata pari päivää ja kunnioida sotaveteraanien muistoa.

Saimme paitsi Rajavartiolaitoksen, myös ajoneuvo- ja kalustoesittelyn Suomussalmen rajavartioaseman päälliköltä kapteeni Juha Romppa-selta. Laitoksen tehtävät tulivat kavereille tutuksi, samoin kuin Mersun Sprintteri ja partion varusteet. Kiitos vielä Juhalle esittelystä ja mahdollisuudesta tutustua Raatteen vartiomuseoon!

Kun vanhalle Suomussalmen kirkonkylälle pistäytyy, kannattaa käydä katsastamassa Vanhan Kalevan baari. Se on jätetty sisältä ja ulkoa komeasti 1960-luvun ulkoasuun.

Itselle jäi reissusta mieleen myös tilanne, kun olimme viettäneet hiljaisen hetken ja sytyttäneet kynttilän Talvisodan monumentilla Raatteen Portilla (kuva kannessa). Valmistauduimme tuuletomassa talvisäässä laulamaan Maamme -laulua. Yhtäkkiä kivikentän reunasta puiden yläpuolelta tuli näkyviin musta lintu. Ukko-teeri lensi lumisen aukion yli suoraan meidän päältä. Olin suunnitellut ja järjestänyt reissun kavereille kaikkia yksityiskohtia myöten, joten joku lohkaisikin, että tämä oli kyllä jo liikaa. No saattoipa olla, että sen ylilennon järjesti ihan joku muu kuin minä. Hetki oli kaikessa kuvainnollisuudessaan kuitenkin sen verran maaginen, että jäi varmasti meidän kaikkien mieleen.

ARVOSTETAANKO SOTAVETERAANEJA RIITTÄVÄSTI?

TALVISODASTA ON NYT KULUNUT 80 VUOTTA. KUN ITSE SYNNYIN VUONNA 1970, OLI TOISEN MAAILMANSODAN LOPPUMISESTA KULUNUT VASTA 25 VUOTTA, ELI SAMAN ASIA KUIN NYT MENTÄISIIN VUOTEEN 1994. SODAN LÄHEISYHDEN VUOKSI SOTIEMME VETERAANIEH UHRAUKSET OLIVAT MINUN IKÄISILLE LÄHEISEMPIÄ KUIN NYKYNUORISOLLE. ARVOSTETAANKO UHRAUKSIA ENÄÄ RIITTÄVÄSTI? ONKO ITSENÄISYYS NYKYÄÄN ITSESTÄÄNSELVYYS?

Suomussalmen kirkon hautausmaalla 2.11.2019 sodassa kaatuneita sankarivainajia kunnioittamassa.

TEKSTI JA KUVA **OLLI RANUA**

On meidän nykyisten aikuisten tehtävä pitää huolta siitä, että meidän lapset ja nuoret tietävät, millaisiin uhrauksiin nykyinen Suomi ja hyvinvointimme on saavutettu ja rakennettu. Tämä tietoisuus varmasti myös vahvistaa lastemme maanpuolustustahtoa tulevaisuudessa. Isänmaanrakkauden vaaliminen ja maanpuolustustahdon ylläpitäminen ei ole yksin valtion ja järjestöjen asia. Se on kaikkien suomalaisten asia. Pohja isänmaallisuudelle ja sodissa kaatuneiden muiston arvostukselle luodaan pääosin kotona, vaikka tietysti koulun merkitys kasvattajana ja historiatiedon jakajana on myös yhteiskunnallisesti tärkeää.

Nykyajan nuorten on varmasti vaikea suhtautua sotaan, itsenäisyyteen ja veteraaneihin, koska he eivät tietenkään ole eläneet aikaa, jolloin esimerkiksi maamme itsenäisyys olisi ollut uhattuna. No

ehkä viime vuosien kehitys lähialueillamme on uutisten kautta herättänyt myös heissä mielenkiintoa itsenäisyyteen ja rauhaan.

Epäilemättä itsenäisyys on kuitenkin myös meidän nuorille tärkeää, ehkä se on vaan ollut niin itsestään selvää, ettei sitä ole tullut ajatelleeksi. Itsenäisyyden merkityksestä ja siihen kiinteästi liittyvistä sodista on lapsille ja nuorille hyvä puhua ja heidän kanssaan keskustella aika ajoin.

Me saamme kasvaa suomalaisessa yhteiskunnassa, hankkia hyvän koulutuksen, sivistyä suomen kielellä ja elää vapaasti demokraattisessa valtiossa, jossa nuorille erityisen tärkeää on esimerkiksi sananvapaus. Sillä ilman sananvapautta emme olisi nyt tässä. Ilman koulutusta emme olisi nyt tässä. Ilman itsenäisyyttä emme olisi nyt tässä. Ilman sotaveteraaneja emme olisi nyt tässä.

Kuinka nuoret voisivat tuoda esille kiitosta tai arvostusta siitä työstä, jonka sotaveteraanit ovat

tehneet omilla uhrauksillaan? Vaikea kysymys. Uskon kuitenkin, että myös nuoret arvostavat näitä uhrauksia, vaikka eivät sitä osaisikaan näyttää ja siitä puhua.

Veteraanin iltahuuto -laulussa todetaan: ”Kohta poissa on veljet”. Nyt jo alle kymmenestä tuhannesta veteraanista meidän tulee huolehtia loppuun asti. Samoin kuin huolehtia siitä, ettei sotia enää tulisi. Vahva Puolustusvoimat, puolustustahtoa ja maailmanlaajuinen diplomatia on osa tätä huolehtimista.

Samalla tavalla kuin sotaveteraaneja, tulee kunnioittaa myös niitä kotirintaman naisia, nuoria ja ikäihmisiä, joiden rooli sotaponnistuksissa kahdeksankymmentä vuotta sitten oli myös suuri, sillä sotaan osallistui koko kansa.

NIIRALAN RAJANYLITYSPAIKKA MUUTOKSEN KOURISSA

SININEN TIE ALKAA NORJAN RANNIKOLTA JA JATKUU RUOTSIN JA SUOMEN HALKI VENÄJÄLLE 1800KM AINA PUUDOZIIN SAAKKA. SUOMEN PUOLELLA TIE TUNNETAAN VT9:NÄ, JOKA PÄÄTTYY NIIRALASSA VALTAKUNNAN RAJAAN. SUOMEN PUOLELLA VIIMEINEN SUUREMPI TAAJAMA ON TOHMAJÄRVI. KUNTALIITOKSEN MYÖTÄ MYÖS ENTINEN VÄRTSILÄN KUNTA ON NYKYISIN OSA TOHMAJÄRVEÄ. KUNNAN ITÄISIMMÄT KYLÄT OVAT VÄRTSILÄ JA NIIRALA.

TEKSTI JA KUVAT **ASKO RISTOLAINEN**

1 948 alkoi Niiralassa rajamerkitä III/67 tavaraliikenne rautatietä pitkin. Vuoteen 1971 saakka paikka toimi ratavartion nimellä. Pienimuotoinen työmaa- ja tavaraliikenne oli alkanut kuitenkin maantiellä jo 1964. Vuonna 1988 Niiralasta tehtiin rajoitettu rajanylityspaikka, jossa matkailu tapahtui SM:n erityisluvalla talous-, kulttuuri- ja ystävyys-toimintaan liittyen. Ensimmäisenä vuonna 1988 rajanylitysten määrä oli vaatimaton 8 765 henkilöä. Ryhmämatkat sallittiin vuonna 1990 ja lopulta rajanylityspaikka avattiin kansainväliselle autoliikenteelle 1.12.1995. Ensimmäisenä toimintavuonna 1996 rajanylityksiä oli jo 441 920 ja uusi 200 000 matkustajalle mitoitettu päärakennus osoittautui alimitoitetuksi pian valmistumisensa jälkeen.

Niirala avattiin 24h liikenteelle 1.9.2004 pitkien neuvotteluiden jälkeen. Tämä oli erityisesti tavaraliikenteen toive, mutta myös henkilöliikenne hyötyi entisen 6-22 aukiolon sijasta ympärivuorokautisesta toiminnasta. Liikennemäärä jatkoi kasvuaan ja miljoonan rajanylittäjän määrä saavutettiin 2010 joulukuussa. Tästä alkoikin Niiralassa nk. ”hullut vuodet”. Henkilöstömäärä ei juurikaan lisääntynyt ja omaksi rajatarkastusasemaksi eriytetty työyksikkö venyi ja paukkui, kun liikennemäärät kasvoivat hurjaa tahtia. Huippu saavutettiin vuonna 2013, jolloin n. 70 miehen ja naisen joukko teki 1,62 miljoonaa rajatarkastusta. Päärakennuksessa

oli kaksi tarkastuspistettä molempiin suuntiin ja lisäkaistat vasta rakenteilla. Vuonna 2014 ENPI-hankkeen myötä Niiralaan saatiin lisää kaistoja ja tarkastuspisteitä vastaamaan nopeasti kasvanutta liikennettä. 2015 valmistuivat viimeisetkin lisäkaistat ja nykyisellään on mahdollista avata molempiin suuntiin enimmillään seitsemän kaistaa ja kahdeksan tarkastuspistettä. Myös henkilöstömäärä kasvoi maltillisesti, kun kymmenen vuoden tauon jälkeen saimme peruskursseilta uusia rajavartijan raakileita riviin.

Mutta kuten kaikki muistamme, sitten tapahtui ruplan kurssin romahdus ja liikennemäärä lähti jyrkkään laskuun. Jos aiemmin saimme jatkuvasti lukea uutisista, kuinka entiset ennätykset rikottiin

Rautatie on edelleen tärkeä väylä Niiralassa. Sitä myöten tuodaan Suomeen raakapuuta, puujalosteita, malmia sekä erilaisia kemianteollisuuden tuotteita kuten ammoniakkia, propaania, butaania, bensaa, dieseliä, jne. Itään päin paluukyydyissä menee pääosin koneita ja sellua. Taustalla näkyy rajatarkastusasema.

kuukausittain ja vuosittain, alkoikin uutisissa lukea säännöllisesti: ”Niiralassa rajanylitysten määrä oli viime kuussa 2% vähemmän kuin edellisessä vuonna vastaavaan aikaan”. Alun syöksykierteen jälkeen lasku onneksi tasoittui ja viimeiset vuodet ovatkin olleet runsaan 1,2 miljoonan luokkaa. Merkkejä venäläisten ostovoiman elpymisestä on ja sen myötä viisumien hakijamäärätkin ovat lievässä kasvussa. Tämä näkyy jollain aikataululla myös Niiralassa liikennemäärän kasvuna. Nykyisen infran mahdollistamaa jopa 3 miljoonan rajanylittäjän rajapyykkiä saataneen odotella silti vielä pitkään. Karjalan tasavallan alueella asuu n. 640 000 asukasta, josta Petroskoissa 260 000. Vaikka Pietarista pohjoiseen johtavien valtateiden remontit alkavatkin olla valmiita, ei ihmeitä ole kuitenkaan rajanylitysten määrän suhteen odotettavissa. Tulevaisuudessa jää nähtäväksi mitä mahdollinen Parikkala-Syvöron avautuminen vaikuttaa liikennemääriin.

Pieni tuloaula on ahdas kun siihen on rakennettu lisää tarkastuspisteitä nk. akvaarioilla. Tulevaisuudessa onkin toiveissa saada pientä laajennusta ulkoseiniin, että yksi bussilastillinen väkeä mahtuisi kerralla sisään.

YHDESSÄ PAREMPI JA TURVALLINEN TULEVAISUUS.

Rauhallista joulua
ja turvallista
tulevaa vuotta.

Millog ylläpitää maa- ja
merivoimien kalustoja sekä
ilmavoimien valvonta-
järjestelmiä niin normaali- kuin
poikkeusoloissa.

Millog

millog.fi

f \ y \ in

metos
kitchen intelligence®

METOS maalla ja merellä

Kaikki keittiöt ja pesulat, suuret ja pienet

Meiltä myös suunnittelu, piirustukset ja huolto

Metos Oy Ab

Ahjonkaarre, 04220 Kerava
Puh. 0204 39 13

www.metos.com

UUTTA **NÄKEMYSTÄ** PERUSTYÖHÖN KANSAINVÄLISELTÄ KURSSILTA

OSALLISTUIN MARRASKUUN ALUSSA KREIKAN IRAKLIONISSA JÄRJESTETTYYN NELIPÄIVÄISEEN KOULUTUKSEEN 'PROTECTION OF THB VICTIMS' (IHMISKAUPAN UHRIEN SUOJELU). KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄNÄ TOIMI EUROOPAN UNIONIN LAINVALVONTAKOULUTUSVIRASTO CEPOL, JONKA KURSSIPAIKKOJA SUOMESSA HALLINNOI POLAMK. HALUAN KERTOA JÄSENISTÖLLE ITSE KOULUTUSAIHEESTA SEKÄ YLIPÄÄNSÄ KOKEMUKSISTANI KANSAINVÄLISEEN KOULUTUKSEEN OSALLISTUMISESTA, TAVALLISENA PASSINTARKASTAJANA.

TEKSTI JA KUVAT **MAIJA VALKEAPÄÄ**

Euroopan unionin lainvalvontakoulutusvirasto CEPOLin tavoitteena on tukea, kehittää, panna täytäntöön ja koordinoita lainvalvontaviranomaisille tarkoitettua koulutusta. CEPOLin jäseniä ovat kaikki EU-jäsenmaat, lukuun ottamatta Tanskaa ja Yhdistynyttä kuningaskuntaa. CEPOL tekee yhteistyötä mm. Europolin ja Fron-

texin kanssa. Koulutusten sisällössä kiinnitetään erityistä huomiota ihmisoikeuksien ja perusvapauksien toteutumiseen ja huomioimiseen. Kurssit toteutetaan englanniksi. Kielitaidon on hyvä olla vähintään keskitasoa. Kursseille hakeutuminen edellyttää esimiehen suostumusta. (Lähde: Polamk CEPOL-manuaali 2019)

KOULUTUSPÄIVIEN SISÄLTÖ

Kurssiosallistujat koostuivat eri turvallisuusviranomaisista; enimmäkseen eri EU-maiden ulkorajojen poliisivirkailijoista, jotka työskentelevät samankaltaisissa tehtävissä kanssani tai erityisissä tutkimis- ja yksiköissä. Symbioosi oli todella hyvä, ilmapiiri kurssilla erinomainen ja kokemuksia oli helppo jakaa tällä porukalla. Kaikki olivat aiheen kanssa jollain tavalla tekemisissä.

Nelipäiväiseen koulutukseen mahtui paljon asiaa. Ensimmäisenä päivänä pureuduttiin ihmiskaupan eri käsitteisiin ja ilmenemismuotoihin. Yleisimmät ihmiskaupan ilmenemismuodot ovat seksuaalinen hyväksikäyttö (mm. prostituutioon pakottaminen, hyväksikäyttö seksiteollisuudessa, seksiorjuus), työvoiman hyväksikäyttö (mm. työhön pakottaminen uhkailemalla, kiristämällä), pakkoavioliitot, lapsikauppa, kerjäämiseen ja rikollisuuteen pakottaminen sekä elinkauppa. Suurin osa ihmiskaupan uhreista on naisia, lapsia sekä pakolaisia/paperittomia. Useimmiten ihmiskauppa on rajat ylittävää rikollisuutta, valtavilla liikevaihoilla: esimerkiksi pelkästään Amerikassa laittoman työvoiman hyväksikäytön arvioidaan

Ajankohtaista ja puhuttelevaa taidetta.

tuottavan rikollisille 150 biljoonaa dollaria vuosittain.

Toisena koulutuspäivänä paneuduimme tiukemmin uhrin asemaan. Ihmiskaupan uhriksi joudutaan monista eri tilanteista; matala koulutustaso, lukutaidottomuus, huono elintaso ja elinympäristö, päihderiippuvuudet, paperittomuus,... Syitä ja houkuttimia on monia. Kävimme läpi ihmiskaupan uhrien tunnusmerkkejä ja tunnistaamista ensilinjassa. Päivän aikana kävi selväksi, miksi profilointi ja ensilinjassa tehty huolellinen maahantulopuhuttelu ovat tärkeitä. Kouluttajina oli mm. psykologian asiantuntijoita ja konsultteja. Ymmärsimme, miksi uhrista huolehtiminen on tärkeää: uhri on avaintekijä koko rikollisen toiminnan paljastamisessa!

Koulutuksen kolmas päivä piti sisällään viranomaisten ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä sekä sen merkitystä erityisesti ihmiskaupan paljastamisessa. Koska ihmiskauppaa on hyvin vaikea tunnistaa, yhteistyötä eri viranomaisten kesken olisi tiivistettävä. Ei riitä, että yksi taho huolehtii uhreista ja toinen rikollisista. Ihmiskauppaan liittyvä rikollisuus ei käytännössä lainkaan voi paljastua ainoastaan yhden viranomaisen toiminnan tuloksena, vaan yhteistyö on välttämätöntä, aina sosiaali- ja terveysviranomaisista alkaen. Aihetta käsiteltiin erilaisten tosielämän esimerkkien kautta. Lisäksi käsiteltiin järjestäytyneen rikollisuuden rakenteita ja sitä, miten ihmiskauppaa pyritetään.

Viimeisenä koulutuspäivänä oli aika palautteelle ja lopputestille. Kaikki kurssilaiset läpäisivät lopputestin, joka tehtiin ennen lentokentälle siirtymistä

Koulutuspuitteet hotellissa olivat mainiot.

ja kotimatkan alkua. Kotona tehtäväksi jäi vielä muutamia verkkotehtäviä.

LOPPUPOHDINTAA

Vaikka etukäteen hieman mietin, olenko kuitenkaan ”samalla tasolla” muiden kursсилаisten kanssa, huoleni oli täysin aiheeton. Opetuksen taso sekä sisältö olivat täysin passelit. Huolellinen ennakkovalmistautuminen edesauttoi huomattavasti oppimista (etukäteen saadut verkkotehtävät, sanastot ja lukupaketit).

Kurssisisältö oli monipuolinen; aihetta lähestyttiin monelta eri kantilta. Tämä auttoi ymmärtämään koko ihmiskaupan ketjun. Uhrin asema kulki punaisena lankana opetettavissa aiheissa: niin ihmiskaupan lähtökohdissa, kuin järjestäytyneenkin rikollisuuden hahmottamisessa.

Voin lämpimästi suositella kansainvälisiä koulutuksia myös I-linjan rajatarkastajille. Kurssin sisältö ja se, kuinka paljon opin muutamassa päivässä, yllätti itsenikin. Vaikka olin aiheesta aiemminkin erittäin kiinnostunut, nyt sain ihan uudenlaista

imua koko teemaan. Ymmärsin ihmis-kauppaa niin laajassa kuvassa kuin myös ihan yksittäisinä tunnusmerkeinä. Toivon, että pääsen hyödyntämään oppimaani laajemminkin.

Monesti saatetaan sanoa, että ”eihän tätä meillä tapahdu”. Ihmiskauppaa tapahtuu tutkitusti jokaisessa Euroopan maassa sekä kaikkien maiden rajojen yli. Kyse on enemmänkin siitä, että suurinta osaa ihmiskauhasta ei havaita. Kun leimaa passia päivästä toiseen, saattaa myös ”sokaistua” joillekin ilmiöille, mitä tapahtuu ihan nenän edessä.

KIINNOSTAAKO IHMISKAUPAN ILMIÖT?

Koulutusta oli päivittäin klo 9-17. Päivän päätteeksi ehdimme usein katsomaan auringonlaskua tunnelmalliseen satamaan.

Aiheesta voit lukea lisää mm. www.ihmiskauppa.fi. Lisäksi suosittelen opiskelemaan ihmiskauppaa käsittelevän koulutusmoduulin moodlessa: 'Peruskoulutusmoduuli ihmiskauhasta ja sen ehkäisemisestä'.

RAJAKOIRA JEKKU

Käskystä kiitokseen

Vartiostolla oli ollut koiranohjaajien koulutuspäivä ja heille oli näytetty vanha koirakoulutuselokuva.

- Kuule Jekku, nyt sitä on nähty melkoinen elokuva, hohotti isäntä kotona työpäivän jälkeen.

Aamulla isäntä oli lähtenyt melko vakavana töihin, kun hän oli pohtinut läpi yön tulevan päivän erikoistemeaa huonosti nukutun yön jälkeen. Koirankoulutuspäivän teemana oli käskystä kiitokseen.

Minä olin nukkunut kohtuullisen hyvin, kiitos perheen minulle edellisenä iltana järjestämä tuplaruokailu. Nimittäin silloin iltasella, kun olivat minulle jo iltaruokan antaneet, talonväki meni saunaan. Minut oli jätetty mörönvaihdiin ja pian siinä hiljaisuudessa makoillessani tuvan lattialla havahduin merkittävän herkullisen tuoksun leijailuun. Nuuhkin aikani ja kirsuni johdatti minut keittiöön. Siellä piti vielä vähän lisää tarkentaa tuon sulotuoksun lähdeä. Se tuli korkealta, mutta helppohan minun oli se paikantaa. Nousin vain varovasti takasille, nostin etukäpäliä lieden reunalle ja - voilä - siinä se sopivasti jäähtynyt kanapaisti oli!

Loikoilin tuvassa pehmeällä valkoisella karvalankamatolla, kun isäntä kertoi koulutuspäivän jälkeen minulle ihan innoissaan siitä näkemästään filmistä:

- Siinä näytettiin vartioston vanhaa koiratoimintaa. Ukot siellä reenasivat solakoiden sakemanniin kanssa.

Ne koirat olivat siihen aikaan ihan erinäköisiä kuin nykyään. Hyvin erotti koirien piirteet, vaikka filmi oli mustavalkoinen. Koirat olivat enempi laatikkomaisia ja suoraselkäisiä, tosin karvanlaatu vaihteli. Yhdellä koiralla oli siisti lyhyt karva ja toisella oli tosipitkä takkuturkki, kuvaili isäntä filmissä näkemäänsä koiraa.

Isäntä oli siirtynyt jutellessaan ihan minun viereeni soffan reunalle siten, että hän ylsi siiltämään päälakeani. Kylläpä se rauhallinen käsi oli turvallisen tuntuinen, toisin kuin eilen illalla. Isännän tarinointi elokuvasta vain jatkui.

- Siinä filmissä näytettiin entisaikaan koulutetun koiran luoksetuloa. Siinä koiria vietiin vaikkapa kymmenen metrin päähän ja käskettiin paikoilleen. Ohjaaja käveli sitten pois päin ja kääntyi sekä antoi koiralle luoksetulo-käskyn. Siinä filmissä nähtiin suoraan se, että kun koiraa on käskyllä ja

liialla komentamisella alistettu, niin eipä ollut koiran luokse tulo yhtään iloista katsottavaa. Sakemanni kyllä tuli ohjaajaa kohti, mutta hyvin varautuneesti varovasti lönnötellen, sen korvat sojottivat alas sivuille päin, isäntä kertoi selvästi mieteliään tilanteesta ja jatkoi, - se koiria ihan kavahti ohjaajan edessä, kun hän vain kohotti kätensä ja näytti koiralle paikan sivulle. Eikä ohjaaja tehnyt elettäkään kiittääkseen koiraa tulosta. Isännän ääni oli hiljentynyt, kun hän pääsi lauseensa loppuun.

- Kuule Jekku, koko siinä filmissä oli vain yksi otos, jossa koiran isännän luokse tuleminen oli kohtuu iloinen tapahtuma, isäntä jatkoi tarinointia.

- Siinä sen koiran ohjaaja siveli ja kiitteli koiraa suorituksesta hyväillen sen niskaa, isäntä kertoili ja samalla hän rapsutteli minua hellästi korvista ja silitteli päälakeani. Ihan kuin hänellä olisi ollut jotakin hyvitetävää. Eilisiltainen kyllä vielä vähän tuntui nahkoissani, mutta en sitä isännälle näyttänyt. Heiluttelin korviani ja kuuntelin.

- Kuule Jekku, oli se kyllä koomisen näköistä touhua! Filmissä ei ollut ääntä, siitä puuttui vain mykkäelokuvia rytmittävä pianomusiikki! Isäntä hekotti hyväntuulisena ja sitten hän vakavoitui.

- Anteeksi Jekku se eilinen, en oikein käsittä mikä minuun oikein meni, kun kohotin käteni ja nostin ääneni falsettiin saunan jälkeen. Sotku keittiössä oli vain niin kauha, kun se kanapaisti oli tarkoitettu meidän perheen ruoaksi, eikä sinulle. Isäntä jatkoi:

- Olen pahoillani, lupaan ettei se toistu enää koskaan. Ei tällaista saa tapahtua enää minulle, että menetän hermoni viattoman luontokappaleen kanssa. Minkäs sille sinäkään mahdoit, kun tuoksu oli niin herkullinen.

Samalla Jekku kohotti korviaan, kun sen päässä välähti sekunnin murto-osan ajan hyvin epämiellyttävän tunteen nostava ajatus - enkö minä kuulukaan perheeseen? Isännän äänensävy oli muuttunut erikoiseksi, jotenkin vetiseksi. Isännän raskaat ja rauhalliset kädet sivelivät turkkiani ja ymmärsin, että ajatukseni oli hölmö. Isäntä sanoi ääneen:

- No kyllähän sinä kuulut perheeseen, olet oikein kalustoa, kun aina makoi-let tuvassa kulun tiellä, isäntä hellytteli ja sanoi: - olet rakas Jekku!

SENIORITOIMINTAA 2020

KOKOUSKUTSU

Yhdistyksemme vuosikokous pidetään tiistaina 11. päivänä helmikuuta 2020 klo 12.00 alkaen Helsingissä, Pasilassa.

Kokouksessa käsitellään sääntöjen määräämät vuosikokousasiat.

Kokoukseen osallistuvia pyydetään ilmoittautumaan tarjoilun ja tarkan kokouspaikan varmistamiseksi (yhteystiedot jäljempänä).

TALVINEN MERIREISSU TALLINAAN 11. - 12.2.2020

Edellä mainitun vuosikokouksen jälkeen on jäsenillämme mahdollisuus osallistua hotellimatkalalle Tallinaan. Nousemme laivaan Helsingissä n. 15:00 ja majoitumme alkuillasta Tallinassa hotelliin. Nautilimme yhteisen illallisen ja seuraavana päivänä teemme tutustumiskäynnin johonkin mielenkiintoiseen kohteeseen. Illaksi palaamme laivalla Helsinkiin. Matkan hinta on 50 euroa. Lisätietoja osallistujille ilmoittautumisen yhteydessä.

VIELÄ KERRAN KROATIAAN

Senioriyhdistys järjestää purjehdusmatkan Kroatiaan 16. - 23.5.2020. Lähtösatamana toimii tällä kertaa Dubrovnik.

Käytössämme on Harmony 52 tyyppinen pur-

jvene, jossa on viisi kahden hengen hyttiä, kolme WC/suihkukoppia, keittiö ja salonki. Pituutta veneellä on reilut 15 m.

Osanottomaksu eli veneen vuokra henkeä kohden tulee olemaan noin 300 - 350 euroa osanottajamäärästä ja yhdistyksen avustuksesta riippuen. Satamamaksuja, polttoainekuluja, yhteisiä aamupaloja sekä lounaita ym. miehistön keskenään sopimia yhteiskuluja varten perustetaan venekassa, johon jokainen antaa paikan päällä 120 euroa.

Matkustuksesta Kroatian Dubrovnikin jokainen huolehtii itse. Lennot näytettävät maksavan, tätä kirjoitettaessa, 250 - 350 euroa.

Kipparit ja osa miehistöstä ovat kokeneita purjehtijoita, joten Sinä voit hyvin osallistua, vaikka et aikaisempaa purjehduskokemusta omaisikaan.

Ilmoittautumiset vuosikokoukseen, Tallinnan matkalle ja purjehdukselle, mieluiten heti, joko sähköpostilla os. samppa.mattila@pp.inet.fi tai puh 0400 843607.

JÄSENTAPAAMISET

Yhdistyksemme on järjestänyt menneellä syyskaudella nopealla aikataululla jäsentapaamisia jääkiekon merkeissä. Helsingin Jokerit -matsiin osallistui 15 jäsentä. Oulun Kärppä-matsiin ei ku-

kaan ilmoittautunut. Lappeenrannassa Saipaa oli kannustamassa kuvassa oleva reipas joukko.

Kutsut näihin tilaisuuksiin on välitetty sähköpostilla niille jäsenille, jotka ovat osoitteensa Rajaturvallisuusunionin kyseiselle postituslistalle ilmoittaneet. Näitä tapaamisia on tarkoitus jatkaa ja mm. Kuopiossa ja Vaasassa tullaan tällainen tapahtuma kevättalvella järjestämään. Näin haluamme tuoda toimintaamme jäsenille helpommin tavoitettavaksi.

Tilaisuuksien ajankohdat varmistuvat varsin lyhyellä ajalla, joten kutsut tullaan edelleenkin välittämään vain sähköpostilla. Mikäli et ole tällaista kutsua syksyn aikana saanut niin tarkista oletko ilmoittanut sähköpostiosoitteesi unionin toimistolle. Osoitteesi oikeellisuus on myös hyvä tarvittaessa tarkistaa. Ilmoitukset voit helpoiten tehdä osoitteeseen toimisto@rtu.fi

Mikäli paikkakunnallasi on jokin tilaisuus, jonka oletat kiinnostavan lähistöllä asuvia jäseniämme, niin ota yhteyttä puheenjohtaja Samppa Mattilaan tai johonkin hallituksemme jäseneseen niin sovitaan tarvittavista järjestelyistä.

Syyskauden toimintoihin palaamme vuosikokouksen jälkeen.

Seniorien hallitus toivottaa kaikille Rajaviestin lukijoille Hyvää Joulua!

SENIORVERKSAMHET 2020

MÖTESKALLELSE

Vår förenings årsmöte hålls tisdagen den 11 februari 2020 kl. 12.00 i Helsingfors, Böle.

Vid mötet behandlas stadgeanliga årsmötesärenden.

Deltagare i mötet ombuds anmäla sig för försäkran om serveringen och den exakta mötesplatsen (kontaktinformation längre ned).

EN VINTRIG HAVSRESA TILL TALLINN 11. - 12.2.2020

Efter ovan nämnda årsmöte har våra medlemmar möjlighet att delta i en hotellresa till Tallinn. Vi stiger ombord på båten i Helsingfors ca 1500 och checkar in på hotellet i Tallinn i början av kvällen. Vi intar en gemensam kvällsmåltid och följande dag gör vi ett studiebesök till något intressant mål. Till kvällen återvänder vi med båt till Helsingfors. Priset för resan är 50 euro. Tilläggsinformation till deltagarna i samband med anmälningen.

ÄNNU EN GÅNG TILL KROATIEN

Seniorföreningen ordnar en seglingsresa till Kroatien 16. - 23.5.2020. Avseglingsshamn den här gången är Dubrovnik.

Till vårt förfogande har vi en segelbåt av typen Harmony 52 som har fem två personers hytter, tre

WC/duschkabiner, kök och salong. Båtens längd är rejält 15 m.

Deltagaravgiften d.v.s. båtens hyra per person kommer att vara cirka 300 - 350 euro beroende på deltagarantalet och föreningens understöd. För hamnavgifter, bränslekostnader, gemensamma morgonmål samt luncher m.fl. samkostnader som besättningen gemensamt kommer överens om grundas en båtkaassa, till vilken var och en ger 120 euro på platsen.

Resan till Dubrovnik i Kroatien sköter var och en om själv. Flygen ser i skrivandes stund kosta 250 - 350 euro.

Skepparna och en del av besättningen är erfarna seglare så Du kan gott och väl delta fastän du inte skulle ha tidigare seglingserfarenhet.

Anmälningarna till årsmötet, Tallinn resan och seglingen, helst genast, antingen per e-post samppa.mattila@pp.inet.fi eller tel. 0400 843607.

MEDLEMSTRÄFFAR

Vår förening har under den gångna höstsäsongen med snabb tidtabell ordnat medlemsträffar i ishockeyns tecken. I Jokeris match i Helsingfors deltog 15 medlemmar. Till Kärppämatchen i Uleåborg anmälde sig ingen. I Willmanstrand fick Saipaa understöd av rejäl hop som syns på

bilden.

Inbjudningar till dessa tillfällen har förmedlats via e-post till de medlemmar som har meddelat sin adress till Gränsbevakningsunionens postningslista. Avsikten är att fortsätta med dessa träffar bl.a. i Kuopio och i Vasa kommer man att ordna ett sådant tillfälle på vårvintern. Sådär vill vi föra vår verksamhet lättare att nå för våra medlemmar.

Tidpunkterna för tillfällena blir klara inom ganska kort tid, varför inbjudningarna fortsättningsvis kommer att förmedlas enbart via e-post. Om du inte har fått en sådan här inbjudan under hösten, kolla om du har meddelat din e-postadress till unionens kontor. Det är också bra att vid behov kolla att din adress är riktig. Meddelanden kan lättast göras till adressen toimisto@rtu.fi

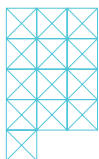
Om det på din ort finns någon tillställning som du tror kan intressera våra medlemmar som bor i närheten, ta kontakt med ordföranden Samppa Mattila eller någon av våra styrelsemedlemmar så kommer vi överens om arrangemang som behövs.

Höstsäsongens verksamhet återkommer vi till efter årsmötet.

Senioremas styrelse önskar alla läsare av Rajaviestin God Jul.

Yhteinen turvallisuus

Maalla • merellä • ilmassa

KONGSBERG

Kamewa waterjet propulsion

kongsberg.com

• **Meritie** •

transtverin.fi

● Saariston kuljetukset ja nostotyöt lautalla.

● Saariston maanrakennustyöt.

● Merikaapeli- ja putkityöt.

● Maissa kaikki maanrakennustyöt ja kunnallistekniikka.

Toimimme
pääkaupunkiseudulla.

Puh. 050 666 99

Polttoainejärjestelmät maalla - merellä - ilmassa

JET TEKNO

Nuutisarankatu 12, Tampere, puh. +358 3 233 8800

www.jet-tekno.fi

www.epomare.fi

**PORT OF
KALAJOKI**

www.portofkalajoki.fi

TÄYDEN PALVELUN VENEALAN ERIKOISLIIKE. TERVETULOA!

VELEIRO

- ▶ Veneiden talvisäilytykset lämpimät ja kylmät hallit.
- ▶ Nostot 30 t asti.
- ▶ Moottorihuollot, Volvo Penta service ja Vetus Center.
- ▶ Venekorjaamo, kaikki materiaalit.
- ▶ Laaja venetarvikemyymälä.
- ▶ Lämmityslaitteet, startit, laturit myynti ja huolto.

VELEIRO Oy

Vasikkasaarentie 25 - 51

48200 KOTKA

puh.05-2109555

info@veleiro.fi

www.veleiro.fi

SISUKASTA MULTISPORTTIA POHJOIS-KARJALASSA

KONTIORANNASSA SEIKKAILTIIN
3.8.2019 YHDEN PÄIVÄN
MULTISPORT-KILPAILU SISU-
SEIKKAILU.

TEKSTI JA KUVAT MIKKO KOHONEN / TEAM
KORPIMIEHET

Nuijamaan rajanylityspaikan joukkue Team Korpimiehet, Kohonen sekä vahvistukset, Lindeman ja Kervinen, osallistuivat kilpailun kovimpaan Artic-trainers sarjaan. Reitinvalinnosta riippuen matkaa sarjassa olisi taitettavaa 80-100km. Etenemistapoina tuttujen maastopyöräilyn ja juoksun lisäksi tiedossa olisi uimapatjalla, sup-laudalla ja rullaluistimilla etenemistä. Saimme osallistua poikkeusluvalla kolmehenkisellä joukkueella muutoin kaksihenkeisiin sarjoihin.

Kello kymmenen yhteensä 114 joukkuetta starttasi Kulhon koululta kilpailun aloittavaan prologi-tehtävään. Ensimmäinen rasti oli noin kilometrin päässä sijaitsevalla sorakuopalla, josta matka jatkui uimapatjatehtävään. Tiimien oli kierrettävä patjaillen läheisellä lammella olevat poijut.

Tehtävän jälkeen hyppäsimme maastopyörien selkään ja matka jatkui polkuja pitkin rymistellen kohti kakkosrastia.

Neljännellä rastilla meitä odotti jalkaisin suoritettava noin 3km pituinen maastosuunnistus. Hienoissa harjumaisemissa kulkeneen reitin jälkeen suuntasimme kohti edessä siintävää quest-rastia.

Ukot lintutornin rastilla.

Rastilla meille selvisi tehtävän olevan köysilaskeutuminen paikallisen vpk:n tornista. Mukava piristys suunnistuksen väliin.

Muutamien maastopyörällä kierrettyjen rastien jälkeen saavuimme Pielisjoella sijainneelle kanoottitehtävälle. Joukkueiden pitäisi leimauttaa neljä rastia, jotka löytyivät ympäri Pielisjokea. Saimme edellisistä seikkailukisoista poiketen käyttöömmekajakin ja yksikön, joilla matka taittui joutuisasti sivutuulesta huolimatta.

Mellonasta suuntasimme maalialueelle päin, josta alkaisi kilpailun yksi mielenkiintoisimmista osuuksista, rullaluisteluhiihto. Koko laji oli uusi elementti meidän repertuaariimme ja Kohonen sekä Lindeman olivat varta vasten hommanneet rullaluistimet tähän kilpailuun. Hiihto kohti edessä siintävää suppailu-rastia alkoi.

Sup-rastilla tiimimme kiersi Aittolammella sijainneet merkkipoijut ja suoritimme samalla rastilla sijainneet crosfit-tehtävät. Ensimmäinen niistä oli traktorin renkaan hakkaaminen lekalla noin 3 metrin matkan edestakaisin. Sehän meiltä hoitui ripeästi. Seuraavana oli pikapyrähdys maastojuoksuradan läpi koivupölkkyä kantaen. Viimeisenä tehtävänä saappaan heitto kaivonrenkaaseen ja matka jatkui muutaman rastin kautta rullaluistellen maalialueelle.

Loppu-questina juoksimme taas läheiselle hiekkakuopalle, jossa yhden joukkueestamme tulisi suorittaa extremerun -tehtävä. Kuopan ala- sekä yläreunalla oli emit-leimauspiste, joiden väli olisi leimattava mahdollisimman nopeasti. Sprinttiin valikoitui vielä hyvävoimainen Kohonen. Muutama sisään - uloshengitys ja spurtti jyrkkää hiekkarinnettä ylös. 13 sekuntia myöhemmin ylhäällä ja sijoituksena 9.

Vielä viimeinen juoksu uimapatjoille ja maaliin lyhyen loppu-uiskentelun jälkeen. Kokonaistuloksissa Korpimiesten sijoituksena 16/27. Matkaa meille kertyi 77km ja aikaa kulutimme siihen hieman alle 8 tuntia.

Hieno ja hyvin järjestetty kilpailu jylhissä Pohjois-Karjalan maisemissa.

Ensi vuonna kaikki haastamaan kuntoansa Sisu-Seikkailuun!

Kilpailun videodokumentti löytyy youtubesta tai facebookista Korpimiesten kanavilta.

Sauvaluistelemalla saapumassa SUP-rastille.

renta

(Emme keksineet tähän mitään mainosta, mutta me vuokraamme koneita.)

RENTA.FI

THERM-IC

EMBRACE THE OUTDOORS

HEATED PRODUCTS

therm-ic.com

sako
demand perfection

TUTUSTU TUOTTEISIIMME OSOITTEESSA WWW.SAKO.FI

SAKO OY | PL 149 | 11101 Riihimäki | puh. 010 830 5200 |
www.sakosuomi.fi | www.sako.fi

RAJAN HIRVIHAUKKUMESTARUUS 2019

JÄRJESTYKSESSÄÄN
KOLMANNETTOISTA RAJAN
HIRVIHAUKKUMESTARUUSKISAT
KILPAILTIIN TÄNÄ VUONNA
13.9. LAPPEENRANNASSA.
JÄRJESTELYISTÄ VASTASI RAJA- JA
MERIVARTIOKOULU SEKÄ KAAKKOIS-
SUOMEN RAJAVARTIOSTO.
KILPAILUKESKUKSENA TOIMI
TERVAJOEN METSÄSTÄJIEN MAJA,
TARJOTEN LOISTAVAT PUITTEET
KOEPÄIVÄLLE.

TEKSTI JA KUVAT **JAAKKO MÄKÄRÄINEN**

Parhaimmillaan osallistujamäärä kävi kuudessatoista koirassa, mutta parin loukkaantumisen vuoksi kisa-aamuna paikalle saatiin neljätoista koiraa kolmesta eri hallintoyksiköstä (K-SR, P-KR ja RMVK).

Kilpailuaamu alkoi klo 05:30 aamupalalla, ja sitä seurasi kilpailujen avauspuheet, ylituomari Ilpo Suoknuutin ohjeistukset tuomareille sekä tietenkin maastoarvonta.

Sää kilpailuaamuna valkeni puolipilvisenä ja pieniä sadekuuroja oli odotettavissa vasta iltapäivällä, joten edellytykset tasokkaan HIRV-kokeen pitämiseen olivat kunnossa senkin puolesta.

Etelä-Karjalan alueella on paljon metsästysseuroja, jotka omaavat hirvirikkaat maastot ja tämä olikin maastojen hankinnassa etusijalla, jotta kilpailusta saataisiin mahdollisimman tasavertainen kaikille osallistujille.

Kilpailun tuloksista oli nähtävissä, että hirviä

maastoissa oli kiitettävästi mutta jokseenkin rauhattomia tapauksia useassa paikassa ja kiinteän seisontahaukun saaminen oli koirille haasteellista. Neljästätoista koirasta HIRV1-tuloksen (yli 70p) saavutti neljä koiraa.

Paljon kiitoksia kaikille osallistujille sekä tämän vuoden yhteistyökumppaneille Ultracom, Sako Shooting Center ja UK Koskimies Lappeenranta.

Ensi vuonna kilpailaan Pohjois-Karjalassa, ja infoa menneestä ja tulevasta löytyy osoitteesta

YLLÄ: Voittajakoira, jämtlanninpystykorva uros, Rusmosan Welho ja ohjaaja/toinen omistaja Kari Kemppinen.

OIKEALLA: Kisan voittajakolmikko palkintoineen (vas.) Pasi Keränen, Kari Kemppinen ja Mikko Ralli.

ALLA: Riskumetsä Ike sai koepäivän päätteeksi rapsutukset isännältään Jari Huttuselta.

UUODEN 2019 TULOKSET

Joukkuekilpailu (kolmen parhaan koiran tulos, joista yhden oltava vastakkaista sukupuolta):

1. Kaakkois-Suomi 255,5p
2. Pohjois-Karjala 139,00p
3. RMVK 41,50p (vain kaksi osallistujaa)

Henkilökohtainen kisa (kolme parasta):

1. 42/1 Rusmosan Welho, om. Kari ja Olli Kemppinen K-SR 92,50p
2. 42/2 Kuutamohaukun Elviira om. Pasi Keränen, Krista Kauste K-SR 82,00p
3. 42/1 Hirvilahden Huuko om. Mikko Ralli K-SR 81,00p

HENKIVAKUUTUS KERTOO ROHKEUDESTA

Jari kuoli kesällä. Mä yritin olla rohkea,
kun kerroin lapsille, mutta romahdin.

Hautajaisten jälkeen meidän yksitoistavuotias
sanoi, että isi oli ollut rohkea, kun se uskalsi
ajatella kuolemaa, että sen perhe voi jäädä yksin
ja otti henkivakuutuksen.

En tiedä mistä se oli sen kuullut, mutta se
oli oikeassa siinä, että Jarin rohkeus turvaa
meidän perhettä edelleen.

if.fi/henkivakuutus

Kuoleman ennakointi on mahdotonta, mutta läheisten
toimeentulon varmistaminen helppoa. Laske yllättävän
edullinen hinta järjestöjäsenen henkivakuutukselle
verkossa vaikka heti.

KUIN SILLOIN ENNEN...

Moni suuriin ikäluokkiin kuuluva muistelee silloin tällöin nuoruusvuosiensa hyviä metsäkanalintuvuusia, jolloin etenkin maaseudulla viikkoon mahtui ainakin yksi riista-ateria, joskus useampikin. Pyytäjänä useimmiten oma isä, mutta riitti siitä rippeitä osalle omaakin sukupolvea.

Tuon ajan runsaan riistakannan takeena olivat vielä tuolloin yleiset metsäniityt, ja niillä seipäillä kuivatettu vilja, jotka muodostivat toimivan ruokinta-automaatin, vaikka kukaan ei tuota nimitystä käyttänytkään. Toinen vaikuttava tekijä olivat nykymittapuun mukaan säästeliäät harvennushakkuut, jotka eivät tuhonneet riistan suoja- eikä ruokailupaikkoja. Toki hirvieläimiä oli paljon nykyistä vähemmän, mutta se on kokonaan oma juttunsa.

Tänään asetelma on kääntynyt päinvastaiseksi; entisaikojen runsaista metsäkanalintukannoista voi hyvinäkin riistavuosina vain uneksia, kun taas hirvieläinkannat ovat runsastuneet moninkertaisiksi. Suurin syy tähän löytyy muuttuneista viljely- ja metsänsäätelymenetelmistä. Suojaisat metsäniityt ovat kadonneet ja leikkuupuimuri vienyt loput entisaikojen runsaista riistapelloista. Samanaikaisesti metsät ovat kadonneet Ponssen kitoihin, ja tilalle ovat tulleet suuret raiskiot ja hirvieläimiä, mutta ei metsäkanalintuja suosivat laajat pusikot.

Tämän seuraukset ovat tänään kaikkien nähtävissä. Laajentuneet ja salaajitetut suuret peltoaukiot eivät tarjoa enää suojapaikkoja entiseen malliin, josta on kärsinyt varsinaisten metsäkanalintujen ohella erityisesti peltopyy. Avohakkuun jälkeiset raiskiot, kuten myöhemmät pusikotkin ovat vaikeakulkuisia etenkin ikääntyneemmille erämiehille, eikä niistä tykkää marjastajakaan.

Toisaalta erähenkilöiden aseet ja muu varustus ovat parantuneet merkittävästi entisestään, joten siinä mielessä kehitystä on tapahtunut. Se ei

kuitenkaan näy alan harrastajamäärissä, joka on ollut jo pitkään mollivoittainen. Nykynuorilla on niin paljon muita mielenkiinnon kohteita, mutta valitettavasti myös käytännön taitojen puutetta, ettei eräasiat kuulu enää monenkaan kiinnostuksen kohteisiin.

Mutta kuten laulussa sanotaan – ”ei aika mennyt koskaan palaa” – ja siihen meidän on tyytyminen.

...JA NYT

Kuten osa lukijoista on jo arvannutkin, edellä mainittu toimii johdantona nykytilanteeseen, jota leimaa poikkeuksellisen hyvä metsäkanalintuvuosi. Sen näkyvin seuraus on metson ja teeren talvimetsästyksen salliminen vuosikymmeniä kestäneen tauon jälkeen. Metson talvirauhoitus on kestänyt jo yli viisikymmentä (1965) ja teerenkin liki neljäkymmentä (1980) vuotta. Käytännössä lähes kaksi sukupolvea, mikä tarkoittaa sitä, että lajin taitajat ovat harvassa lukuun ottamatta niitä, jotka ovat käyneet ulkomailla – lähinnä Ruotsissa harjoittelemassa. Niinpä lyhyt talvimetsästyksen tietopaketti lienee enemmän kuin paikallaan.

Siteeraan aluksi muinaista talvikoulutusopasta, jonka kuolemattomiin lauseisiin kuuluivat sanonnat ”talvelle on ominaista kylmyys” ja ”sukset helpottavat liikkumista – etenkin talvella”. Pitää paikkansa edelleen – ilmaston lämpenemisestä huolimatta.

Alhainen lämpötila edellyttää asianmukaista pukeutumista, muistaen kuitenkin, että paksussa lumessa liikkuminen nostaa helposti hien pintaan. Sen sijaan usein unohdetaan, että se vaikuttaa huomattavasti myös aseiden käyntiin etenkin pitkällä ampumamatkoilla, jotka ovat tyypillisiä talvimetsästykselle. Tämä tulisi huomioida testaamalla osumapiste myös kovemmalla pakkasella.

Tästä päästään siihen, että talvilinnustajan ase on pääsääntöisesti kivääri, sillä haulikkoholille

pääsy on huomattavasti kesäkautta hankalampaa. Tässä auttaa hieman lumipuku, mutta ei sekään tee aina autuaaksi. Käytännössä saalis kiinnittää enemmän huomiota liikkeeseen, joten hyvin hitaasti liikkuva ja äkinäisiä liikkeitä välttävä saalistaja voi päästä ampumaetäisyydelle melko avoimessakin maastossa. Lisäksi on huomioitava se, että aseiden piippuun ei pääse lunta ja liika rasva on poistettu laukaisukoneistosta.

Pitemmillä taipaleilla sukset ovat käytännöllisin ja nopein liikkumisväline. Lyhyemmillä taipaleilla pärjää lumikengilläkin, jotka jättävät kädet vapaiksi, mikä nopeuttaa selvästi ampumatilanteeseen pääsemistä. Se kumman näistä valitsee, riippuu kokemuksesta ja taidoista – kummankin käyttö edellyttää hieman osaamista. Toki liikkuminen onnistuu kahlaamallaakin, mutta se käy nopeasti raskaaksi etenkin, jos lunta on paljon, maa ei ole roudassa tai jäällä liikuttaessa lumen alla on vettä.

Jos metsä on luminen tai huurteinen, puiden latvustoissa ruokailevat linnut näkyvät hyvin ja kaukaa. Teeret metsoa paremmin, koska ne ruokailevat talvella paljaissa lehtipuissa (koivu tai haapa). Lintujen löytäminen edellyttää niiden ruokailupaikkojen tuntemista, mikä ei aina ole helppoa etenkin vierailta metsästysalueilla.

Yleisellä tasolla voidaan mainita, että linnut löytyvät ja näkyvät yleensä parhaiten avoimien paikkojen reunamilta. Toisin sanoen järvien, soiden ja peltojen ympäriltä. Näin etenkin teeret, metso on siinä mielessä hankalampi tapaus, että se suosii tiettyjä mäntyjä hakomispuinaan, jotka eivät läheskään aina sijaitse avoimien paikkojen läheisyydessä. Löytämiseen vaikuttaa myös lintujen ruokailu-aika, mikä painottuu metson osalta aamuun ja iltaan. Teeri ruokailee vain kerran päivässä yleensä aamusta puoleenpäivään tai hieman ylikin, jonka jälkeen menevät metsojen tapaan kieppiin lepäämään.

Saaliin suhteen tulisi noudattaa suurta maltillisuutta. Pääsääntöisesti tämä tarkoittaa yhtä uroslintua saalistajaa kohden, sillä (rauhoitettun) naaraan ampuminen tietää aina 6 – 8 poikasta vähemmän seuraavana keväänä. Lisäksi on muistettava sekin, että ylviistoon ammuttu luoti voi lentää yllättävän kauas, joten asuttujen alueiden suuntaan ampumista tulisi mahdollisuuksien mukaan välttää.

Urosmetson ja -teeren talvipyynti on sallittua 20. – 31.1.2020 (ks. alueet jäljempänä olevasta luettelosta).

ERÄSTÄJÄN VUODENVAIHDE

Jakso kattaa joulun- ja uudenvuodenpyhät, mikä

Kuluva vuosi oli poikkeuksellisen hyvä metsäkanalinnuille. Tässä nuori urosteeri ihmettelemässä kuvaajan aikomuksia.

on hyvä aika aloittaa riistan ja pihalintujen talviruokinta. Toinen ajankohtainen asia ovat kylmyys ja paikoin heikot jäät, jotka on otettava vesialueilla liikuttaessa aina huomioon. Myös Ahdin ja Tapion väelle tulisi antaa joulurauha, sekä huolehtia heti vuodenvaihteen jälkeen vuotuisten erälupien uudistamisesta. Muita muistettavia asioita ovat:

- * kaikkien sorsa- ja merilintujen sekä haahkan, meri-, metsä- ja kanadanhanhen, nokikanan ja lehtokurpan metsästysaika päättyy koko maassa joulukuun loppuun,

- * Suomen riistakeskuksen myöntämällä ML 26 pykälän mukaisella hirvieläinten pyyntiluvalla tapahtuva hirvenmetsästys päättyy Enontekiön, Inarin, Muonion ja Utsjoen riistanhoitopiirin alueella marraskuun loppuun ja muualla maassa joulukuun loppuun. Edellä mainitulla luvalla sallitaan hirven metsästys ilman koiraa koko maassa 1.-15.1.2020 välisenä aikana,

- * urosmetsoa saa metsästää Lapin maakunnan Kemijärven, Pelkosenniemen, Posion, Ranuan, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan Kuusamon, Pudasjärven ja Taivalkosken kunnissa 20.-31.1.2020 välisen ajan,

- * urosteertä saa metsästää Kainuun maakunnan sekä Lapin maakunnan Kemijärven, Pelkosenniemen, Posion, Ranuan, Sallan, Savukosken ja Sodankylän kunnissa ja Pohjois-Pohjanmaan Kuusamon, Pudasjärven, Taivalkosken, Utajärven ja Vaalan kunnissa 20.-31.1.2020 välisen ajan,

- * metsäkaurista valkohäntäpeuraa saa metsästää koko maassa syyskuun 1. päivän alusta tammikuun loppuun ja ilman koiraa 1.-15.2.2020,

- * kuusi- ja metsäpeuraa saa metsästää Suomen riistakeskuksen ML:n 26 §:n mukaisella hirvieläinten pyyntiluvalla tammikuun loppuun,

- * oravaa saa metsästää koko maassa marraskuun alusta tammikuun loppuun,

- * villisikaa saa metsästää koko maassa kesäkuun alusta helmikuun loppuun, ei kuitenkaan naarasta, jolla on porsaas,at,

- * fasaania, metsäjänistä ja rusakkoa saa metsästää koko maassa syyskuun alusta helmikuun loppuun,

- * villikania saa metsästää koko maassa syyskuun alusta maaliskuun loppuun,

- * saukkoa saa metsästää vain ML 41 §:n ja ML 41 a pykälän kolmannessa momentissa mainitulla Suomen riistakeskuksen myöntämällä poikkeusluvalla. Metsästysaika ilmenee lupapäätöksestä,

- * kettua saa metsästää Lapin maakunnassa 1.8.-30.4. välisen ajan ja muualla maassa 1.8.-14.4. välisen ajan,

- * ilvestä saa metsästää ML 41 §:n mukaisella Suomen riistakeskuksen myöntämällä poikkeusluvalla (vahinkoilvekset) koko vuoden. ja ML 41 a § 3 momentissa mainitulla poikkeusluvalla poronhoitoalue ml. ilveksen pyydystämiseksi tai tappamiseksi voidaan myöntää joulukuun alusta helmikuun loppuun. Lupa ei koske naarasta, jota vuotta nuorempi pentu seuraa,

- * riekkoa ja kiirunaa saa metsästää Enontekiön, Inarin ja Utsjoen riistanhoitoyhdistyksen alueella syyskuun 10. päivän alusta maaliskuun loppuun,

- * Suomen riistakeskuksen myöntämällä ML 41 § 1 momentin mukainen hallin metsästysaika päättyy joulukuun loppuun,

- * Itämeren norppaa saa metsästää Suomen riistakeskuksen ML 41 § 1 momentin mukaisella poikkeusluvalla (aika ilmenee lupapäätöksestä),

- * näätä ja kärppää saa metsästää koko maassa elokuun alusta maaliskuun loppuun,

- * sutta (vahinkosudet) saa metsästää vain Suomen riistakeskuksen myöntämällä ML 41 a §:1 momentin mukaisella poikkeusluvalla lupapäätöksessä mainittuna aikana,

- * kanadanmajavaa saa metsästää vapaasti ja euroopamajavaa Suomen riistakeskuksen ML:n 10. pykälän mukaisella poikkeusluvalla koko maassa elokuun 20. päivän alusta huhtikuun

loppuun,

- * koko jakson ajan saa metsästää, piisamia, tarhattua naalia, supikoiraa, minkkiä, hilleriä ja mäyrää,

Luettelossa on lukuisia muutoksia edellisvuoden verrattuna, ehkä merkittävimpana poikkeuksellisen pitkän tauon jälkeen sallittu urosmetson ja -teeren talvimetsästys. Paikalliset riistanhoitopiirit ja -yhdistykset sekä metsästysseurat voivat lyhentää kyseisiä metsästysaikoja, asettaa saalisrajoituksia tai kieltää kokonaan jonkin riistalajin metsästyksen, joista on oltava selvillä ennen metsästyksen aloittamista. Edellä mainitut metsästysajat eivät koske Ahvenanmaata, jossa on voimassa omat säädöksensä.

Toivotan lopuksi kaikille palstani lukijoille Rauhaa Joulua ja saalisrikasta Uutta Vuotta.

Jousimies

KURVARIT

RAJAVARTIOLAITOKSEN 100-VUOTISJUHLAKIRJA

LASSI SARESSALO: TARINOITA

RAJALTA 1919 – 2019

RAJAVARTIOLAITOS

369 SIVUA, EI YLEISESSÄ MYNNISSÄ

TEKSTI ARI KOMULAINEN

Rajavartiolaituksen 100-vuotisjuhlakirja, nimeltään Tarinoita rajalta, on jo järjestyksessään neljäs julkaistu kirja, joka kertoo Rajavartiolaituksen historiasta ja toiminnasta. Itsenäisyyden ajan rajavartiointihistoriasta kiinnostuneille tiedoksi, edelliset ovat järjestyksessä: Itärajan vartijat – piirteitä rajavartiostojen 20-vuotistaipaleelta, vuodelta 1939, sivuja 172, seuraavana Rajavartiolaitos 1919-1969, vuodelta 1969, sivuja 480 ja Isänmaan portinvartijat – Suomen rajojen vartiointi 1918-1994, vuodelta 1994, sivuja 607.

Kuten jo sivumäärä ja aikaväli antaa osviittaa, on Isänmaan portinvartijat lähes pakollinen luettava RVL:n historiakirjoista, jos haluaa hyvän katsauksen silloin Rajavartiolaituksen 75-vuotta kestäneeltä taipaleelta. Teoksen kirjoittajina ovat ansioituneet historiantukijat Matti Kosonen ja Juha Pohjonen.

Tarinoita rajalta -kirja ei pyri – kuten kirjoittaja Lassi Saressalo esipuheessaan mainitsee – kirjaamaan laitoksen historiaa kuten aiemmat teokset, vaan tavoitteena on ollut juhlateos, joka koostuisi pienestä kertauksesta menneistä vuosista ja ”tarinoista rajalta”, joita Turun yliopiston folkloristiikan oppiaine on kerännyt rajavartijaperinteen tallennusprojektissa vuodesta 2012 alkaen.

Kirjan kirjoittajan, dosentti Lassi Saressalon tunnetuin teos tähän mennessä on eittämättä Päämajan kaukopartiot jatkosodassa, vuodelta 1987, kaukopartiotoiminnan raamattu, josta on tälle vuodelle ilmestynyt (!) myös ruotsinkielinen käännös.

Kun uutuuskirjaan tartutaan lukemismielessä, katse kiinnittyy ensimmäisenä kirjan kanteen ja kirjaa pyöritellään kädessä. Luetaan takakannen teksti, joka tiivistää kirjan sisällön, näin myös Tarinoita rajalta -kirjassa. Kansikuvassa kaksimiehi-

nen koirapartio turvaa rajaa talvisessa maastossa Siimingissä vuonna 1928, kertoo kuvateksti kirjan takakannessa. Rajavartiolaitos 1919-1969 -kirjassa Lapin rajavartioston 2. komppanian, eli Sallan, rajavartioaseman nimi oli Sieminki, ei Siiminki (katso sivut 54 ja 116). Siemingin rajavartioasema sijaitsi nykyisin 1940 rauhassa luovutetulla alueella, Sieminkijärven rannalla. Nimivirheestä huolimatta oiva kuva kanteen Rajavartiolaituksen ensimmäiseltä vuosikymmeneltä – näinhän se on myös tänä päivänäkin, rajaa vartioidaan partioiden voimin apuna koulutetut rajakoirat.

Kirjan nimi on upotettu kullatuin kirjaimin

Kansikuva lieenee skannattu tai jäljennöskuvattu alkuperäisestä vedoksesta (negatiivit tuskin ovat tallessa). Kun kuvaa on käsitelty kirjan kansitaittoon, on näiden epäpuhtauksien puhdistustoi-
menpide, joka on äärimmäisen helppoa nykyisillä kuvankäsittelyohjelmilla, jäänyt tekemättä. Syytä voi pohtia, onko kyseessä kiire, huolimattomuus vai kustannusten säästö, koska ko. toimenpide on pelkkä käsityötä ja siten kallista. Valitettavaa tällaisessa juhlakirjassa.

Tarinoita rajalta -kirjan teksti- ja kuvaosuus koostuu kahdesta erillisestä osasta, vajaa 100 sivua käsittävä historiaksauksesta ja loppuosan

tarinaosuudesta. Historiaosuus on siten sivu per laitoksen toimintavuosi, joten syvällisempään luotaukseen menneistä vuosista ei siten pyritäkään, kuten kirjoittajan esipuheesta käy selville.

Yksityiskohtana mainittakoon luvusta, jossa kerrotaan Petsamon rajavartiostosta, niin rajaa vedettäessä Tarton rauhan sopimuksen jälkeen 1920 jäi Vaitolahdessa Hentta Tuovilan navetta rajan päälle. Ovi navettaan oli Suomen puolella, mutta sontaluukusta joutui lannat luomaan Neuvostoliiton puolelle. Keväisin, kun lannat vietiin pellolle, talon väki joutui rikkomaan rajaa kymmenet kerrat. Navetassa lehmistä osa oli Suomessa ja osa Neuvostoliitossa. Tilanne korjaantui, kun yhteistuumin neuvostoliitolaisten kanssa navetta siirrettiin kokonaan Suomen puolelle.

Sotavuodet ja välirauhan aika, jossa rajajoukoilla oli Suomen puolustuksessa merkittävä rooli, sivuutetaan myös lyhyesti. Esiin nostetaan kuitenkin kenraalimajuri Erkki Raappanan johtaman 14. Divisioonan marsalkka Mannerheimille 5.6.1942 lahjoittaman metsästysmajan tarina. Maja sijaitsi alun perin Lieksajärven länsirannalla, reilu kuusi

kilometriä linnuntietä Repolasta kaakkoon.

Tarinoita rajalta -kirjassa majan alkuperäiseksi paikaksi kerrotaan Keihäsniemi, joka tunnettiin myös Keyrinniemen nimellä. Tosiasiassa majan tarkka paikka oli majan rakennuksen jälkeen Marsalkanniemeniksi nimetyssä niemessä, Keihäsniemestä reilu puolitoista kilometriä lounaaseen.

kansipahvin yläreunaan ja alaosaan vuosiluvut välissään karhunpäättunnus, erittäin näyttävää tämäkin. Mutta kansikuvasta ei ole puhdistettu roskia, naarmuja ja muita epäpuhtauksia! Joka on aikoinaan vedostanut mustavalkoita valokuvia, tietää mikä riesa vedoksissa oli negatiivin pintaan tarttunut pöly ja muu lika tai huolimattomasta filmin käsittelystä johtuneet naarmut.

TARINOITA

Kirjan pääosuuden muodostaa siis eri henkilöstöryhmien edustajien kertomat tarinat rajalta. Tarinoita avataan aluksi lyhyellä tekstiosuudella kustakin aiheesta. Kirjan esipuheessaan Lassi Saressalo kertoo halunneensa säilyttää varsinaisen tarinan kertojan puhekielisyyden tekstin muokkauksen jälkeenkin, joka kyllä puoltaa paikkaansa erittäin hyvin. Tarinoita on mukava lukea.

Erimieltä voi olla siitä, ettei kertojien nimiä mainita kunkin tarinan kohdalla, vain koottuna luettelona kirjan lopussa – nimeä ja tarinaa ei voi yhdistää. Saressalo puolustaa tätä anonymiteettivalintaa sillä, että vaikka teksteissä ei ole mitään sokeeraavaa (ei tosiaan ole, tämän kirjoittajan mielipide), että joku nimetty henkilö voisi tuntea itsensä hyväksikäytetyksi. Näistä tarinoista ei nouse someraivoa, joka lienee se nykyajan pelottavin paikka julkisuuteen joutuneelle.

Sama linja jatkuu nimeämisen suhteen myös kirjan kuvituksen osalta. Kuvitus onkin kirjassa monipuolinen ja runsas. Kuvateksteissä ei mainita nimiä kuin poikkeustapauksissa, nimet ovat esillä vain joillain kuvissa esiintyviltä siviilihenkilöiltä. Puutteeksi katson tämänkin, kun nimet lienevät olleet kirjan tekijöillä pääosin tiedossa tai ainakin saatavilla tietoon, noista uusimmista kuvista.

Tarinat ovat kohtuullisen pieneltä aikaväliltä, suhteutettuna tuohon RVL:n 100 vuoden historiaan, koska ne on koottu vasta tällä vuosikymmenellä, joten laitoksen ensimmäisistä vuosikymmenistä ei tarinoita kirjasta löydy, jos mukaan ei lueta tuota Petsamon navettajuttua. Tarinoissa liikutaan aivan rajanpinnasta lähtien laitoksen työtehtävien kautta karhusymboliikkaan ja siitä presidenttien hiihtoladuille. Myös tärkeimmät laitosta kohdanneet tapahtumat käydään läpi, esimerkkeinä mm: Inarinjärveen 1985 pudonnut maalihjus, Ruokolahden leijona 1992, autolautta Estonian uppoaminen 1994 ja neuvostovarusmiehen loikkaus Kaakkois-Suomessa 2001. Paljonko tarinoita jäi myös julkaisematta, sen tietävät vain haastatteleuaineistoon perehtynyt ja valinnan kirjaan tehnyt kirjoittaja ja Turun yliopiston tutkijat.

Pikkupuutteistaan huolimatta Tarinoita rajalta on suositeltava lukukokemus, joka luotaa hyvällä tavalla Rajavartiolaitoksen monipuolista tehtäväkenttää, juuri niiden kertojien tarinoiden kautta, jotka työtä laitoksen ja isänmaan palveluksessa tekevät tai ovat tehneet menneinä vuosikymmeninä. Sillä varauksella, että saa kirjan luettavakseen, koska se ei ole syystä tai toisesta myytävänä.

ESIMERKKITARINOITA

Esiliina töissä

Minä olin kotona yksin. Pesin astioita keittiössä ja katsahdin ikkunasta sattumalta ulos, niin siellä ajaa englantilaisella kilvillä varustettu diplomaatti-auto kohti rajaa. Silloin tuli rajamiehelle kiire. Kipot putosivat hyllylle. Kertalaakilla alas. Ja ei muuta kun pyörän päälle ja tuhatta ja sataa perästä. Ja

siitä oli nyt joku 600–700 metriä rajalle.

Kun minä pääsin sinne rajan pintaan, niin siellä on auton ovi auki. Kolmijalkatuki pystyssä ja teleputki päällä kamerassa. Nainen istuu autossa lasin takana. Mies vilkaisee minua ja hymyilee iloisesti ja hihittää. Suuntaa kameraa rajan yli toiselle puolelle. Siihen aikaan venäläiset partiot vähän välttivät meitä, mutta syystä taikka toisesta siihen oli ilmestynyt partio. Myöhemmin selviää, miksi.

Ja tuota, hän kuvaa sitä venäläistä partiota. Vähäisellä englannin kielen taidolla ilmaisen: ”Teidät on kiinniotettu, pidätetty” – ja mies ei muuta kuin nauraa hekottaa. Ja minä sanon rouvalle sitten, että tulkaa ulos sieltä sitten. Minä ajattelen että siellä on väkeä enemmänkin, vaikka lapsia sitten. Rouva tulee ulos ja hymyilee iloisesti. Minä vilkaisen venäläistä rajapartiota, ne suorastaan hytkyy naurusta. Minä ajattelen, että mikä helvetti tässä mättää. Siinä vaiheessa rupesin kaivelemaan yhdeksänmillistä sitten jo vyöltä, ja samalla huomasin, että minulla on esiliina päällä. Ja ruusukkeet olkapäällä. Minä kuitenkin rauhallisesti käärin esiliinan, sitten panin sen pyörän tarakalle.

Sen jälkeen kamerat läjään sitten. Sen jälkeen minä sanoin, selvitin, että tulette perässä, kun minä ajan vartion pihaan. He lähtivät ajamaan autolla perästä. Venäläinen partio huusi perään: Bravo, bravo, bravo.” Minä tulin vartion pihaan. Ajoin siihen. Toin heidät toimistoon. Istuin paikalleen. Puhelimeen. Immolaan päivystävälle upseerille. Hän yhdisti suoraan komppanian päällikölle. Selvitin mikä on tilanne ja tämä käski: ”Mene ulos sen miehen kanssa ja kato tavarakontti autosta.”

Minä ajattelin, no mikä ihme, että mitä nyt on tapahtumassa. Minä sitten näytin, että tule perästä. Ja kuinka ollakaan, niin kaveri lähti perään ja sano heti, että no, no, no, ei, ei, ei auto, ei auto. Minä rupesin taas hapuilemaan yhdeksänmillistä, niin heti luukku aukesi. Siellä oli venäläisen rajapaalun kilpi. Se oli otettu matkamuistoksi Nuijamaan Konnunkylän keskeltä, mistä tie menee Konnunkylän läpi. Sieltä otettu matkamuistoksi.

Ei sakotettu

Tuli näistä legendoista mieleen yhden nykyisen kollegan isä, joka on eläkkeellä jo. Hänestä on tällainen tarina, mikä Hangon merivartiostemalla usein myöskin kuultiin. Tämä oli pysäytännyt vesiliikenteen valvonnassa yhden veneen. Siinä oli joku varustepuute ollut siinä veneessä, olisiko pelastusliivit puuttuneet tai joku tällainen. Ja sehän on aina semmoinen asia se pelastusliivien puute, että siitä kirjoitetaan aina sakkoja. Se rupesi kirjottamaan sakkoa. Ne oli vanhempi pariskunta, se mies korvat luimussa siinä veneessä tietysti, unohtanut sen varusteen mikä ikinä olikaan. Ja vaimo nalkutti, se rupesi kauhean nalkutuksen pitämään sille äijälle siitä, ja merivartija se kirjoittaa sakkoa ja kuuntelee sivusta sitä nalkutusta ja pottuilua. Ja sitten se tuli siihen laidalle ja sano, että tämä näyttää vähä siltä, että

sinä olet tuon rangaistuksen saanut ja repäisi sen sakkolapun, eikä antanut sitä sille äijälle. Kyllä sillä naisella meni posket punaiseksi ja mies oli tyytyväisen näköinen sitten. Hymyili syrjäkarein siinä. Semmoinen legenda on jäänyt kyllä mieleen, etköhän sinä ole sen rangaistuksen jo saanut.

Perunahuolto Ainijärvellä

Nälkää Ainijärvellä ei 1960-luvun lopulla nähty, mutta joskus oli tiukkaa. Jonkin verran tietysti saatiin evästä läheisestä järvestä ja sehän jo piisasi, mutta muu oli kyllä monestikin haksussa. Esimerkiksi perunat pääsivät kerran loppumaan ja makaronikuuria oli ollut jo useamman päivän. Pojat arveli, että olisi mukava saada vaikka pottuja. No sitten tuli ilmoitus, että huoltoauto tulee Tulpioon asti, ja siinä saattoi olla jopa näitä kaivattuja perunoita. Se oli reilun kymmenen kilometrin päässä. Auto ei päässyt ajamaan perille silloin olevaa tienpohjaa. Maastoautojahan silloin oli ollut. Mutta koska perunat olivat niinkin likellä, niin minä lupauduin mopon kanssa asialle. Siellähän ne perunat olivat paperisäkinä, ja muuta tavaraa tuli myös samalla huoltokuormalla. Minä panin joitain tavaroita reppuuni ja sitten iskin sen pottusäkin poikittain tarkalle ja köytiin kiinni, ajattelin, että kyllä se siinä kulkee. Ja kulkikin, useamman kilometrin, kunnes naru katkesi ja perunat pyöri perässä polkua myöden. Suuri porolauma oli justinsa samalla kohdalla ja minä arvelin, että jospa ne vaikka hyökkää noitten kimppuun ja syövät suihin ne potut. Mätin reppuun osan niistä mutta ei ne kaikki sopineet. Mutta repun taskussa oli minulla sadepuvun housut. Ei muuta kun puntit solmuun pohjasta, ja loppuperunat polulta siihen. Ja sitten vaan nostin sen kaulaan niin kuin pelastusrenkaan ja jatkoin mopolla ajoa vartiolle. Kun minä pyyhkäisin vartion pihalle, niin yksi mies seisoo kattila kädessä ja huutaa, että tuliko niitä pottuja. Tulihan niitä, kun perunoita kaivettiin sitten repusta ja housuista pois. Se oli tuoretavaraa, sitä oli odotettu, ja mikäpä ei olisi kelvannut. Säilykkeitä oli kyllä kaiken sortisia, mutta niihin oli jo leipäännytty samoten makaroniin.

Tämän arvostelun/esittelyn kirjoittaja on eläkkeellä oleva rajavartija, joka on valokuvannut vuodesta 1974 alkaen, julkaissut ja ollut tekemässä kirjoja kaikissa tekovaiheissa ja on perehtynyt sotahistoriaan Rukajärven suunnalla.

MAKUUPUSSIA OSTAMASSA?

MAKUUPUSSIN OSTAMISESSA ON HUOMIOITAVANA MONTA ASIAA JOS AIKOO OSTAA KERRALLA HYVÄN. USEIN ENSIKERTALAINEN ON HUKASSA TERMIEN KANSSA JA HYVÄÄ MAKUUPUSSIA ETSIESSÄ ONKIN SYYTÄ TURVAUTUA KOKENEEMMAN APUUN. KOKOSIN TÄHÄN JUTTUUN JOITAIN PERUSASIOITA MILLÄ PÄRJÄÄ KAUPOILLA JA VOI LAITTA MYYJÄN ASIANTUNTEMUKSEN KOETUKSELLE.

TEKSTI JA KUVA **ASKO RISTOLAINEN**

KUITUA VAI UNTUVAA?

Molemmissa materiaaleissa on hyvät ja huonot puolet. Keinokuitu on suhteellisen edullista, mikä laskee makuupussin hankintahinnan ostajaystävälliselle tasolle. Keinokuitu on hieman kosteanaikin vielä lämmittävää ja kuitupussin saa kuivattua maasto-olosuhteissakin toisin kuin untuvapussin. Untuva painuu kastuessa lyttyyn ja eristyskyky heikkenee nopeasti olemattomaksi. Kastuneen untuvan kuivaaminen ja ilmavaksi saaminen maasto-olosuhteissa voi tuottaa tuskaa ja olla jopa mahdotonta. Nykyisin untuvaa käsitellään kosteuden keston parantamiseksi erilaisilla kemikaaleilla kuten silikonilla tai fluorikarbonilla. Tämä parantaa oleellisesti käyttömukavuutta mutta se ei silti tee untuvasta vettä hylkivää.

Keinokuidun huonoja puolia on sen käyttöikä ja suuri paino. Samalla eristysarvolla kuitupussin paino voi olla jopa kaksinkertainen verrattuna untuvapussiin. Ahkiassa tämä paino ei niinkään haittaa mutta rinkassa jo 1,5-2kg lisäpaino tuntuu.

Pakattaessa kumpaakaan materiaalia ei suositella rullattavaksi. Jatkuva samasta kohdasta taittuminen lyhentää käyttöikää ja varsinkin kuitupussin eristeet alkavat "lyttääntyä" ja jossain vaiheessa kankaasta alkaa paistaa päivä läpi. Lyttääntyneen kuitueristeen uudelleen kuohkeaksi saaminen saattaa olla kotikonstein tekemätön paikka. Untuvapussin saa kotona helposti uudelleen kuohkeaksi pesemällä ja kuivaamalla sen kuivausrummussa. Vaikka untuvapussi on hankittaessa kalliimpi, pitempi käyttöikä tasoittaa hintaeron.

Pakkauspuussin koko on yksi merkittävä tekijä kun makuupussi pakataan rinkaankin, kajakkiin, tms. Untuvan yksi etu pienen painon lisäksi on sen pakkautuminen pieneen tilaan. Kompressiopussista otettuna pieneen puristettu untuvapussi palautuu varsin nopeasti kuohkeaan olomuotoon.

Kuitupussia ei saa puristettua yhtä pieneen tilaan vaikka kuinka yrittäisi.

Makuupussin painoa tutkiessa kannattaa huomio kiinnittää eristeen painoon sekä makuupussin koko painoon. Makuupussin vuori ja päällikangas muodostavat kuitenkin painosta lähes puolet. Jos olet valmis tinkimään kestävydestä ja saamaan painoa alas, voi valita pintamateriaaliksi esim. ultrakevyttä 20 denierin Ripstopia. Jos painoa tärkeämpää on kestävyys, vaihtoehtona on esim. kestävämpi 40 denierin Ripstop.

HYVÄN JA HUONO ERISTEEN ERO

Keinokuitueristeissä parhaita ovat ns. ontto-käherretyt kuidut kuten Hollofil tai Quallofil. Keinokuitupussia ostaessa on vaikea tietää mitä

useimmat laadukkaat merkit suosivat hyvälaatuisia hanhen untuvaa, jonka FP on 850. Tällä makuupussin painoa saadaan painettua alas tinkimättä lämmöneristyskyvystä. Mitattaessa FP-arvoa, merkittävää on myös untuvan määrä suhteessa höyhenten määrään. Kun kalliimmissa tuotteissa höyhenten määrä saa olla maksimissaan 10%, saattaa halvemmissa tuotteissa määrä lähestyä jo 50%. Tämä vaikuttaa oleellisesti tuotteen eristävyyteen. Vaihtoehtona voi olla joko kalliimpi ja paino-lämpösuhteeltaan parempi hanhen untuva tai hieman halvempi ankan untuva. Useimmiten tarjolla on ankan untuvaa sen paremman saatavuuden takia.

TARKENEKKO NUKKUA?

Kansainvälisen eristyskykyä mittaava EN13537-standardi määrittelee makuupussille kolme erilaista arvoa, joilla valmistaja ilmoittaa makuupussin käyttölämpötilat. Comfort tarkoittaa lämpötilaa, jossa keskiverto nainen pystyy nukkumaan yön heräämättä. Vastaavasti Limit määrittelee alimman lämpötilan, jossa keskivertomies

synteettistä eristettä makuupussissa on käytetty. Erilaisilla tuotemerkeillä valmistettujen eristeiden ominaisuuksien vertailu saattaa käydä vaikeaksi, ellei jopa mahdottomaksi. Asiantunteva myyjä osaa kuitenkin selittää myymiensä tuotteiden eristevaihtoehtot ja niiden erot. Myyjää kannattaa siis tentata kunnolla eikä ostaa sitä "mitä on myyty paljon".

Untuvan eristyskykyä mitataan niin kutsutulla Fill Power-arvolla. Sillä mitataan, kuinka paljon yksi unssi (noin 27 grammaa) untuvaa täyttää yhden kuutiotuuman alasta. Mittayksikön lyhenne on CUIN (cubic inches per ounce). Mitä suurempi CUIN-arvo on, sitä enemmän ilmaa untuva sitoo itseensä ja sitä lämpimämpi tuote on. Lyhyesti sanottuna, mitä suurempi luku, sitä parempi on eristävyyden painoon suhteutettuna. Yleisin Fill Power (FP) untuvatuotteissa on 700, mutta

pystyy nukkumaan. Kolmas arvo on Extreme. Se tarkoittaa lämpötilaa, jossa nainen selviää makuupussissa olemalla 6h ajan ilman hypotermiaa. Vaikka usein tällä luvulla markkinoidaan makuupussin alinta käyttölämpötilaa, ei silti kannata mennä markkinamiesten vipuun. Tosiasiallisesti Extreme-lämpötilassa makuupussissa ei enää pysty nukkumaan ollenkaan. Muissa ilmoitetuissa arvoissa nukkujan henkilökohtaiset ominaisuudet määrittelevät, kuinka hyvin kukin tosiasiaa nukkuu. Ns. lakanapussilla eli ohuella sisäpussilla alinta mukavuuslämpötilaa pystyy laskemaan vielä pari astetta. Myös sopivalla pukeutumisella ja hyvällä makuualustalla on merkittävä vaikutus.

Em. arvojen lisäksi ontelointi ratkaisee paljon makuupussin käyttömukavuudesta. Eri valmistajat käyttävät pitkittäistä tai poikittaista ontelointia. Amerikkalainen brändi Nemo käyttää makuupus- >>>>>

sin yläosassa pitkittäistä ontelointia ja alaosassa poikittaista ontelointia. Poikittainen ontelointi mahdollistaa kyljellään nukkumisen polvet koukussa ja silti ontelot pysyvät auki lämmittäen

mahdollisimman hyvin. Myös onteloiden ompelisiin ja muotoon kannattaa kiinnittää huomiota sillä huonosti suunniteltu tai ommeltu rakenne aiheuttaa lämpövuotoja. Parhaiten kylmällä toimii

ns. kaksikerrosrakenne, jossa kahden päällekkäisen lokerokerroksen saumat ovat eri kohdissa eikä kylmäsiltaa pääse muodostumaan sisä- ja ulkokankaan väliin.

RATKAISUJA **SUOJALIIVIN ALLE** HENGITTÄVYYTTÄ PARANTAMAAN

SUOJALIIVIN ON OLTAVA KÄYTTÖTARKOITUKSESTAAN JOHTUEN VÄHINTÄÄN KOKO YLÄVARTALON VITAALIALUEIDEN PEITTÄVÄ, SEKÄ RAKENTEELTAAN TIIVIS JA YHTENÄINEN. KÄYTÄNNÖSSÄ VAATTEIDEN ALLE PUETTAVAT, NORMAALISSA VIRANOMAISKÄYTÖSSÄ OLEVAT PEHMEÄT SUOJALIIVIT PEITTÄVÄT KOKO TORSON ALUEEN.

TEKSTI JA KUVAT **SAKU RUOTSALAINEN**

Suojaliivien valmistajat pyrkivät tekemään liivit niin ohueksi, kevyeksi ja kantajalleen miellyttäväksi, kuin mahdollista. Tähän kuitenkin asettaa suuria rajoitteita se tosiasia, että liivin täytyy suoriutua sen varsinaisesta tehtävästä, eli suojata kantajaansa jopa luodeilta, teräaseilta, neuiloilta yms., riippuen kyseisen liivin luokituksesta.

Mikäli liivi kaikesta valmistajan mukavuuden eteen tekemästä työstä huolimatta, koetaan liian hioitavaksi tai muutoin kohtuuttoman epämiellyttäväksi, kasvaa riski siihen, ettei virkamies pue liiviä päällensä päivittäin jokaiseen työvuoroonsa.

Liiveihin väistämättä tarttuvalla hiellä, on lisäksi ikävä taipumus haista pahalle, varsinkin jos vanhaa hikeä ei päästä pesemään pois kankaasta vuorojen välillä. Suojaliivien kantolaitteet itsessään ovat toki vesipestäviä, mutta niiden irrottaminen ja takaisin kasaaminen vaativat jonkin verran vaivannäköä.

Sain kokeiltavakseni kaksi erilaista tuotetta, jotka on suunniteltu hioisuuden vähentämiseksi. Molempien tuotteiden yhteisenä ideana on luoda liivin ja vartalon väliin tilaa ilmalle, joka mahdollistaa kehon tuottaman ylimääräisen lämmön ja hien poistumisen. Toteutustavat ovat näissä ovat kuitenkin hyvinkin erilaiset.

221B tacticalin

valmistama Maxx-Dri Vest on suojaliivin mallinen, polyesteristä valmistettu 3D verkkoliivi, joka puetaan suojaliivin alle. Tämän liivin etuna on se, että se kattaa käytännössä koko suojaliivin pinta-alan joka puolelta kehoa. Minulla testissä ollut malli on uusinta sivuilta avattavaa ja suurrempisilmäisellä 3D verkolla varustettua mallia 3.0.

Maxx-Dri Vest.

TacVent.

taan johtuen lähes välttämättä kuiva pesun jälkeen.

Mielestäni kyseisen liivin rakenne ja viimeistely ovat hyvin toteutettuja. Liivin kolmiulotteisen verkkorakenteen on rakennettu siten, että se tuntuu puettuna miellyttävältä mutta säilyttää ryhdikkyytensä ja ilmavuutensa. Mikäli verkkoa puuristaa molemmin puolin kahdella

Tämän mallin saa esiasennettua suojaliiviin olkapäiden kohdalla olevilla tarralla aukeavilla lenkeillä. Tämä helpottaa liivi kombon pukemista ja riisumista yhtenä pakettina. Liivin reunoilla on myös nihkeästä materiaalista valmistetut liukuesteet, joiden tehtävänä on estää liiviä liikkumasta suojaliivin alla. Liivi on konepestävä ja rakentees-

sormella saa sen helposti kasaan, mutta mikäli sitä puristetaan molemmilla avoimilla kämmenillä toisiaan vasten, pitää liivi muotonsa. Verkko myös palautuu takaisin täyteen laajuuteensa välttämättä paineen helpotettua. 3D verkko auttaa myös jonkin verran suojaliivin painon jakautumisessa miellyttävämmiin kehoa vasten. Tästä voi olla hyötyä erityisesti, jos päälle puetaan raskaampaa varustusta. Liivin oikea koko valitaan oman suojaliivin koon perusteella.

Toinen testikäyttöön saamani tuote TacVent puolestaan on aaltomaista kumilevyä. TacVentin voi halutessaan asentaa ainoastaan suojaliivin vatsatai selkäpuolelle tai kuten minun tapauksessani molemmille puolille. Molemmiin puoliin asennettaessa saadaan luonnollisesti enemmän ilmavirtausta, mutta haluttaessa esim. pitää tuotteen tuoma lisäpaksuus liivin alle minimaalisena, voidaan niin halutessa käyttää tuotetta ainoastaan toisella puolella. TacVentin aaltomainen rakenne tarjoaa alhaalta ylöspäin pitkittäiset urat, joita pitkin kehon lämmittämä ilma nousee ylös fysiikan lakien

>>>>>

mukaisesti ja imee korvaavaa viileämpää ilmaa alhaalta tilalle. TacVent levyjen kehoa vasten tulevien "aaltojen harjalla" on reikiä, joista lämpö ja kosteus pääsevät puolestaan siirtymään levyn "väärällä puolella" oleviin vastaaviin uriin. TacVent levyissä on kiinni neljä Velcro tarran koukkupuolistaa tarraa. Mukana tulevat Velcro tarran pehmeät puolet puolestaan kiinnittyvät tarraliimalla suojaalivin kantolaitteeseen. Näin levyt saadaan helposti irti ja takaisin kiinni esim. puhdistusta varten.

TacVent mainostaa tuotteensa, myös vähentävän suojaalivin alle puettuna, suojaaliviin kohdistuvasta iskusta aiheutuvasta iskuenergiasta johtuvaa traumavaikutusta, jakamalla tätä suuremmalle pinta-alalle. Tätä minulla ei ollut mahdollisuutta lähteä testaamaan, mutta valmistajan kotisivuilta tuosta löytyy kiinnostuneille videomateriaalia.

Myös TacVentin rakenne on laadukkaan olinen ja aaltorakenne ryhdikästä ja muotonsa pitävää. Levy tulee aina saman kokoisena, josta pitää itse

esim. saksia apuna käyttäen leikata omiin liiveihin sopiva kappale. Levyn leikkaaminen ja paikalleen asentaminen olivat helppoja ja nopeita toimenpiteitä. Kannattaa kuitenkin käyttää hetki levyn mallaamiseen paikoilleen ja leikata ensin varovasti ja vasta sovittamisen jälkeen tarvittaessa lisää.

Molemmat tuotteet olivat minulla testikäytössä päivittäin, yhteensä reilu pari kuukautta vaihtelevissa virkatehtävissä niin sisällä, kuin ulkona. Mukana sattui myös pari rankempaa vk-treenipäivää, jossa puettiin ylle raskaampaa taktista varustusta ja liikuttiin ajoittain sykettä nostavalla ja hieneritystä lisäävällä temmolla. Molemmat tuotteet toimivat päivittäistehtävissä hyvin ja selkeästi pitivät aluspaidan kuivempana ja olon miellyttävämpänä. Molempiin tuotteisiin myös totutti hyvin pian, eikä niihin olisi varmaan kiinnittänyt enää sen kummemmin huomiota, mikäli ei olisi aina välillä joutunut muistuttamaan itseään arvioimaan niitä.

Mitään ihmeentekijöitä kumpikaan ei tosin ole ja jossain vaiheessa liivin alunen kostuu väistämättä, mikäli olosuhteet näin määrittävät. Kosteus pääsee kuitenkin poistumaan liivin alta paremmin, kun pahin aktiivinen hikoiluvaihe lakkaa.

Negatiivista näissä on, että ne molemmat kasvattavat väistämättä, suojaalivin alle puettuna ylävartalon ympärysmittaa jonkin verran. Näistä kumpikaan ei ainakaan toistaiseksi valitettavasti kuulu, työnantajan meille hankkimaan varustukseen, vaan virkamiehen tulee itse käyttää omaa varallisuuttaan, oman työhyvinvointinsa ja työturvallisuutensa kehittämiseen tämän tyyppisellä ratkaisulla, mikäli näin haluaa.

Tuotteet on saatu lahjoituksena maahantuojiltaan (Maxx-Dri Vest; Finnprotec Oy, TacVent; K9 Finland Oy), testattavaksi ja arvioitavaksi objektiivisesti, kirjoittajan toimesta tätä artikkelia varten.

HELSINGIN RAJATARKASTUSOSASTON PÄIVYSTYSRYHMÄ LÄHTI **MAAILMALLE**

ROMANIA, SLOVAKIA, ITÄVALTA JA SAKSA. ONHAN NÄITÄ PAIKKOJA MISSÄ ON TULLUT KÄYTYÄ KOKO PORUKALLA. LOOGINEN JATKUMO TÄLLE KOSMOPOLIITTISAAGALLE ON TURKU, SINNE VOI AINA MENNÄ JA SIELTÄ PÄASEE MYÖS HELPOSTI POIS. YKSI ENTINEN PÄIVYSTYSRYHMÄLÄINEN ON TURUSTA, YKSI NYKYINEN ON TURUSTA JA RYHMÄN JOHTAJA ON SEKAANTUNUT VAHVASTI PAIKALLISEEN EDUSTUKSEEN. SIISPÄ RYHMÄN TYHY-MATKAKOHDE OLI SELVÄ.

TEKSTI JA KUVA **VILLE WILLMAN**

”Matkailu avartaa” ihmiset sanoo ja se pitää todellakin paikkansa. Ryhmämme kävi tutustumassa Länsi-Suomen merivar-

tioston johtokeskukseen, missä meille iski ruutukateus. Oli vaikka millaista ruutua ja listaa seinät täynnä, jännittävää, varsinkin kun ei tiennyt juuri ollenkaan mitä niillä ruuduilla näkyy. Mallikas esittelykierros avasi silmiä uudelleen ja käsitys heidän

putiikin touhustaan sai ilmansuuntia. Se on ihan hyvä asia, että joku huolehtii, jos jotain sattuu.

Johtokeskuksen jälkeen oli luvassa ruokailu Turun parhaan kebabin äärellä, lupaus piti paikkansa

ja pöydässä oli hiljaista. Lounaan jälkeen lähdimme tutustumaan Turun valvontaporukkaan sekä Turun lentoaseman passintarkastukseen. Jälleen kerran hyvin silmiä avaava kokemus. Valvontaryhmän tehtävien laajuus yllätti ja samoin ryhmän

Eteenkin jos joku lentoyhtiö päättää avata uuden halvan reitin Schengen alueen ulkopuolelta Suomeen. Kuukausienkaan varoitusaika ei riitä reagoimaan ja niukalla mennään. Pienet tilat eivät ainakaan helpota passintarkastajan arkea.

Tämä reissu

vahvisti käsitystäni siitä, että tehtäviä Rajavartiolaitoksessa on todellakin laidasta laitaan. Pidän edelleen suuressa arvossa erään aikoinaan Kainuun Prikaa-tista eläkkeelle jääneen upseerin sanoja: ”Tutustukaa

pienehkö koko. Pari valokuvaa lentokoneesta ja passikoppien äärelle kävi matka. Lentoliikenteen vaihtelevuus nopeallakin aikataululla antaa haasteita valvontaryhmälle tehtävien hoitamiseen.

toistenne töihin, sillä on arvoa”. Se todellakin pitää paikkansa ja jälleen kerran olemme hieman viisaampia.

Dräger

Dräger X-am® 8000 on kompakti monikaasumittari

Ota kuva tästä
ja lue lisää:

Dräger. Technology for Life®

RAKKATEX

- Laavut
- Louteet
- Kodat
- Sissi- ja puolijoukkueteltat
- Haalarit
- Kintaat
- Pressut
- Ym. tekstiilialan tilaustyöt

RAKKATEX KY
0400920193
www.rakkatex.com
rakkatex@co.inet.fi

FinnHEMS
www.finnhems.fi

#KIINNIELÄMÄSSÄ

**AGCO
SUOMI**

➔ **VALTRA-MYYJÄSI: AGCO SUOMI OY**

Lähimmän jälleenmyyjäsi tiedot:
www.agcosuomi.fi, puh. 020 455 01.

JOULUPÖYTÄÄN KOTITEKOISTA MARMELADIA

KEITTELIN SYKSYN KARPALOISTA HYYTELÖÄ JA SITÄ TULIKIN AIKA REILU MÄÄRÄ. JOSTAIN SYYSTÄ HYYTELÖ EI PAKSUUNTUNUT JÄÄHTYESSÄÄN YHTÄ HYVIN KUIN PUOLUKOISTA AIEMMIN TEKEMÄNI JA JOUDUIN LISÄÄMÄÄN SIIHEN REIPPAASTI LISÄÄ HYYTELÖSOKERIA. TÄSTÄ JOHTUEN VALMIISTA HYYTELÖSTÄ TULI NIIN MAKEAA, ETTEI SITÄ VIITSINYT JUURI KÄYTTÄÄ RUOKIEN KANSSA. PITI SIIS KEKSIÄ HYYTELÖLLE MUUTA KÄYTTÖÄ.

TEKSTI JA KUVA **ASKO RISTOLAINEN**

Päätin kokeilla marmeladin tekoa valmiista hyytelöstä. Pääsääntöisesti ohjeissa käsketään kiehua kaikki ainekset kerralla mutta hyvin tuntui onnistuvan myös valmiin hyytelön sulattaminen ja siitä tekeminen. Mehusta tehdessä määrät ovat seuraavanlaiset: 2rkl Agar Agar, 7-8dl mehua, 2-3dl sokeria. Agar Agar löytyy useimmista suuremmista ruokakaupoista mauste- tai leivontatarvikkeilylystä.

Agar Agar sekoitetaan kylmään nesteeseen, kuumennetaan seos kiehuvaaksi ja keitetään sitä 4-5min. Tämän jälkeen kiehuva nes-

te kaadetaan laakeaan astiaan jäähmettymään. Itse kaadoin matalalle uunipellille n. 1,5cm kerroksen.

Kuutioita kuivatellaan leivinpaperin päällä pari päivää, jonka jälkeen ne voi sokeroida. Kuivatta-

minen on tärkeää, ettei sokeri sula valmiin karkin pinnalla. Sokeria kannattaa ripotella karkkien pinnalle ennen irrottamista. Tällä vältetään niiden tarttumisen toisiinsa, jos karkit jostain syystä osuvat toisiinsa paperilta ottaessa. Tämän jälkeen karkit pyöräytetään sokerialkussa ja ladotaan kerroksittain rasioihin.

Kokonaisuutena marmeladin tekeminen oli helppoa, mutta koh- tuullisen työstä monen työvaiheen takia. Hintaa marmeladikilolle tuli n. 2€, joten kyllä siinä vielä ihan hyvälle

Vuorokauden kuluttua seos on hyytynyt ja sen voi leikata kuutioiksi.

palkalle pääsi.

SOFI OKSANEN: KOIRAPUISTO

KOIRAPUISTO, SIVUJA 405
LIKE KUSTANNUS

Tämä Sofi Oksanen kuudes romaani sijoittuu lähihistoriaan, aikaan jolloin Venäjä miehitti Ukrainan. Teoksen tapahtumat liikkuvat nykypäivän Helsingistä takautuvasti henkilöiden persoonien kautta heidän juurilleen Ukrainaan ja muualle Eurooppaan, sulavasti kahdessa aikatasossa.

Kertomus on mukaansatempaava tarina kahdesta nuoresta naisesta ja heidän kasvutaan sekasortoisessa Ukrainassa sekä noususta köyhistä oloista vaurauteen. Kirja kertoo rakkaudesta, luottamuksesta, pelosta ja kaikkien niiden aikaansaannoksista.

Kirja alkaa tapahtumista Helsingissä ja ne ymmärtää vasta, kun sulkee kirjan takakannen. Koirapuisto on kuin sipuli, jota kuoritaan vähitellen, jotta päästään ytimeen.

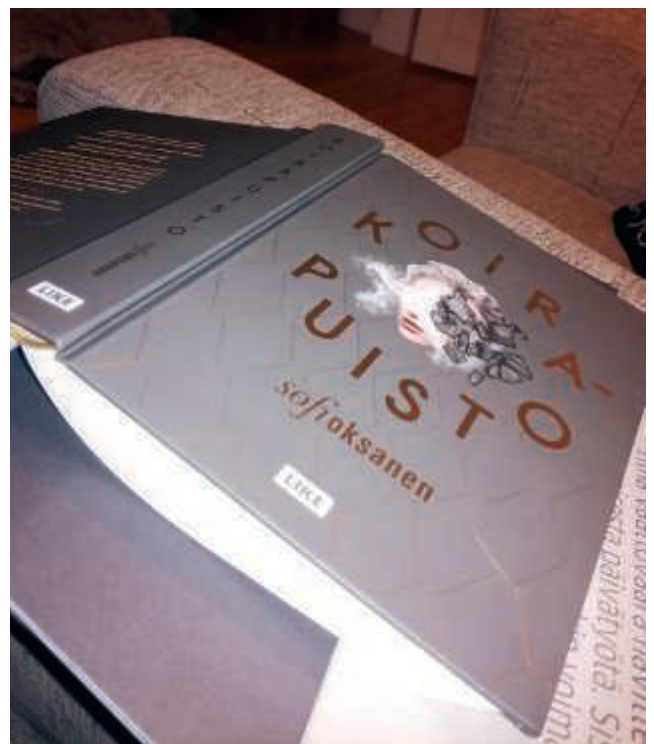
Oksanen kirjoittaa selkeästi fiktiivisistä henkilöistä realistisessa maailmassa ja ajasta, joka on juuri mennyt. Teoksessa piirtyy erilaisia ihmis-

kohtaloita, jotka saavat alkunsa ja loppunsa toisten ihmisten toiminnasta. Suuri kysymys kirjassa on: kenellä on oikeus onneen ja millä keinoin se on saavutettavissa? Mitä rakkaus lopulta on?

Kirja koukuttaa ja saa lukijassa aikaan moraalista ja filosofista pohdintaa. Kuten kaikki hyvät kirjat antavat ajattelamisen aihetta, niin myös Koirapuisto.

On äärimmäisen hienoa, että meillä Suomessa kirjailijoilla on sananvapaus, jota voi käyttää näin hienosti.

Päivi Dahl

www.plastnor.fi

RAJATOLPPIEN VALMISTUSTA JO YLI 40 VUOTTA

Valmistamme tilauksesta kestonuoveista hitsaamalla ja lasikuidusta käsin laminoimalla kestäviä ja korroosivapaita tuotteita yksittäiskappaleina tai sarjoina.

myynti@plastnor.fi puh. 0400 756 145
Kylmäkiventie 3 A 55910 Imatra

Turvaa vedeltä ja auringolta

MP-VENEKUOMU on venepeitteiden valmistuksessa käsite hyvästä laadusta ja huippuosaamisesta.

• Veneiden kuomut kuten ajokuomut, satamapeitteet, sprayhoodit, puomipeitteet, aurinkokatokset ja kaidekankaat saat meiltä valmiiden kaavojen mukaan tai mittailaustyönä. Teemme myös kuomujen huoltoja sekä veneiden talvisuojia. Voit myös halutessasi tilata pelkät materiaalit omia projektejasi varten.

laustyönä. Teemme myös kuomujen huoltoja sekä veneiden talvisuojia. Voit myös halutessasi tilata pelkät materiaalit omia projektejasi varten.

LAATUA vuodesta 1953

• Tarjoamme asiakkaillemme näiden tarpeiden ja toiveiden mukaan räätälöityjä korkealaatuisia tuotteita. Kestävät ja tyylikkäätkin ratkaisut ovat meille kunnia-asia. Valikoimimme kuuluvat terassi- ja screenmarkiisit, kaihdin ja verhoratkaisut,

aurinkovarjot, kaidekankaat, lasikatteen, erikoispeitteet, suojapeitteet ja katokset.

OTA YHTEYTTÄ

Turun Markiisi ja Peite Oy

Vesontie 1, Rusko, Finland
Puh. +358 2 434 8500
info@markiisijapeite.com

www.markiisijapeite.fi

YHTEISTYÖTÄ PARHAIDEN TOIMIJOIDEN KANSSA

Lääkäriasema
RESETTI
Ilmarisentie 1
82500 Kitee
Puh. 0400 269 500

- Yleislääkärit
- Gynekologi
- Ortopedi
- Ultraäänitutkimukset
- Laboratorio
- Työterveyshuolto
- Fysikaalinen hoito

**LIUKUESTEKETJUT
VAATIVIIN OLOSUHTEISIIN**

OFA

Nordic Traction Oy
Hirvikoskentie 128,
32200 LOIMAA

0207 927 500
info@ofa.fi
www.ofa.fi

Toivotamme Hyvää Joulua!

VETÄ PORAKAIVOSTA
ympäri vuoden, ympäri Suomen

Porakaivo-pojat
Urhelutie 4, 82600 Tohmajärvi
p. (013) 626 622, 050 567 0003

- Porakaivot vesitakuulla
- Maalämpökaivot
- Vesipumput asennettuna

REIKE OY

Lammintie 1, 56510 Puntala
Puh. 020 7890470

www.reike.fi

maalauk- ja tasoitustyöt

PEHKONEN

0400 175977
jouni.pehkonen@pkarjala.net

www.mt-pehkonen.fi

HalpaHalli

*Lieksan kaupunki kiittää
kuluneesta vuodesta ja toivottaa onnea
sekä menestystä vuoteen 2020!*

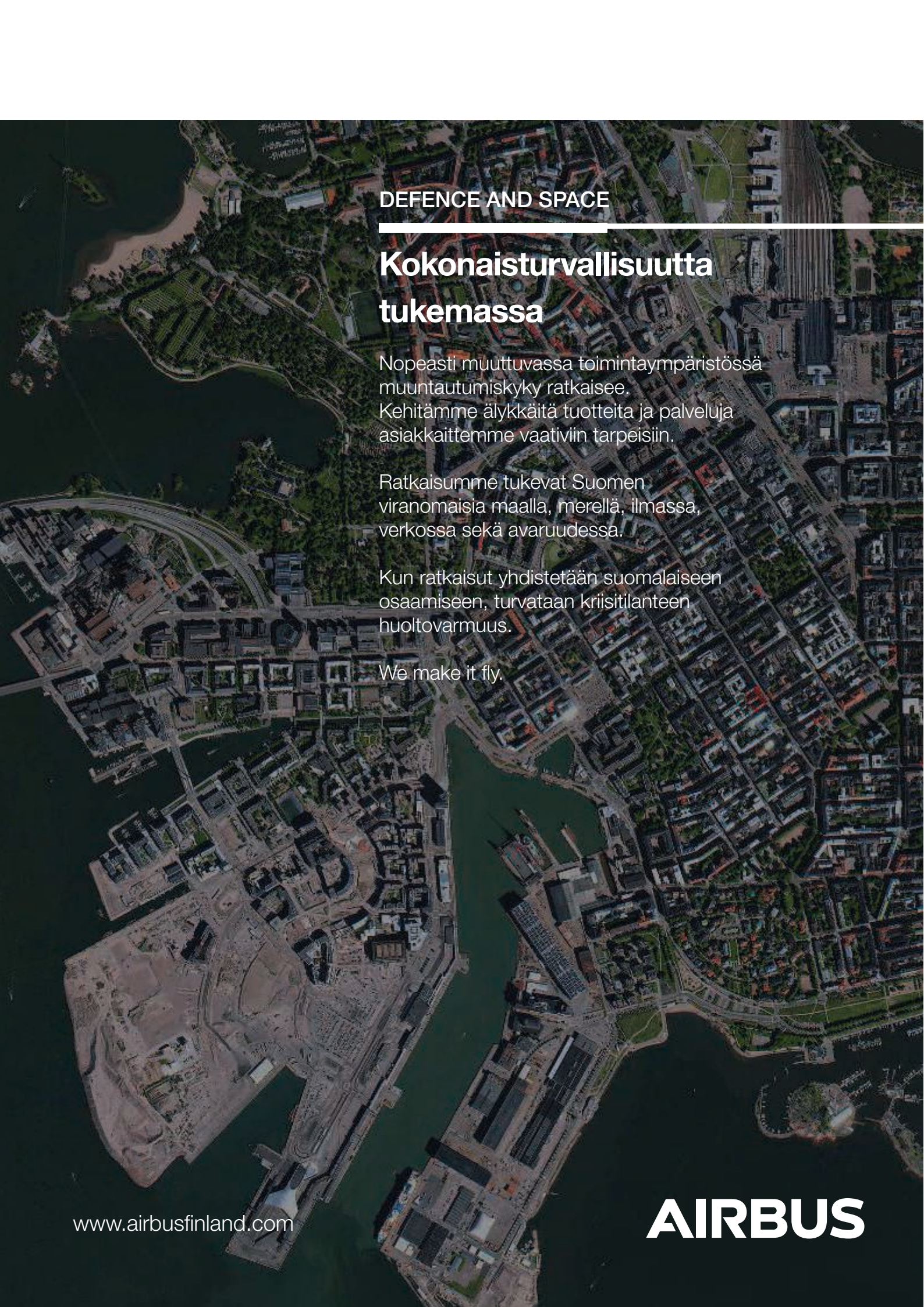
Lieksan kaupunki

STUDIO JAAKKO REPO KY
ROIHANKATU 1 56800 SIMPELE
TI 9 - 15

MUULLOIN TILAUKSESTA
SOITA
040 5540625
jaakko.repo@jarefoto.fi

PASSIKUVAT
HETI!

IMATRA

An aerial photograph of a city, likely Helsinki, showing a dense urban area with a mix of residential and commercial buildings. A large body of water is visible on the left side, and a bridge spans across it. The text is overlaid on the right side of the image.

DEFENCE AND SPACE

Kokonaisturvallisuutta tukemassa

Nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä muuntautumiskyky ratkaisee. Kehitämme älykkäitä tuotteita ja palveluja asiakkaittemme vaativiin tarpeisiin.

Ratkaisumme tukevat Suomen viranomaisia maalla, merellä, ilmassa, verkossa sekä avaruudessa.

Kun ratkaisut yhdistetään suomalaiseen osaamiseen, turvataan kriisitilanteen huoltovarmuus.

We make it fly.